

O nouă și pilduitoare solie românească de pace, prietenie și colaborare între popoare

Vizita tovarăşului

Nicolae Ceauşescu,

împreună

cu tovarăşa

Elena Ceauşescu,

pe continentul

african

15

ANUL XXVIII (1244)
12 APRILIE 1979

Flacăra

Săptăminal editat de
Frontul
Unităţii
Socialiste

De citeva zile, preşedintele României socialiste a început o nouă vizită în Africa, la sfîrşitul căreia se va afla în situaţia unică de a fi fost, deja, oaspetele majorităţii statelor continentului. Vizita, puţin obişnuită prin întindere, bogăţie şi diversitate, dă expresie locului deosebit pe care ţările Africii îl ocupă în ansamblul relaţiilor şi preocupărilor externe ale ţării noastre.

De-a lungul traseului african se vor evidenţia cu prisosinţă roadele conlucrării României cu ţările continentului după cum este sigur că, asemeni celorlalte vizite în străinătate ale conducătorului partidului şi statului nostru, şi cu acest prilej vor fi scoase la iveală noi şi importante posibilităţi pentru lărgirea şi diversificarea raporturilor bilaterale, pentru întărirea solidarităţii şi colaborării în lupta împotriva imperialismului, colonialismului şi neocolonialismului,

pentru promovarea unei politici noi, independente, de egalitate şi respect între naţiuni.

După o perioadă marcată de numeroase conflicte şi stări de încordare, continentul african se reîntâlneşte în chip fericit cu unul din acei mari conducători de stat

lejuieşte, de asemenea, reafirmarea solidarităţii active a poporului român, a partidului său comunist cu luptă de eliberare naţională, pentru înlăturarea ultimelor reşidue colonialiste, ale anacronismului discriminării rasiale şi apartheidului.

Din primele momente, preşedintele Nicolae Ceauşescu a fost primit şi onorat ca un mare şi adevărat prieten al Africii şi africanilor şi este neîndoelnic că noua vizită va consacra adîncirea stimei şi preturii reciproce, după cum este sigur că, prin ecurile şi implicaţiile sale internaţionale, va arunca o rază de lumină asupra unei lumi frământate de incertitudini şi suspiciune, care are nevoie mai mult decît oricînd de acţiunea unită a tuturor celor ce luptă pentru o nouă ordine mondială, mai bună şi mai dreaptă.

MIRCEA ANGELESCU ■

Solidaritate activă

în măsură să redea întreaga valoare şi forţă de convingere adevărului simplu că neînţelegerile vremelnice, moşteniri ale îndelungatei asuprii coloniale, trebuie şi pot să-şi găsească sfîrşitul firesc, exclusiv cu ajutorul mijloacelor paşnice.

Desfăşurîndu-se în bună parte la limita Africii libere, vizita pri-

MARAMUREŞUL!

Citiţi în cuprînsul revistei o suită de reportaje, interviuri şi însemnări realizate în acest judeţ.

- 2 din 760 (pag. 4) ● Numai prin muncă şi cinste vom rămîne în istoria omenirii (pag. 5) ● Auziţi cum creşte pădurea ● Memoria fotografiei - Baia Mare (pag. 6)
- Cum se vede cerul din nordul ţării? (pag. 7) ● Echinocliu de primăvară la mina Herja ● O zi cu Vida Gheza (pag. 12-13) ● Un loc al dăinuirii noastre (pag. 18) ● Poetii din Maramureş (pag. 19)

La Urleasca

Noaptea albe ale primăverii umplu corăbiile toamnei

Ne continuăm, asadar, raidul în cel de al cincilea judeţ al Bărăganului, Brăila. În ultimele zile a plouat şi a ţeşit soarele de mai multe ori, mecanizatorii stau pur şi simplu la pîndă şi cînd pămîntul s-a zbicit, le permite să intre în brazdă, trec fără întîrziere la treabă. Aici, la întreprinderea agricolă de stat Urleasca, unitate de elită a agriculturii noastre, urmează să se însămînteze cu porumb nu mai puţin de 4360 hectare. Pînă la 20 aprilie, recomandă specialistii, tot porumbul trebuie să fie sub brazdă. Acum, cînd stau de vorbă cu inginerul Petre Perianu, sef de fermă, se apropie de miezul nopţii. Sîntem amîndoi obosiţi, dar pentru că la I.A.S. Urleasca, aflu, se lucrează şi

noaptea, la lumina farurilor, n-am de lucru şi zic: ce-ar fi să vedem cum se lucrează? După numai cîteva minute, împreună cu inginerul Perianu, ne îndreptăm spre cîteva puncte de lucru. Pe cele 7500 hectare ale întreprinderii... împărţite în 9 ferme vegetale, lucrează foarte multe tractoare. Mecanizatorii cu care stăm de vorbă acum pregătesc 14 hectare de teren pe noapte, atît cît le permite un rezervor plin cu motorină, apoi merg acasă.

- Si ce faceti acasă? întreb.
- Treabă, zice Neagu.

Nu, nu zimbîti, pentru că asa este: ajunsi acasă, mecanizatorii, care în fond nu mai sînt niste tărani, dar care au gospodării în rînd cu satul, după ce muncesc o noapte, mai lucrează şi în gospodărie. Si totuşi, celor trei mecanizatori, altora ca ei, le convine să lucreze noaptea. „Pentru că noaptea, zice Mircea Vă-

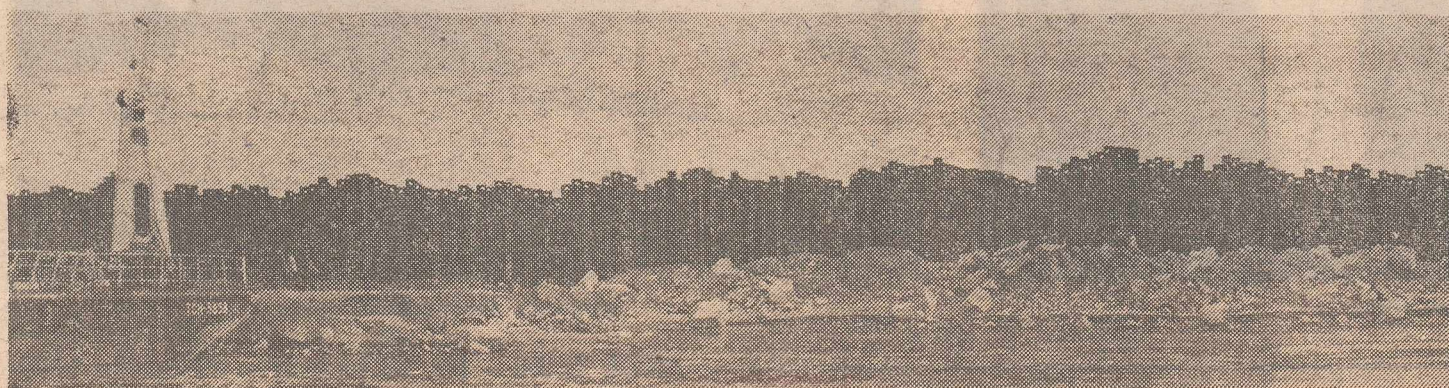
N. GRIGORE MĂRAŞANU ■

(Continuare în pag. 7)

Reporteri in circuit

Pe Dunăre, de la Baziaş
la Sulina (pag. 12 - 13)

O fotografie de Aurel Mihailopol pe marele şantier Porţile de Fier II - Bătrînul fluviu, în puterea oamenilor

Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu

Jamahiria Arabă Libiană Populară Socialistă

O nouă solie de pace, prietenie, cooperare și solidaritate militantă a României socialiste se află în aceste zile într-o serie de state de pe continentul african. Purtătorul nobilei misiuni este conducătorul partidului și al țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, întreprinde de la 8 aprilie un amplu itinerar în Africa. O asemenea acțiune politică se încadrează firesc în orientările programatice ale activității internaționale a partidului și statului nostru, definite de Congresul al XI-lea, de adâncire și dezvoltare a prieteniei și colaborării pe planuri multiple a țării noastre cu noile state independente, care au pășit pe calea afirmării de sine stătătoare, cu țările în curs de dezvoltare. În planul mai larg, o asemenea politică se înscrie în efortul general de statornicire între state a unor relații democratice, întemeiate pe deplină egalitate în drepturi, pe respectul independenței și suveranității, pe neamestecul în treburile interne și avantajului reciproc.

Evoluția ascendentă a relațiilor României cu țările Africii, materializând dorința și voința comună în acest sens, exprimată mai ales cu ocazia dialogului la nivel înalt purtat de conducătorul partidului și statului nostru cu numeroși șefi de stat africani, la București sau în timpul vizitelor întreprinse în alte etape de președintele României pe continentul african, se exprimă în faptul că în decurs de mai puțin de un deceniu și jumătate, între 1965 și 1978, comerțul României cu Africa a crescut de 36 de ori. După cum este cunoscut, țara noastră întreține relații cu 47 de state africane, iar dezvoltarea acestora înregistrează remarcabile progrese atât în plan bilateral cât și în domeniul vieții internaționale, conlucrând strâns în cadrul „Grupului celor 77”, la Națiunile Unite sau în alte organisme mondiale.

Sub aceste favorabile auspicii, vizita aflată în plină desfășurare în aceste zile pe continentul african este urmărită cu viu interes și deplină satisfacție de toți oamenii muncii din țara noastră care, aprobând întru totul politica partidului și statului, văd în această nouă acțiune internațională a președintelui Nicolae Ceaușescu o contribuție substanțială la amplificarea și diversificarea relațiilor româno-africane, un aport sporit la pacea și progresul tuturor popoarelor.

Prima etapă a noului itinerar al președintelui Nicolae Ceaușescu pe pământul Africii — Jamahiria Arabă Libiană Populară Socialistă. Din 1974, raporturile de prietenie și colaborare dintre România și Libia cunosc anvergura dată de orientările stabilite la nivel înalt dintre președintele Nicolae Ceaușescu și șeful statului libian, Moammer El Geddafi. Realizările multiple ale revoluției de la 1 septembrie 1969 încorporează, în planul dezvoltării economice și social-culturale, și obiective ridicate în țara prietenă prin cooperarea dintre specialiștii români și libieni. De asemenea, schimburile comerciale au înregistrat în ultimii ani un curs ascendent, s-a intensificat colaborarea pe plan bilateral, în diferite alte domenii de activitate. Desfășurată sub auspiciile acestei fructuoase și reciproc avantajoase conlucrări în domenii diverse ale construcției celor două țări, noua vizită la nivel înalt în Jamahiria Arabă Libiană Populară Socialistă cuprinde în semnificațiile ei istorice proporțiile unui eveniment de cea mai înaltă însemnătate în cronica relațiilor româno-libiene, în efortul comun spre propășire și bunăstare, spre o lume care să permită progresul neîngrădit al tuturor popoarelor.

Atmosfera generală în care a avut loc această vizită, sentimentele de înaltă prețuire, caldă simpatie manifestate de poporul prieten libian față de șeful statului român dau relief largii recunoașterii internaționale a prodigioasei activități pe care secretarul general al Partidului Comunist Român o depune în slujba marilor idealuri ale independenței, libertății, păcii și înțelegerii între popoare, ale edificării unei noi ordini economice internaționale și ale democratizării relațiilor dintre statele și popoarele lumii.

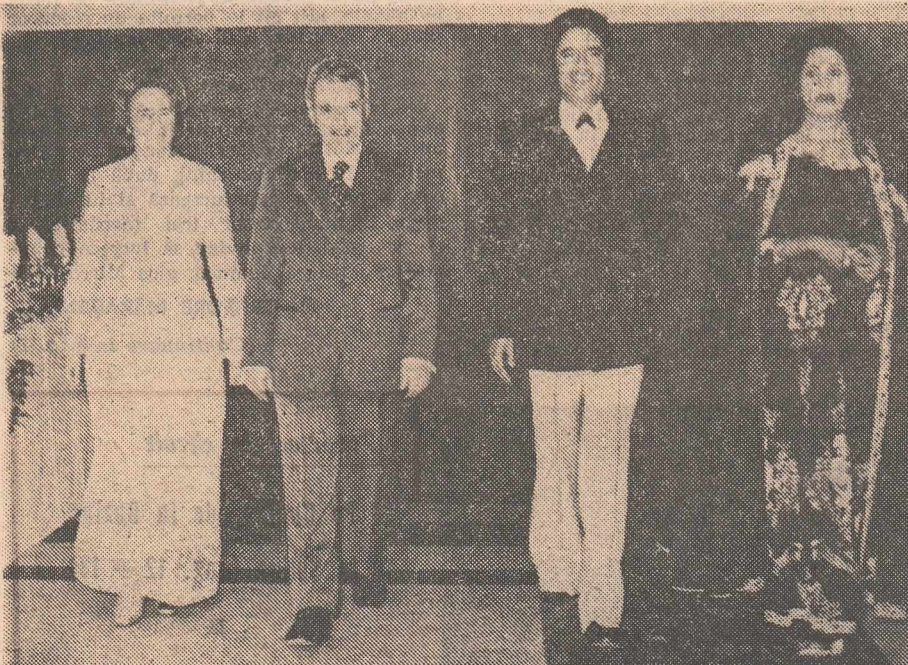
În timpul vizitei, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și colonelul Moammer El Geddafi, conducătorul mării revoluții de la 1 septembrie, au exprimat satisfacția față de rezultatele vizitei oficiale de prietenie efectuate în Jamahiria Arabă Libiană Populară Socialistă, apreciind că discuțiile avute și înțelegerile realizate vor contribui la adâncirea relațiilor de prietenie dintre popoarele celor două țări, la extinderea și diversificarea colaborării în toate domeniile de interes reciproc. Cele două părți au subliniat că dezvoltarea cooperării în producție, ca și intensificarea schimburilor comerciale conferă durabilitate și perspectivă raporturilor bilaterale și contribuie la întărirea prieteniei dintre cele două popoare. În vederea dezvoltării în

continuare a schimburilor comerciale și a cooperării economice și tehnico-stiințifice, cu prilejul vizitei s-a semnat Acordul comercial și de lungă durată precum și Memorandumul cu privire la diversificarea schimburilor comerciale, cooperarea la realizarea de obiective industriale și agricole, construirea de locuințe și exportul de țitei libian către România. S-a stabilit, de asemenea, ca în cursul viitoare vizite în România a șefului statului libian să fie semnat un tratat de prietenie și cooperare între cele două țări.

Luni, 9 aprilie, tovarășul Nicolae Ceaușescu și colonelul Moammer El Geddafi, conducătorul mării revoluții de la 1 septembrie, au semnat, în cadrul unei ceremonii care a avut loc la Benghazi, Comunicatul Comun, document în care sint cuprinse rezultatele deosebit de fructuoase ale vizitei oficiale de prietenie a șefului statului român, ale convorbirilor româno-libiene la nivel înalt. Comunicatul evidențiază sentimentele de profundă stimă și prietenie existente între popoarele român și libian, aprecierile reciproce ale celor doi șefi de stat cu privire la cuceririle revoluționare ale popoarelor român și libian, realizările remarcabile obținute în construcția vieții noi, stadiul și perspectivele deosebit de favorabile în dezvoltarea conlucrării multilaterale dintre țările noastre, similitudinea de opinii în problemele fundamentale care preocupă lumea de azi. În cursul discuțiilor asupra situației internaționale actuale, subliniază Comunicatul, cele două părți au constatat cu satisfacție că punctele lor de vedere asupra diferitelor probleme examinate sînt similare. Părțile au reafirmat importanța deosebită a consolidării eforturilor lor în lupta împotriva imperialismului, colonialismului, neocolonialismului, rasismului în toate formele sale și oricăror altor forme de discriminare și asuprire, pentru dezvoltarea independentă a fiecărei națiuni, pentru pace, progres și realizarea unei lumi în care raporturile dintre state să fie întemeiate pe baza deplinei egalități în drepturi. Reafirmînd dorința Republicii Socialiste România și Jamahiriei Arabe Libiene Populare Socialiste de a imprima un nou impuls colaborării dintre ele, pe tărîm politic, economic, tehnico-stiințific, în sfera culturii și învățămîntului, Comunicatul Comun apreciază că întărirea prieteniei și amplificarea colaborării româno-libiene este în folosul celor două popoare, al progresului și prosperității lor, al cauzei păcii, colaborării și înțelegerii între națiuni.

Aspect din timpul convorbirilor oficiale

La dîneul oficial

Semnarea Comunicatului comun

tovarășa Elena Ceaușescu, pe continentul african

Republica Gaboneză

Cea de a doua etapă a traseului african — Republica Gaboneză — a debutat într-o atmosferă sărbătorească, de caldă prietenie, expresii ale stimei și considerației adinși față de realizările României socialiste, față de politica ei externă, ale înaltei prețuiri față de personalitatea președintelui Nicolae Ceaușescu, strălucit om politic de anvergură internațională, binecunoscut și pe continentul african ca promotor neobosit al ideilor de pace, prietenie și colaborare internațională.

România — Gabon, două țări unite printr-o aspirație comună, dezvoltarea economică și socială, prin identitatea convingerii că stă în puterea popoarelor de a decide ele însele căile propășirii sociale și naționale, propriile destine. Primirea entuziastă făcută de poporul prieten gabonez înalților oaspeți din România socialistă, atmosfera cordială, sinceră și prietenească în care s-a desfășurat vizita ilustrează fără putință de tăgadă forța de atracție, mal presus de distanțele geografice și deosebiri de orinduire socială, a principiilor de politică internațională ce se afirmă astăzi în lume și printre al căror promotori, la loc de frunte, se numără România, președintele ei, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Intreaga vizită, de altfel, s-a desfășurat sub semnul recunoșterii și al prețuiri depline pentru remarcabile realizări ale poporului român în construcția multilaterală a socialismului, pentru locul ce-l ocupă în lupta popoarelor pentru o politică internațională nouă, pentru o lume mai democratică, mai dreaptă și mai fericită, față de personalitatea omului de stat care este secretarul general al Partidului Comunist Român. „Dumneavoastră, arăta președintele Omar Bongo în toastul de la dineul oferit în onoarea tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, ați știut întotdeauna să captați și să înțelegeți expresia tinerelor state din lumea a treia, în special pe linia afirmării voinței lor de a trăi libere, de a deveni stăpîne pe propriile lor destine și pe resursele lor naționale, de a se dezvolta pe deplin independente pe calea progresului economic și social, pe care au ales-o în mod liber“.

În cadrul de principii favorabil, dat de apropierea de interese și unitatea de aspirații, în documentele și înțelegerile încheiate cu prilejul vizitei președintelui gabonez în țara noastră, în urmă cu cinci ani, discuțiile la nivel înalt din capitala Republicii Gaboneze au evidențiat căile întăririi prieteniei dintre cele două popoare, ale extinderii cooperării, pe multiple planuri, dintre țările noastre, ale multiplicării formelor de conlucrare pe arena internațională în interesul cauzei independenței popoarelor, al unității forțelor ce

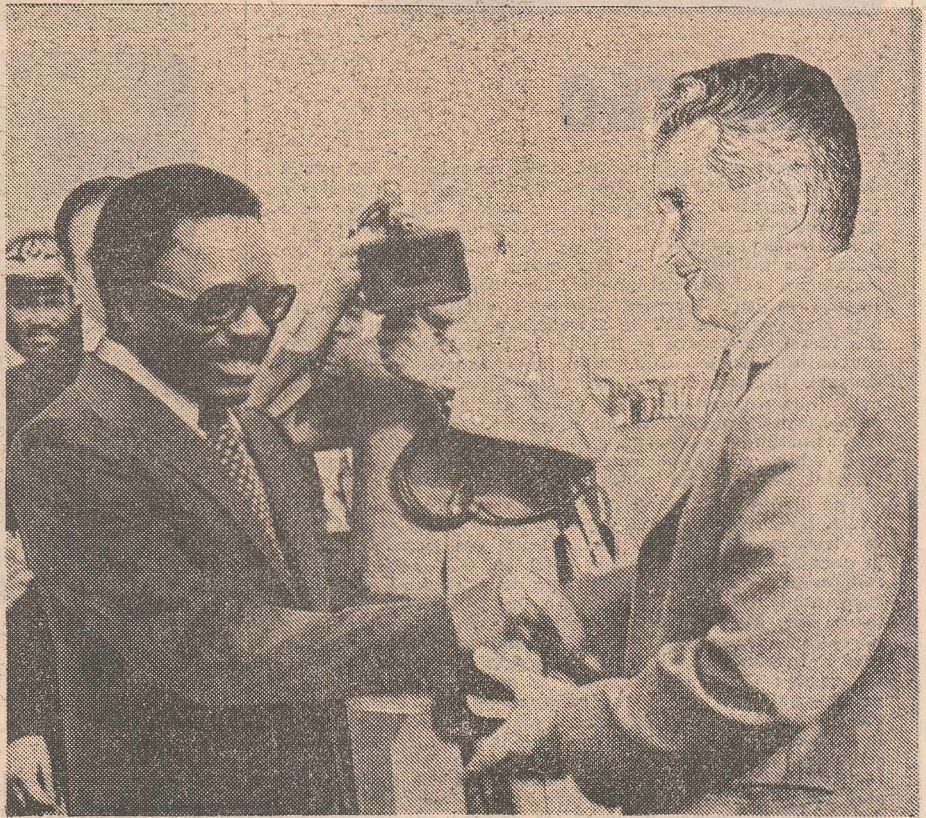
se pronunță în favoarea păcii, progresului economic și social, înțelegerii și cooperării. „Sînt încredințat, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, că vizita pe care o facem în țara dumneavoastră, convorbirile pe care le-am început astăzi și le vom continua în zilele următoare, înțelegerile la care vom ajunge vor da un nou impuls colaborării în multiple domenii, atât pe plan bilateral, cît și pe plan internațional. Să acționăm în așa fel, domnule președinte, încît colaborarea dintre popoarele noastre, dintre statele noastre să devină un exemplu de felul cum două popoare, două state cu orinduirii sociale diferite, dar animate de dorința de a fi stăpîne pe destinele lor, de a fi libere, conlucrează în interesul reciproc, cît și al cauzei păcii internaționale“.

Rezultatele vizitei au dovedit rodnicia dialogului întemeiat pe astfel de principii, pe dorința sinceră de a așeza în prim-planul relațiilor de colaborare și prietenie elementele de esență, interesele majore ale țărilor respective, cauza păcii și progresului în lume. Convorbirile la nivel înalt, așa cum reiese din documentele semnate, și-au găsit o înaltă concretizare în rezultatele practice valoroase pe plan economic, ca și în alte domenii. Au fost precizate direcții de acțiune, în vederea adîncirii colaborării bilaterale, extinderii conlucrării româno-gaboneze în domenii de mare însemnătate pentru dezvoltarea economică a țărilor noastre. Transpunerea în viață a acestor înțelegeri va servi dezvoltării ambelor țări, aspirațiilor de progres ale popoarelor noastre.

Amplul schimb de păreri asupra situației internaționale a evidențiat identitatea punctelor de vedere ale celor două țări asupra necesității ca relațiile internaționale să fie întemeiate pe principiile depline egalități în drepturi, independenței și suveranității naționale, integrității teritoriale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forță, ca principii de natură să asigure promovarea unor raporturi de coexistență pașnică între toate statele lumii, să garanteze pacea, progresul și prosperitatea tuturor națiunilor.

Primirea plină de căldură și simpatie rezervată înalților oaspeți, rezultatele cu care s-au încheiat convorbirile oficiale dintre cei doi șefi de stat, documentele semnate reprezintă elocvente mărturii ale semnificației istorice ale noii întâlniri la nivel înalt, adevărat eveniment în cronica relațiilor româno-gaboneze, care deschide noi orizonturi colaborării dintre cele două state, în folosul reciproc, al cauzei păcii și înțelegerii în lume.

NICOLAE CRISTACHE ■

La sosire pe aeroportul internațional Leon M'Ba din Libreville, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, este salutat cu deosebită cordialitate de președintele Republicii Gaboneze, Omar Bongo

Aspect de la întâlnirea tovarășei Elena Ceaușescu cu doamna Josephine Bongo, la palatul „Renovation“

La mormîntul și monumentul lui Leon M'Ba

În timpul ceremoniei înminării cheii orașului Libreville

Cultul muncii, cultul valorii

2 din 760

2 în cazul nostru înseamnă două muncitoare din secția de confecții a Fabricii „Unitatea” din Sighetu Marmăției, iar 760 numărul de muncitoare, numai femei, din care se compune secția. Pe una o cheamă Ana Brindusa, nume sortit primăverii, iar pe colega ei Mariana Pop, nume des întâlnit aici în Maramureș cum ai întâlni brazii, stejari ori oameni de omenie. La prima vedere, în hala imensă în care lucrează într-un schimb, nici mai mult nici mai puțin de 340 de muncitoare, toate aplecate asupra lucrului de parcă ar fi într-o sală de examene, atențe, concentrate asupra subiectului, ai senzația că nu le poți deosebi. Dialogul însă le dă identitatea. Referindu-ne la cele două muncitoare, care acum au un destin comun, muncitoresc, constăți că au ajuns aici pe drumuri diferite, imaginile copilăriei sunt deosebite. Pentru aceasta vom schița aceste portrete în mișcare uitând pentru un timp că ne aflăm în secția de confecții.

Ana Brindusa s-a născut în satul Nănești, un sat pe Valea Izei, trăind aici cu părinții și cu cei șase frați pînă la vîrsta de 20 de ani. Ce a făcut Ana Brindusa pînă la această vîrstă? Ne spune chiar ea, într-o limbă neaoș românească, strecurînd pe ici, pe colo cuvinte „radicale” care, nimic de zis, o prind bine. Nu s-a arătat nici sfătoasă dar nici distantă, discuția avînd loc într-o stare normală a muncii. Cu obraji îmbujorați, cu pinzătura care-i învelea capul, semn al nobleții femeii de la țară, s-a rostit: „Văd că vă uitați la mine cam ciudat că-s printre puținele care port pinzătura pe cap. Sint de șase ani în fabrică și a trebuit să mă orientez și eu după lume, să-mi mai cumpăr haine de la oraș. Nu că nu aș ști să mă gătesc, mai ales că lucrez și la fabrica de confecții, dar nu mă lasă inima să-mi părăsesc portul. Eu stau tot în Nănești, în satul meu, și nu îndrăznesc să mă despărțesc de opinci, de zădii, de cămeșă cu cusături, de cojoc. Știi de ce? Pentru că pînă la douăzeci de ani numai așa am umblat și mai ales că am învățat să le fac cu mina mea. Nu știu dacă ați mai fost pe la noi dar în sat e cea mai mare mindrie pentru o fată să poarte haine făcute de mina ei. Așa că nu vă mirați nu port nici o rușine să mă îmbrac țărănește că doar cu hainele astea am crescut”.

Am vorbit despre meseria ei, că doar e una din frumusețile secției. Și-a amintit totuși de prima zi cînd a călcat pragul fabricii, era tot într-o primăvară cînd a venit să se califice la locul de muncă. S-au întâlnit mai multe fete, ba de la sat, ba de la oraș și cînd le-a văzut pe orășene îmbrăcate în pantofi și în palton și-a zis: „Ană, trebuie să-ți lași opincile acasă”.

Mariana Pop locuiește și astăzi pe strada Zimbrului din Sighetu Marmăției unde au trăit părinții din părinți, într-o casă de piatră și mai nou în bloc. Spre deosebire de colega ei Ana Brindusa care a învățat să umble în picioare prin colbul uliței, Mariana Pop a simțit încă de mică fierbințeala asfaltului, și-a cumpărat piine albă de la prăvălie, a văzut primele filme într-o sală de cinematograful ori la televizor și nu la caravana sătească, într-o sală de clasă, ori pur și simplu pe peretele școlii. Mariana ne spunea că după terminarea liceului a fost îndrumată spre meseria de ospătar. Se zice că-l o meserie bănoasă, că una, că alta. Dar fată ei, care este tricotor aici, la Fabrica „Unitatea”, a sfătuit-o, cum te poate sfătui o părinte, că ar fi mai nimerit să lucreze alături de el, că e o meserie de viitor, mai sigură și-ți vezi mai concret roadele muncii. Acum Mariana se laudă că a avut curajul să aleagă un rost mai bun, poate mai greu, curajul de a lega tovarășie cu un mare număr din tinerii pe care-i știe ori îi vede pe stradă și răspunde cu mindrie cînd e întrebată unde lucrează: la Fabrica „Unitatea”. La cei 21 de ani ai săi secretele meseriei sînt spulberate, adică cu alte cuvinte face cinste panoului de onoare.

O săteancă și o orășeană, două destine cu drumuri diferite pe care astăzi sub haina meseriei nu le mai deosebești. Poate gîndurile lor leagă imagini pe care nu le uită. Să zicem colbul uliței și asfaltul străzii.

GHEORGHE PARJA ■

AUTOGRAFUL UNUI ARTIST IN MESERIE

Controlul de calitate al motoarelor navale se face mai ales pe mare!

Motoarele uriașe pentru navele românești construite pe șantierul din Galați, Brăila, Constanța sau Mangalia se produc, de cîteva ani, în întreprinderea de construcții mașini din Reșița! Nu e vorba numai de motoare obișnuite de mii de cai-putere, ci de zeci de mii de cai-putere pentru mineraliere și petroliere care fac curse regulate pe mările și oceanele lumii. Am văzut pe standul de probă din hala de montaj un motor de 30 000 cai-putere care arată cit un bloc cu patru etaje! Pentru inginerii, tehnicienii și muncitorii din secția de motoare navale, locomotivele diesel sînt deja minuscule bijuterii de oțel, ceasornice de mare precizie depășite de ambiții și de aspirații. Inginerul șef al acestei secții gigantice este Ion Tudora, de loc din Rimnicu Vilcea, absolvent al Institutului politehnic din Timișoara. Un bărbat înalt, jovial, distins și de o uluitoare mobilitate pentru că, ni se explică, nu-și pierde niciodată calmul și parcurește zilnic zeci de kilometri urcînd și coborînd scările standului de probă. Într-un astfel de post, afirmă Moise Damian, secretarul comitetului de partid pe secție, nu îți trebuie numai inteligență, cunoștințe, spirit creator, organizator, mobilizator ci și o perfectă condiție fizică!

— Cum v-ați adaptat, tovarășe inginer-sef, la construcția de motoare pentru nave, dumneavoastră care ați lucrat ani de zile numai motoare pentru locomotive?
— M-am adaptat ca omul obsedat

de a se verifica mereu pe sine, aspirînd la o nouă condiție de a fi. La urma urmei cu toții tindem să progresăm, să facem lucruri din ce în ce mai pretentioase, mai complicate, în avangardă. Iar motoarele navale, fața de locomotivele diesel, reprezintă un salt uriaș, spectaculos care ne-a pus probleme dintre cele mai delicate, deși e vorba de giganti. Pentru că, pînă la urmă, motoarele navale care cîntăresc peste 900 mii tone nu admit în construcție erori mai mari de cîteva sutimi de milimetru! Și, gîndiți-vă, un asemenea monstru are peste 12 000 de repere!

— Ce înseamnă pentru inginerul șef al acestei secții răspunderea pentru navigația exactă a navelor pe mări și oceane?

— Răspunderea e absolută în cazul în care motoarele navale fabricate de noi îi trădează pe marinari! Marinarii își pun toată încrederea în capacitatea noastră de a executa motoare navale rezistente pe orice fel de vreme; deci și pe furtună!

— Numai că dumneavoastră, „marinari de uscat”, nu aveți cum simula o furtună pe standul de probă...
— Nu avem, e adevărat, dar verificările pe care le facem motoarelor ce echipază navele noastre de cursă lungă întrec în exigență furtunile cele mai arbitrare ale destinului. Mai mult, construim aceste motoare atenți și la variațiile de temperatură dintre ecuator și zonele reci de pe glob, de pildă.
— Dumneavoastră personal, care construiți aceste nave pe uscat, cel mult... pe malul Birzavei, ați călă-

Ce să vă spun despre mine? Mă numesc Ioana Hrihorșan, am 32 de ani și lucrez la secția placaj din cadrul Combinatului de prelucrare a lemnului din Sighetu Marmăției. De 14 ani sint aici și n-am motive să cred că existența mea se deosebește de a celorlalți oameni pe care îi întîlnesc zilnic. Nici nu rivnesc să duc o altfel de viață. Pentru că nu-mi pot închipui că e ceva mai minunat decît să trăiești obișnuit, să faci din muncă o bucurie dar să-ți găsești răgaz și pentru a citi o carte sau a merge la un film sau la un alt spectacol. Ce-i mai firesc decît că-mi cresc cei doi băieți împreună cu soțul meu care lucrează în același combinat, la secția P.A.L., visînd ca ei să ajungă niște oameni cinstiți și demni, așa cum îi sint necesari societății noastre. Acum chiar că imi dau seama cit de greu e să te prezinți și așa imi dau seama că am spus prea multe despre mine sau poate că, dimpotrivă, n-am spus nimic, așa că prefer să inchei și să mă semnez pe o bucată din placajul ce-mi trece zilnic prin miini:

torit vreodată cu vaporul pe mare?

— Nu, Niciodată.
— Și lucrul acesta nu vă pune în stare de inferioritate față de marinarii pentru care lucrați? Nu e oare necesar ca aceia care construiesc motoarele navelor să simtă direct răspunderea pentru ceea ce fac, stînd pe coverta „corăbii”?
— Eu nu sint marinar. Sint constructor de mașini. Eu execut o mașină care trebuie să funcționeze perfect, cel puțin 40 de ani de acum încolo. Cunosc exact parametrii acestei mașini. Imi dau seama ce răspundere apasă pe umerii mei. Cu mine sau fără mine, pe mare, furtuna e la fel, apa la fel de sărătată, albatrosii la fel de albi. Esențial e ca motorul să meargă! Și eu îl fac să meargă, îl verific la stand, mă duc pe șantier, asist la montarea motorului în interiorul navei, îl verific împreună cu constructorii de nave, după care, o echipă de-a noastră însoțește echipajele în cursa de probă.
— Cînd vă declarați cu adevărat mulțumit de un motor de navă?
— Cînd se declară marinarii mulțumiți...
— Și ei se declară mulțumiți?
— Pînă acum, da.
— Și nu aveți emoții pentru acest motor de navă produs de dumneavoastră, imaginîndu-vă cum pulsează pe mările și oceanele lumii?
— Nu. Motoarele produse pînă acum merg bine. Avem garanția că vor merge bine și cele de 20 000 cai-putere, precum și cele de 30 000 cai-putere care se află pe stand sau în faza de montaj pe șantierele navale.
— Cine oferă această garanție?
— Precizia miinii de lucru calificate și supercalificate de la Reșița, spiritul de seriozitate, de muncă, eroismul cotidian al muncitorilor, tehnicienilor, maistrilor și inginerilor din întreprinderea noastră. Aici oamenii își cunosc atît de bine meseria, atribuțiile, răspunderile, încît, practic, erorile umane în regim continuu de lucru sint de ordinul ...sutimilor de milimetru.

— Ați construit motoare diesel pentru locomotive, construiți motoare uriașe de navă... Ce urmează?
— Eu zic să ne oprim un timp în dreptul acestor motoare de navă de pe stand! Sint încă multe lucruri de perfecționat. Ne gîndim, în perspectivă, la generațiile de motoare pentru nave pe care urmează să le producem în anii ce vin. Ne aflăm într-un domeniu de vîrf al tehnicii mondiale. Produsele de acest gen ocupă locul întii printre produsele de mare complexitate care se fac în lume la ora actuală. Prin urmare ne aflăm într-un domeniu în care avem posibilitatea să ne confruntăm cu noi înșine zi de zi, noapte de noapte!
— Și noapte de noapte?
— Vedeți dumneavoastră, noi trăim aici ca într-o mare familie. Ar fi cumplit să învățăm să cunoaștem cit mai bine reperele unui motor de navă, fără să ne cunoaștem foarte bine, întii, pe noi înșine. Sintem un colectiv de oameni pentru care problemele personale trec pe planul doi cînd e vorba de firma întreprinderii!
— Lucrați deci în regim de navă aflată în cursă lungă pe mările și oceanele lumii. Pregătiți oricînd de a cobori în sala de mașini la orice oră din zi și din noapte.
— Ei, da, în felul acesta sintem și noi niște marinari.

ADRIAN DOHOTARU ■

Minunații oameni simpli

Tismana, o comună cunoscută pe mapamond

Tismana e o comună de vis. Războaiele de țesut se leagă aici pînă noaptea tîrziu prin case și ulițele și pașiștile se umplu de cîntece. Știi ce înseamnă să trăiești într-o comună unde în fiecare casă bunicile, mamele și fiicele țes sau fac „cusături cu alesături”, adică opere de artă cu forme și în culori de o mare discreție, unde se imbină tradiții fabuloase, moștenite prin secole, cu aspirații ambițioase spre frumos și etern? Familii întregi trăiesc din arta de a face il, fote, fuste, cămăși, fete de masă, everturi de pat, ștergare, scoarte, covoare căutate de oameni din toată țara și cumpărate, prin cooperativa meșteșugărească din comună, de oameni de pe toate continentele. Uneori, femeile sint ajutate de bărbații lor. Alteori,

bărbații preiau meșteșugul și-l poartă prin vreme cu mindrie. Iată, de pildă, cîteva familii din Tismana, din satele, comunele și orașele apropiate care lucrează pentru cooperativa meșteșugărească, numită atît de banal „Arta casnică”: Vergeș Ana, Paulina, Maria și Margareta; Jerea Ion, Nicolita, Maria, Vasile, Nicolae și Constantin; Chiricescu Ion, Zenobia, Mirel, Gheorghe și Margareta; Viloiu Maria, Maria, Maria și Gheorghe ș.a. Mii de Marii, de Ane, de Margarete, alături de soții, de fiicele și de fiii lor, risipiți în Novaci, Bărbătești, Bilteni, Motru, Cilnic, Cornești, Runcu, Godinești, Poerua, Pades, Călugăreni și-au făcut din arta de a țese și de a coase costume populare un meșteșug răsplătit cu venituri temeinice și cu mindria de a lansa portul de Tismana și motivele decorative românești în conștiința oamenilor de pretutindeni, de la Paris la Tokio, de la Melbourne la New York, de la Moscova la Calcutta. Aici trăiesc celebrii „abagii”, care

fac paltoane și pardesiuri din aba, brodate în armonii cromatice de uluitor bun-gust, intrate deja în garderobele cele mai pretentioase din lume. Cîteva femei și cîteva bărbați sint laureați ai primului Festival național „Cîntarea României”. Creațiile Ninei Mitrana și ale Eugeniei Cernătoiu au luat premiile pe țară!

Președintele cooperativei meșteșugărești, Traian Burtea, cunoaște toate casele bătrînești din Gorj, toate muzeele etnografice, caută în lăzile de zestre rămase de la bunici și străbunici și descoperă mereu „modele noi”, adică redescoperă și repune în circulație comori de artă populară uitate. Numai în acest an a înaintat spre aprobare forurilor de avizare 80 de dosare de produse noi sau vechi — cum vrei să le numiți — pe care, apoi, le va distribui și comanda meșteșugarilor din Tismana.

Tismana e astfel o comună bogată prin munca oamenilor și prin arta de a face sublimă tradiția unui meșteșug în alte părți uitat sau compromis de poluarea cu bluze de nailon și flori de plastic!

ARON DOMIDE ■

Cuget, deci există

O sută de ani de la înființarea Academiei Române

Vivat Academia

Instituția Academiei, de la numele eroului Akademos, în grădina de cult a căruia, din apropierea Atenei, a fost întemeiată Școala filozofică a lui Platon în jurul anului 385 î.e.n., a reunit, de atunci, în toate țările și în toate epocile, valorile intelectuale excepționale, a căror contribuție, în viața spirituală a popoarelor, a fost fundamentală. Intemeiată acum o sută de ani, după ce înainte cu peste un deceniu se numise Societatea literară română și apoi Societatea Academiei Române, Academia Română a avut, la început, o activitate restrinsă la domeniul filologic, propunându-și elaborarea ortografiei, gramaticii și dicționarului limbii române, scopuri, desigur, prioritare în epocă. Ulterior, preocupările prestigioasei instituții s-au extins, incluzând studiul primelor documente de limbă română, publicând documente revelatoare ale istoriei naționale, stimulând editarea unor studii istoriografice de importanță capitală. Au fost, în același timp, atașate preocupărilor academice, în afara sectoarelor umanisticii, disciplinele pozitive precum fizica, chimia, matematica, medicina, biologia, geologia, geografia etc. Un rol excepțional fără de care este de neconceput progresul științific spectaculos realizat în toate domeniile, umaniste sau pozitive, l-a avut și-l are Biblioteca Academiei, provenind din biblioteca vechii societăți academice din 1867, devenită cea mai însemnată instituție națională de acest fel. Îmbogățită permanent prin subvenții sistematice ale statului, încă de la înființare, apoi prin donațiile unor intelectuali patrioți (numai N. Iorga a donat, în 1908, circa 10 000 de volume), Biblioteca Academiei Române este, fără îndoială, nu numai depozitară unor inestimabile valori românești și universale, fiind una din cele mai cunoscute biblioteci europene, dar și un intens laborator de creație, unde se elaborează zilnic marile opere ale științei românești de azi și de mine, precum și un adevărat templu al culturii naționale. Un factor puternic de stimulare a marilor creații, în toate domeniile, l-a constituit și-l constituie acordarea premiilor academice, printre laureați numărându-se, încă de la înființare, personalități de prim rang ale științei și culturii noastre. Iar faptul că Academia Română numără în rândul membrilor care au onorat-o mari creatori ca Haseu, Titu Maiorescu, Duiliu Zamfirescu, Delavrancea, Slavici, Ovid Densusianu, Liviu Rebreanu, M. Sadoveanu, Lucian Blaga, Tudor Arghezi, M. Ralea, T. Vianu, G. Călinescu, Al. Philippide, A. D. Xenopol, V. Pârvan, Nicolae Iorga, în domeniul filologiei, istoriei și literaturii, ca A. Saligny, V. Babeș, I. Cantacuzino, G. Marinescu, E. Racoviță, L. Mrazek, D. Voinov, D. Pompei, S. Stoilov, Gr. Moisil, C. I. Parhon, H. Coandă, în domeniul științelor, lăsând la o parte eminente personalități contemporane care continuă marile tradiții ale culturii și științei românești, este, în sine, edificator pentru legitimarea autorității și prestigiului dobândite.

Dacă multă vreme Academia a fost mai ales un for de consacrare a valorilor și prin urmare un forum al elitelor, necesitățile vieții moderne, atât la noi cât și în toată lumea, și mai cu seamă în ultimele decenii, au determinat o concepție activă în promovarea valorilor și mai ales în realizarea unor cercetări fundamentale cu aplicabilitate concretă care să acopere marile necesități resimțite în diversele domenii ale vieții sociale, ale activității practice și productive. În acest sens, grija permanentă de a intra în competiția universală a valorilor, având la bază o documentare temeinică asupra nivelului atins pe plan mondial, devine o obligație esențială. Academia Română, cu toate institutele de cercetare și secțiile de știință afiliate, cu centrele de cercetare și cu laboratoarele de care dispune și care se cer permanent dotate, cu întreaga armată de savanți, cercetători și tehnicieni de care dispune, poate juca un rol din ce în ce mai hotărât în realizarea sarcinilor atât de temerare pe care ni le-am propus în ultimii ani, în ridicarea necontenită a nivelului material și spiritual al poporului. Marile disponibilități ale inteligenței românești au fost dovedite cu prisosință, „aurul cenușiu” nu ne lipsește. Se cere o valorificare cât mai inteligentă a acestei neprețuite avuții naționale. Dar Academia nu este, desigur, ultima instituție interesată în acest scop. Aniversarea centenarului ar putea fi nu numai un memento, ci și un pas mai hotărât pe acest drum.

POMPILIU MARCEA ■

Vasile Solomiaș :

„Numai prin muncă și cinste vom rămâne în istoria omenirii”

Vasile Solomiaș s-a născut la 29 ianuarie 1926 în comuna Cicirău, județul Baia Mare. A lucrat ca miner între 1940-1948 la Intreprinderea minieră Nistru. Între 1948-1950 și-a satisfăcut stagiul militar iar apoi a urmat Școala de ofițeri politici de la Ineu. Din 1950 este activist de partid. Este primarul comunei Șomcuta Mare din anul 1968. A fost ales ca deputat în Marea Adunare Națională.

— Drumul prin comuna Șomcuta este destul de întortocheat. Viața oamenilor de aici este la fel ?

— Nu. Acum nu. Dar a fost destul de zbuciumată. Era multă mizerie și inapoiere. Atât aici cât și în satele care țin de Șomcuta: Finteușul Mare, Vălenii Șomcutei, Bucium, Hovrila, Ciolt, Buteasa și Buteasa Codru.

— De ce spuneți că acum viața nu mai este atât de zbuciumată aici ?

— Pentru că nu ne mai exploatează groful. Pentru că avem 4 c.a.p.-uri, un spital cu 120 de paturi, un centru de prelucrare a fructelor. Avem peste 30 de secții de prestări servicii pentru populație. În toate satele sunt școli, câmine culturale, magazine de desfacere pe linia cooperăției de consum. Am construit peste 150 de apartamente. Avem cinematograful, un complex comercial.

— Câți locuitori are comuna ?

— 9 000.

— Și sint ei fericiți ?

— În orice caz, sint mulțumiți. Și depun eforturi susținute pentru a-și îndeplini idealurile.

— Care ar fi aceste idealuri ?

— Idealurile sint aceleași ca ale tuturor oamenilor de pe pământul românesc.

— Dar concret, un ideal al dumneavoastră, al celor din Șomcuta ?

— Să transformăm această localitate într-un orașel cu caracter industrial agrar.

— Asta înseamnă o depărtare de tradiție ?

— Nu-i nici o despărțire de tradiție. Majoritatea oamenilor lucrează și în industrie și în c.a.p. Sint foarte buni crescători de animale. Nu uită că strămoșii lor au fost buni pomicultori. Tradiția se respectă și în alte domenii. În păstrarea obiceiurilor, a datinilor, a portului...

— Cum explicați acest lucru ?

— Se explică foarte bine prin faptul că de ani de zile Șomcuta e considerată un centru cultural al zonei Chioarului. Iată, de pildă, pe scena Festivalului național „Cîntarea României” sintem prezenți cu patru coruri.

— Dar la ce ar trebui să se renunțe din „lumea veche”, tradițională ? Ce credeți că e depășit, necorespunzător, cu ceea ce avem noi de făcut în această epocă ?

— Ar trebui să se renunțe în primul rînd la mentalitatea învechită ca omul să-și vadă numai de gospodăria sa. Să-l intereseze în primul rînd soarta obștii. Socotesc deci că ar trebui să se dezvolte mai mult c.a.p.-urile, ele asigurînd sursa principală a veniturilor.

— Dar ce trebuie să rămînă din această lume tradițională ?

— De pildă, înalta curățenie morală a oamenilor din această parte a țării. Noi nu avem pe aici cazuri de certuri, de bătaii.

— Chiar așa ? Cum probați acest lucru ?

— Probez prin faptul că în ultimii 4-5 ani în sate ca Finteușul Mare, Bucium, Ciolt, Buteasa nu s-a aplicat nici o sancțiune pentru astfel de abateri.

— Înseamnă că o caracterizare a oamenilor de pe aceste locuri ar consemna numai trăsături ideale.

— Ar consemna trăsături cât se poate de firești. Oamenii de la noi sint foarte

harnici, sint buni gospodari, depunînd eforturi susținute pentru îndeplinirea politicii partidului. În modul cel mai conștient. Ei sint și buni patrioți și nu se lasă bătuți de vinturi. Știu să-și stimeze pe semenii lor, știu să și petreacă, dar cînd e vorba de muncă, nu se dă nici unul în lături. Toate acestea sint trăsături transmise din moși-strămoși.

— Înțeleg că noul pătrunde cu greutate aici. Că e vorba de o comunitate izolată care își apără cu orgoliu regulile și respinge orice încercare de imixtiune în viața ei.

— Nu-i așa. Noul nu se poate să nu pătrundă și ar fi păcat să-și stăvilească intrarea cineva. Dar depinde și de care nou e vorba. Bunul-simț acționează și în această privință.

— Cum păstrează comuna legătura cu lumea ?

— Facem, de pildă, informări politice cu privire la principalele probleme interne și internaționale. Comuna noastră nu e o oază care refuză orice legătură cu exteriorul ci este la curent cu frământările întregii țări aflate într-un larg proces revoluționar precum și cu cele ale planetei. Peste 80% dintre cetățenii comunei au aparate de radio, televizoare. Foarte mulți sint abonați la principalele ziare și reviste care apar la noi. În afară de asta dispunem de o stație de radio-amplificare. Folosim activitatea căminelelor culturale. Avem și o bibliotecă cu peste 30 000 de volume. După cum se vede dispunem de destule instrumente de informare.

— Dar de ocolit, sinteți ocoliiți ? Se oprește cineva pe la dumneavoastră ? Cînd mai sint doar vreo 20 de km pină la Baia Mare, e mai lesne să-l străbați și pe aceștia decît să rîmii aici.

— Nu ne simțim cîtuși de puțin izolați. Să vă dau un exemplu. Anul trecut am inițiat o săptămînă culturală chiooreană. În acea perioadă am fost vizitați de foarte mulți. A fost, ca dealtfel și în alte rînduri, și tovarășul Gheorghe Pop, prim secretar al Comitetului județean de partid Baia Mare. Oamenii de știință, literați, formații cultural-artistice din țară au fost oaspeții noștri. Asta e un semn că despre noi se știe și că sintem prețuiți.

— Dar dumneavoastră aveți prilejul să cunoașteți și alte locuri ? Nu mai e nevoie să insist cît de importantă este lărgirea orizontului prin contactul cu alți oameni, cu alte meleağuri.

— Numeroși cetățeni ai comunei au prilejul să străbată țara în lung și în lat. În primul rînd elevii, datorită excursiilor la care iau parte. Formațiile noastre artistice sint de asemenea un mijloc de a cunoaște ținuturile românești și nu numai acestea.

— Ce consecințe au asemenea contacte cu alte zări asupra oamenilor din comună ?

— Se constată progrese uimitoare. Se manifestă la ei un tot mai accentuat gust pentru noutate. Li se îmbogățește vocabularul, ajung să minuiască cuvinte noi de parcă le-ar cunoaște de cînd lumea. Mulți simt nevoia să-și completeze studiile. Alții își însușesc meserii noi. Se eliberează de prejudecăți, sint mai supli în gîndire și cu o mare dorință de a aplica tot ce au văzut bun în comună.

— Dumneavoastră imi vorbiți numai de împliniri. Mi-e greu să cred că nu există pe aici și insatisfacții.

— Există și frîmintări, nici o grijă. Dar aici e o lume echilibrată care luptă să-și păstreze în continuare echilibrul.

— Cum se înțeleg între ele generațiile ? Nu există nici o ruptură ?

— N-aș aprecia că există un asemenea conflict. Dar pe ici, pe colo tinerii își mai manifestă un fel de grandomanie, chiar și în port, sfidînd experiența maturilor. Dar în procesul muncii astfel de tendințe dispar. Toți am fost învățați de mici ca să asigurăm existența familiei prin muncă cinstită. Tăranul e obligat să-și respecte portul românesc, haina pe care au cunoscut-o și moși-strămoșii noștri. Să nu-i fie rușine de gubă, de pălăria de paie, să nu-i fie rușine să crească o vacă, un porc. Toți ar vrea să fie la oraș. Dar trebuie să-i obișnuim pe copii să știe să dea la o vacă, să știe să o pună la jug. Nu mai vorbesc că nu trebuie nimeni să se rușineze de cîntecele și poeziile noastre.

— Ce vă impresionează cel mai mult din firea oamenilor de pe aici ?

— Spiritul de intrajutorare. Atunci cînd cineva își face o casă toți sar să-l ajute.

— Cum vedeți dumneavoastră relația dintre oraș și sat ?

— E o relație foarte bună. Mai ales că din anumite puncte de vedere diferențele dintre lumea rurală și cea citadină dispar. La Șomcuta și la Baia Mare găsești cam aceleași servicii.

— Cunoașteți foarte bine lumea țărănească. Socotiți că transformările prin care a trecut ea se puteau face mai lin, mai puțin dramatic ?

— Da. Se putea face o trecere mai

lină și mai puțin pripită. Sigur că viitorul țărănimii era în mod necesar cooperativă. Dar pentru ca țăranul să renunțe la sentimentul atât de adînc înrădăcinat al proprietății trebuia să se ducă muncă de lămurire. Or, noi nu aveam prea multă experiență și pentru noi lucrurile erau atât de clare încît nici nu ne mai gîndeam dacă și pentru ceilalți era la fel de limpede. Nu aveam răbdare și îi tratam la fel și pe chiabur și pe mijlocaș. Ba, mai mult, pe același om îl socoteam într-o zi chiabur, iar a doua zi mijlocaș, pentru ca a treia zi să-l trecem din nou printre chiaburi. Acum însă avem experiență și nu mai putem greși ca atunci. Mai dispunem și de cadre specializate astfel încît țărani să vadă că iubești pămîntul și că știi să-l îngrijești. Și în acest moment trecem prin prefaceri revoluționare, dar ele se fac aproape pe nesimțite, astfel încît nimeni să nu aibă de suferit.

— Tăranimea e o clasă care dispare ?

— Nu știu ce să zic. Ceea ce văd cu ochii mei mă îndeamnă să cred că nu. Dar că ea se modifică e evident. Îi crește nivelul material și spiritual. Ieri mergea cu caii la arat. Azi e pe tractor. Sub casă, în loc de pivniță, are garaj. Aș vorbi mai curînd de policalificarea oamenilor decît de dispariția țărânimii.

— V-ați aflat vreodată în preajma tovarășului Nicolae Ceaușescu ?

— Îl cunosc din 1948. Și de cînd îl cunosc tot neobosit și mereu prezent la datorie îl știu. Un mare patriot care își iubește țara, poporul, dornic ca România să progreseze, să se afle pe cele mai înalte culmi. E un om care cunoscînd trecutul acestei țări face din prezentul ei un mijloc de a cuceri mai devreme un viitor pe care altfel l-am fi atins în decenii sau poate în veacuri. Un om de omenie, cum se spune pe la noi, care, cu toate că se află în fruntea unei țări tot mai bine cunoscută pe planetă, cu toate că se bucură de stima și prețuirea lumii întregi, rămîne un om modest și aplecat spre problemele oamenilor simpli.

— Dumneavoastră sinteți și deputat. Ați votat vreodată împotriva unei legi ?

— Niciodată. Însă în comisiile de lucru am propus deseori amendamente. Discuțiile acolo sint indeobște destul de furtunoase.

— Ați votat vreodată o lege cu sentimentul că ea ar putea să fie o piedică în activitatea dumneavoastră ?

— Da. Legea cu privire la sacrificarea animalelor. Ea stipulează ca sacrificarea să nu se facă decît în abatoare. Or, e greu de realizat acest lucru și practic nici nu se împlințe așa.

— Ce-i cereți dumneavoastră unei legi ? Cum trebuie să fie ea pentru a fi bună ?

— Să fie conformă cu realitatea.

— Se poate spune despre dumneavoastră că sinteți un primar îngăduitor ?

— Nu se poate spune. În felul de îndeplinire a sarcinilor sint sever. Dacă unui om trebuie să-și spun de mai multe ori că trebuie să-și facă propria lui muncă, e evident că mă supăr și că nu mă dau în lături să-l sancționez după cum merită.

— Cu cine nu vă împacăți dumneavoastră îndeosebi ?

— Cu cei care beau peste măsură, astfel încît nu mai pot judeca, nu se mai pot controla. Pe aceștia îi chem la mine și-i întreb : de cînd mă cunoașteți voi ? De vreo zece sau douăzeci de ani, răspund ei, după caz. Și de cite ori m-ați văzut pe mine beat ?

— Ce răspund de obicei ?

— Nu răspund nimic pentru că nu au ce. Nu m-au văzut niciodată în situația lor.

— Vă socotiți deasupra oamenilor pe care îi conduceți ?

— N-am de ce. Am eu însumi destule lipsuri pe care mă străduiesc să le fac să dispară. În primul rînd — în pregătire. Nu prea am timp să mă documentez suficient. Trebuie s-o recunosc.

— Ca primar, ce vă supără cel mai mult ?

— Cel mai mult ? Atunci cînd vine cite cineva în audiență la mine și îmi ridică o problemă și eu îi dau droptate, dar pur și simplu nu am mijloace cu care să-i rezolv situația.

— Cînd vorbea de specificul românesc, Blaga amintea ca pe o caracteristică împrăștierea caselor din satele noastre în conformitate cu capriciile reliefului. Actuala lege a sistemărilor care prevede stringerea în vatra satului poate să știrbească din acest specific ?

— Nicidecum. Doar oamenii sint aceiași, indiferent dacă stau la o distanță de kilometri, cocoțați pe dealuri sau strînsi laolaltă. Avantajele care decurg din această lege sint prea evidente pentru a mai fi pomenite. Trebuie să fim mîndri că noi rămînem aceiași prin atîtea veacuri, că ne-am născut aici și că ne-am păstrat limba română, chiar dacă, mai ales asupra acestei părți a Ardealului, s-au abătut în atîtea rînduri furtuni. Am fost de mic crescut în cultul muncii. De aceea cred că numai prin muncă și cinste vom ajunge un popor vestit, care va rămîne în istoria omenirii.

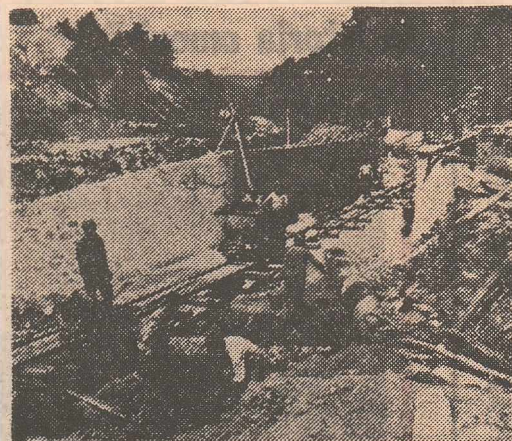
A. GEORGE ■

Memoria fotografiei — BAIA MARE

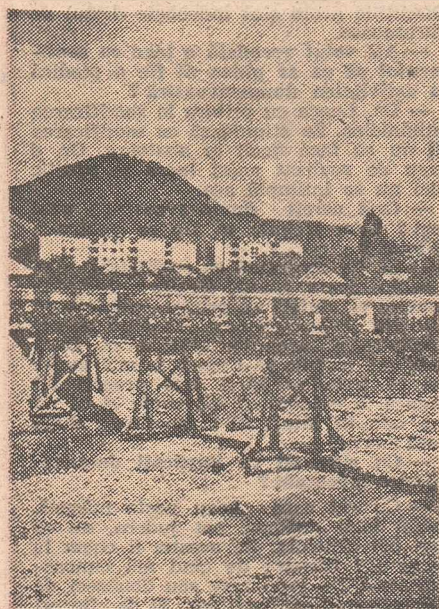
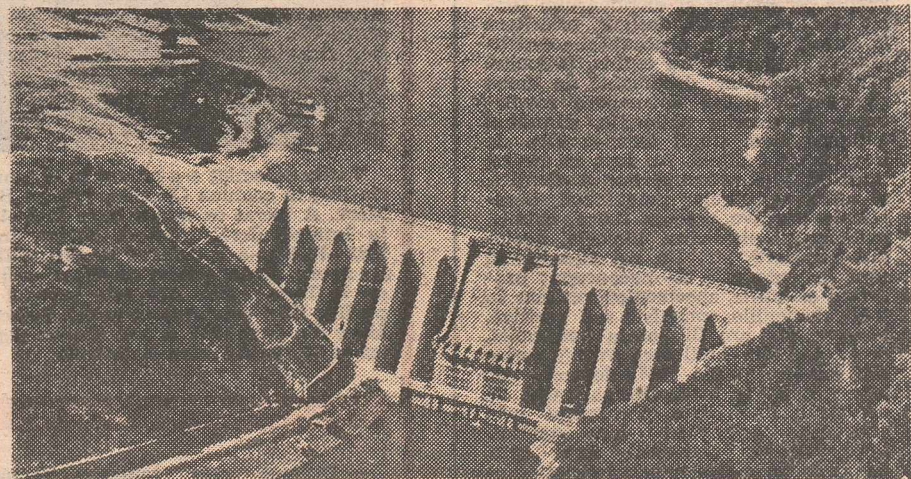
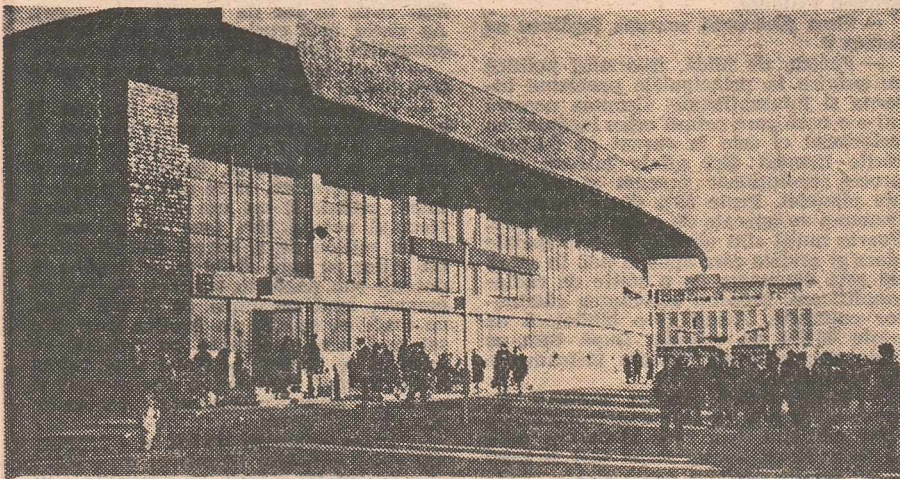

AU TRECUT 11 ANI DE LA INTRAREA ULTIMULUI TREN (acceleratul de București, ora 9) IN GARA VECHIE

GARA NOUA

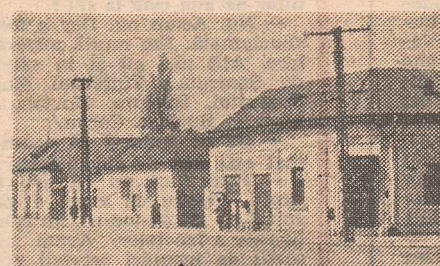
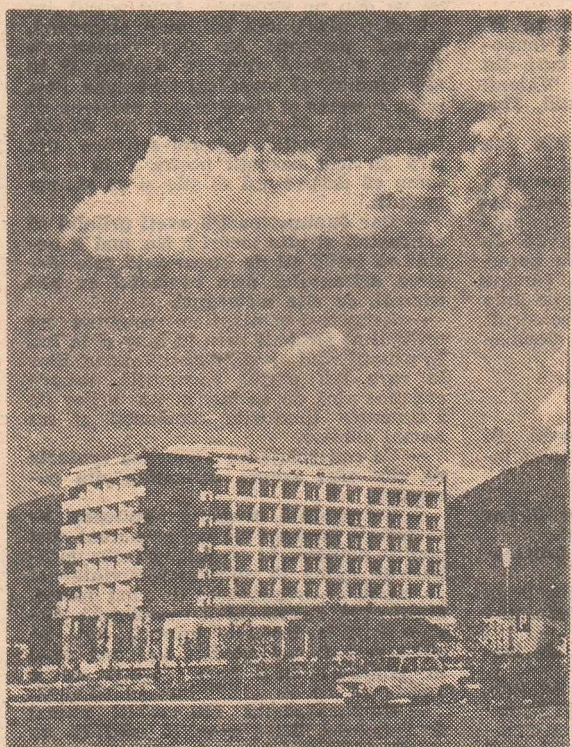

IN STRIMTOAREA „FIRIZA” LA DESCHIDERA ȘANTIERULUI ȘI LA TERMINAREA LUCRĂRILOR

PE LOCUL UNDE VAGONETELE DESCĂRCAU STERIL PENTRU REGULĂRIZAREA RIULUI SĂSAR

SE ÎNALȚĂ AZI HOTELUL „CARPAȚI”

INTERSECȚIA BULEVADELOR BUCUREȘTI ȘI DECEBAL ÎN ANUL 1959

...ȘI DUPĂ 20 DE ANI

Fotografii de ANDREI ȘUTH ■

Auziți cum crește pădurea

Cel mai bătrîn copac din Maramureș are peste 300 de ani și se află în raza ochiului silvic Sighet, la Ronșoara. E un gorun de vreo 30 de metri înălțime pe care abia îl cuprind 5 oameni. Cel mai vechi cadru de conducere din silvicultura noastră este Dumitru Lupșe, inspector șef la Inspectoratul silvic al județului Maramureș. Pînă cînd a ajuns să poarte la uniforma de pădurar 3 stele și o frunză de stejar înconjurat cu un fir răsucit, el a trecut evident prin multe întîmplări, cele mai frumoase dintre ele fiind cele din tinerețe, cînd, alături de tatăl său, pornea în zori la pădure. Satisfacția lui cea mai mare era atunci cînd, după loviturile cu toporul, după ce transpira trăgînd la joagăr, vedea cum un brad, sau un pin, sau un alt copac începea să se clatine, să se incline încet, prăbușindu-se apoi cu zgomot de crengi rupte, în locul ocupat de el pătrunzînd în haosul vegetal o coloană de lumină ce oglindea vestigiile bătăliei dintre om și natură: așchii, ramuri frînte, o buturugă infiptă în pămînt și revărsîndu-și fără rost sevele, un sînge alb, pompat inutil acum din pămînt, și trupul uriașului prăvălit, asupra căruia oamenii se repezeau cu topoarele strigînd triumfător, ca să-i dea lovitura de gratie, ca să-l golească de coroană, lăsîndu-l neajutorat ca un catarg smuls de pe o corabie, tîindu-l în bucăți tot mai mici, încărcîndu-l

în căruțe și expediindu-l cît mai lute de acolo, pentru a se abate apoi cu lovituri mestesugite asupra unui alt copac, apoi asupra altuia... Miroșea puternic a scoarță jupuită de pe trunchiuri, a rășină, a flori săibatică sau, dacă era iarnă, a zăpezi proaspete, era un vîlmășag amîțitor de culori și de zgomote și Dumitru Lupșe socotea, cu acel orgoliu specific tinereții, ca o victorie personală oricare arbore culcat la pămînt, o dovadă a biruinței pe care bărbății puternici o poartă ori de cîte ori îndrăznesc să aspire la ceva. Astăzi, cînd are 49 de ani, vorbește mai puțin despre asemenea lucruri și mai curînd e dispus să-ți povestească fapte, dealtfel de toți știute, și anume că în trecut, chiar și în fosta regiune, exploatarea pădurilor se făcea dezordonat, anarhic, semînd a măcel vegetal, neavîndu-se nici o clipă criterii științifice. Acum, cînd nimeni nu mai poate dispune după bunul său plac de soarta unui arbore, lăsîndu-i dintr-un capriciu viața sau răpîndu-i-o cu un simplu gest, inspectorul șef al Inspectoratului silvic Maramureș ne asigură că se veghează cu strînsnicie ca dintr-o pădure să nu se taie decît atît cît poate crește într-un an, ba, mai mult, se caută să se îndrepte situația dezastruoasă lăsată de cei dinainte, prea increzători că avem codri mulți și desi și deci „dacă rupi o rîmurea”, nu se cunoaște. Din păcate, a

inceput să se cunoască, și aceste veritabile cetăți ale românilor, fortărețe inexpugnabile de-a lungul veacurilor, care ne-au ocrotit strămoșii în vremuri de cumpănă, trebuie păstrate și îngrijite ca pe un dar de preț oferit de către natură într-un moment de generozitate.

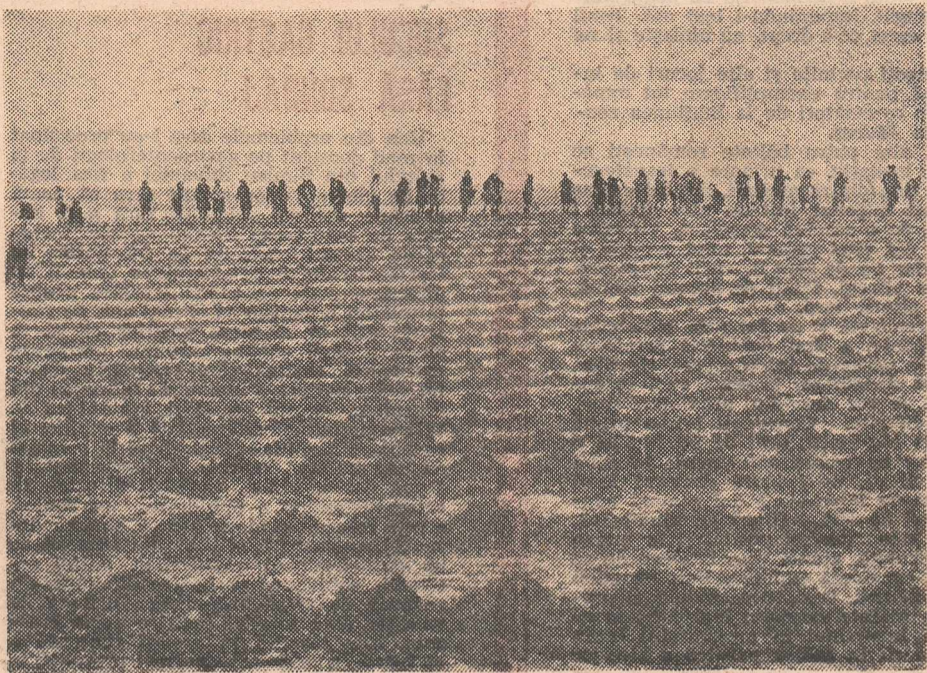
Armata pădurii din Maramureș, cu însemnele ei distinctive, cu uniformele ei caracteristice, cu vorbele sale de recunoaștere și planurile ei de bătălie, are în grijă 262 000 hectare de păduri, adică 42 la sută din suprafața județului. Acum 80 de ani codrii maramureșeni ocupau 60 la sută din suprafața județului. De prin anul 1959 s-a făcut mai întîi un program al bazinelor forestiere infundate, tîindu-se drumuri către ele, pentru a se putea asigura cu adevărat o exploatare rațională. Între 1961 și 1965 s-au deschis circa 80—130 kilometri de astfel de drumuri forestiere. S-a eliminat în acest mod situația neplăcută prin care păduri ajunse la vîrsta de exploatare putrezeau fără sens pentru că nu erau căi de acces spre ele. Imaginea dezolantă a unor păduri împietrite, a unor arbori goliți de seve și încremențiți ca sub o pedeansă, ocoliti de păsări, sărmane spectre condamnate la o piere lentă, printr-o zilnică măcinare sub arșițe și ploii într-o pulbere lemnoasă, împrăștiată de vînturi în cele patru zări, a dispărut. Povestea codrului maramureșean, spusă de Dumitru Lupșe, cuprinde și un alt capitol, cel al împăduririi tuturor suprafețelor exploatate. A trebuit ca anual să se împădurescă aproximativ 4 500 de hectare. Pînă cînd s-a ajuns la

normal, adică pînă atunci cînd oamenii au pus la loc exact atît cît au tăiat. În 1979 se prevede ca această suprafață să fie de 1 900 de hectare, dintre care 1 300 reprezintă suprafețe exploatate iar 600 de hectare înseamnă arboretele distruse. Apărătorii pădurii din Maramureș s-au mai gîndit și la un alt lucru: să schimbe structura codrilor din județ. Adică să înlocuiască pădurile de fag, carpen, stejar, mesteacăn cu esențe de rășinoase: brad, pin, molid, mult mai repede crescătoare. În cele 12 ocoale silvice ale județului, timp de un an și jumătate ș-a studiat în amănunțime cum să se petreacă aceste schimbări. S-a alcătuit mai întîi un inventar al pădurilor de pe acest teritoriu care a dezvăluit că 27 la sută din copaci sînt rășinoase, 49 la sută — fagi, 9 la sută — stejari, restul fiind carpeni, mestececi etc. Din anul 1970 și pînă azi răsinoasele au ajuns să ocupe 38 la sută din suprafață, urmînd ca pînă în anul 2000 ele să fie în proporție de 55 la sută. Anual se aduce pe această cale un spor de 150—160 mii metri cubi masă lemnoasă.

Formați din rășinoase, codrii Maramureșului vor rămîne verzi și iarna. E ca o garanție că acolo, cei 5 000 de oameni îmbrăcați în uniforme armatei pădurii, acești soldați anonimi ca și frunzele arborilor, apără această avuție de pret de care depinde însăși existența noastră și a urmașilor noștri.

GEORGE MAREȘ ■

La Urleasca

Noaptea albe ale primăverii
umplu corăbiile toamnei

Zilele vredniciei țărănești și pe pământurile Mehedinților

(Urmare din pagina 1)

sie, tractorul toarce frumos, funcționează adică foarte bine. E rece și nu se încălzește motorul prea tare. Dar Văsie are, observ, un necaz: i s-a rupt cadrul de la disc.

— Și ce faci până dimineată?

— Păi, doar n-o să stau și nici n-o să mă culc. Duc discul ăsta la fermă, agăț altul, vin și lucrez până la ziua.

În noaptea asta cerul e plin de stele, e rece, iar mecanizatorii se bucură, pentru că, spun ei cu siguranța unor buni meteorologi, „miine va fi senin”. În 7 nopți consecutive, cei trei mecanizatori au

discuit, grăpat și fertilizat 252 hectare. La fel ca ei lucrează, ne convingem noi pe viu, și Nicu Lunțaru, al cărui nume evocă indeletnicirea strămoșilor, Ion Moșescu, Zamfir Cortez, unii dintre cei mai buni mecanizatori din țară are întreprinderea, Gheorghe Dragu, Radu Burlacu, un alt Gheorghe Dragu, Petre Bașno și mulți dintre ceilalți care scaldă Bărăganul Brăilei în jeturile lor de lumină, făcându-te să crezi că te afli nu pe un câmp în care se seamănă porumbul, ci într-o lume de basm, pe un tărâm din care comorile ascunse aruncă jerbe de foc, te cuprind și te mistule. Dar nu poți să rămii prea mult în visare, pentru că de

dedesubt, din brazdă, simți cum sămînta îți imboldeste tăpile, materializînd parcă timpul, și simți că trebuie să faci ceva, la fel de folositor ca lucrul acestor oameni.

Aici, la Urleasca, unde anul trecut s-a realizat cea mai mare producție de porumb pe toate I.A.S.-urile din țară, 8106 kilograme boabe stas la hectar, rețineți, pe o suprafață de 3400 hectare, iar la fermele conduse de inginerii Oprisan Dumitrescu și Mircea Popescu s-au obținut chiar 10000 și respectiv 9800 kilograme, aici, deci, cîmpul a fost într-un fel luat în primire de mecanizatori: oamenii sînt organizați pe echipe de cîte opt mecanizatori, la care se adaugă un mecanic de întreținere, șapte muncitori hidro, care se ocupă în special de irigații, și un șef de formație. Ei lucrează terenul de la semănat pînă la recoltat. O astfel de campanie seamănă cu o călătorie lungă, uneori plină de neprevăzut, din care trebuie să te întorci cu corabia plină, adică, tinînd cont de locul în care ne aflăm, cu cel puțin 10000 kilograme de porumb boabe la hectar. Să reușești într-o astfel de călătorie trebuie să pui în joc toată experiența de care ești în stare, oriceșor și chiar curaj, mai ales că anul acesta suprafața a fost mărită la 4200 hectare — opinie, de altfel, și a inginerului Gheorghe David, directorul de mai mulți ani al întreprinderii.

Experiență înseamnă alegerea hibridului potrivit condițiilor pedoclimatice de aici, testarea a peste 30 de hibridi în țară și străinătate, în cîmpuri demonstrative, fertilizarea echilibrată a terenului, tinîndu-se cont de cartarea agrochimică, de planta promergătoare celei care se seamănă, de nivelul producției proșuse. Se erbicidează cît mai corect toată suprafața, în așa fel ca pînă la recoltat să nu se mai efectueze nici o lucrare de întreținere, mecanică sau manuală, în afară de lucrările de irigare. Mutarea aripilor de ploaie a fost și ea mecanizată, se aplică pe culturi în masive, pentru a fi eficientă. În aceasta ar consta în mare experiența. Dar curajul? Curajul, mi s-a spus, ar consta în respectarea densităților la hectar, pentru că rarul nu mai umple carul, în aplicarea tehnologiilor moderne, a ceea ce este mai nou în domeniul agricol. Pentru informarea oamenilor cu noutățile din agricultura mondială, la Urleasca se practică un bun obicei: inginerul Mihailache Mărgean, director adjunct tehnic, inginerul Dumitru Danilescu, inginer șef cu chimizarea, rezumă noutățile din literatura de specialitate și le pun la dispoziția celorlalte cadre tehnice, maistrilor

care lucrează direct în ferme, pentru a le aplica în practică.

— Și se aplică? Il încît din nou pe interlocutorul meu cu o întrebare.

— Avem, la Urleasca, zice directorul, cîmpuri experimentale pe diferite probleme: testarea îngrășămintelor chimice, a hibridilor, a irigațiilor etc. Literatura îți oferă date generale, îți indică și unele soluții, dar nu-ți spune ce să faci și cum să procedezi la tine în unitate. Trebuie să știi dinainte ce bași și cît bași în pămînt, unde plasezi cultura, cît scoti. În astfel de condiții risti cît se poate de puțin.

Dar în astfel de condiții, de agricultură modernă, cîmpul devine un fel de carte deschisă în care poți citi, din care poți trage concluzii valoroase și practice pentru dezvoltarea în continuare a producțiilor. Iar la orizontul acestui cîmp de 7500 de hectare, din care 4200 vor fi cultivate cu porumb, se anunță noi recorduri. Le așteptăm cu bucurie la toamnă, cînd ni se va oferi poate prilejul să vorbim despre ele, despre oamenii lor, acești mecanizatori și acești ingineri care ascultă pulsul cîmpiei, o frămîntă și o înobilează pînă naste recorduri. Gestul lor capătă dimensiunea creației!

Cum se vede cerul

din nordul țării?

Stelele pe care Augustin Mada le vedea în copilărie și încerca să le numere stînd întins noaptea cu brațele sub cap — ca ațiați alții, de altfel — pe un cîmp larg cît planeta, poticîndu-se în numărătoare și reluînd-o de la capăt pînă cînd îi lăcrimau ochii, sînt aceleași ca și atunci. Numai ideile despre ele s-au schimbat sau au căpătat alte nuanțe — afirmă Augustin Mada cel de azi, directorul complexului astronomic din Baia Mare, unde lucrează alături de instructorul principal Gavril Tomoagă și de instructorul Ion Dascălu. Trei oameni din nordul țării supraveghează cu atenție cerul de deasupra noastră, îl tin sub o strictă observație, pentru ca nici o întimplare petrecută acolo, în forfota aceea luminoasă, să nu treacă neobservată și neînregistrată în calculul de consemnări zilnice. Clădirea cochetă a complexului cuprinde un planetarium care funcționează din 1969, un observator și o cameră de observație solară date în folosință în 1972. Ele nu sînt nicidecum cele mai mari din țară, iar oamenii de aici nu au muncă de cercetare, de completare a cunoștințelor despre univers. La Baia Mare nu s-a descoperit nici o cometă, nici un alt astru nu a fost semnalat de aici întregii lumi științifice cu înflăcărarea cuvenită unui astfel de eveniment. Dar aceasta nu scade din importanța muncii depuse de Augustin Mada, Gavril Tomoagă și Ion Dascălu. Anual, 20000—25000 de vizitatori se perindă prin sălile complexului, privesc prin telescop curgerea stelelor prin văzduhul împințit de lumină. Cîți dintre copiii din Baia Mare au învățat aici orientarea după aștri în cadrul unor lecții ținute cu feroare și rigoare științifică, sau cîți au urmărit eclipsele de lună, înțelegîndu-le mecanismul, spulberîndu-li-se astfel credințele, superstițiile despre vîrcolaci și alte închipuirii născute din ignoranță, cîți s-au familiarizat aici cu teoriile despre formarea universului? Complexul astronomic din această localitate are un caracter popular, de transmitere într-o masă largă a unor descoperiri aparținînd altora, și nu e nimic dezonorant că nu este un savant celebru, al cărui nume să fie dat nu știu cărei comete, și că te mulțumești doar să-ți ajuți semenii să-și lărgească orizontul, să capete noi cunoștințe conform concepției materialist-dialectice despre lume. Dimpotrivă, astfel de observatoare ar trebui să fie mai multe în țară. A vedea aștri cu un telescop care mărește de 400 de ori înseamnă deja a face un pas mai adînc în tainele materiei, iar o lecție ținută în planetarium are o altă influență asupra elevilor decît una ținută în clasă, unde poziția planetelor e marcată cu creta pe tablă. Într-o lume a deschiderilor în gîndire, a prefacerilor revoluționare în civilizație a ignora ceea ce ne înconjoară, pe motiv că nu ne interesează unde este Carul Mare, că viața noastră se poate desfășura foarte bine și fără a ști unde se află Steaua Polară, e un semn de inerție, de lenie spirituală. Societatea noastră are nevoie de oameni cu o minte îndrăzneată, care să fie capabili să viseze și să aibă cutezanța de a privi cît mai departe. De aceea un complex astronomic popular, cu o activitate modestă în aparență, cum este cel din Baia Mare, își are rostul lui bine determinat și considerabil, aducînd un imens serviciu în activitatea mai largă privind formarea unor noi conștiințe pe aceste meleaguri.

PAUL ALEXANDRU ■

Avem mașini și utilaje,
dar lipsesc „agregatele”

O lună mai devreme sau o lună mai tîrziu nu este totdeauna indiferent, mai ales atunci cînd este vorba de P.I.F. sau, pe înțelesul tuturor, de termen de punere în funcțiune. Întreprinderea de ventilație și instalații de ventilație din Vaslui avea, conform planului, pentru Secția mecanică și anume pentru prima ei capacitate, un termen de punere în funcțiune precis — 31 mai 1979. Avînd în vedere că această nouă capacitate va produce cuplaje mecanice permanente necesare industriei noastre constructoare de mașini în valoare de 40 de milioane lei numai în acest an, s-a hotărît devansarea punerii în funcțiune. Beneficiarul și constructorul, la nivel de ministere, au stabilit, în urma unor discuții serioase purtate pe 17 noiembrie anul trecut, un program bine gîndit și pe deplin realizabil pentru punerea în funcțiune a primei capacități cu o lună mai devreme, adică pe 30 aprilie.

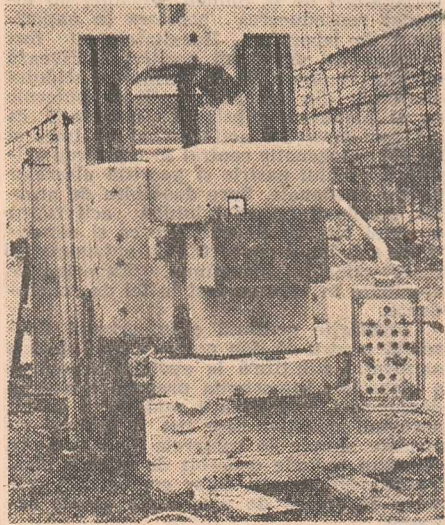
Pînă aici toate bune și la locul lor. Pentru beneficiar devansarea a însemnat, de fapt, asigurarea utilajelor și instalațiilor necesare. Fie că le-au adus din țară, fie

că erau din import, beneficiarul, prin inginerul Gh. Teodor — șeful biroului investițiilor — și colaboratorii săi, s-a îngrijit și a adus înainte de vreme utilajele și instalațiile. O mică parte sînt depozitate în hala veche, dar majoritatea sînt sub cerul liber în ploaie și vin ca o pădure de lazi, după cum se vede din fotografiile alăturate. Mașinile de strunjit costă nu mai puțin de 1047000 lei bucata, apoi mașini de rectificat, mașini de frezat și 44 de strunguri de mare complexitate realizate la Arad. La acestea se adaugă mașini de mortezat rapid venite din R.F.G., China, R.D.G. și U.R.S.S. Chiar în prima din imaginile alăturate se poate vedea o mașină de rectificat cu ax vertical din R.D.G., care stă tristă și neutilizabilă pe două traverse din lemn de mai bine de o lună de zile.

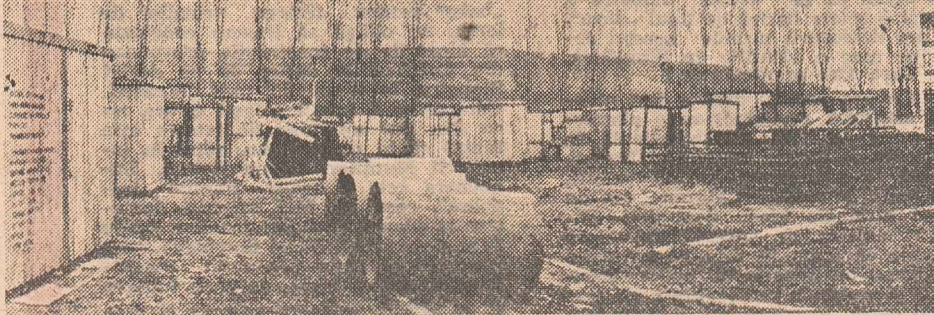
Constructorului îi revenea realizarea, conform graficului de devansare, a părții de construcții și instalații. Din diferite motive au tot acumulat întîrzieri. După cum ne-am convins, la ora aceasta n-au nici un motiv să nu dea înainte. Subinginerul Marcel Ivanov, din cadrul biroului inves-

tiții al întreprinderii amintite, ne-a mărturisit că au lipsit și lipsesc încă agregatele, sub acest nume ascunzîndu-se, de fapt, binecunoscutul pietriș și de neînlocuibilul nisip. Trustul de construcții industriale Iași nu s-a îngrijit să-și deschidă cariera proprie pe teritoriul județului Vaslui, așa că agregatele continuă să fie aduse de la mari distanțe, din județele învecinate, motiv pentru care nu sînt niciodată în cantități suficiente, așa încît lipsa agregatelor fată în față cu utilajele de import care stau în ploaie pare cel puțin un paradox. Se cere mai multă forță de muncă și mai multe betoane. Dacă de betoane e limpede că este nevoie, o simplă privire aruncată pe santier ne dovedește, ca de altfel și instantaneele alăturate, că și forța de muncă existentă nu este folosită rațional. Este un continuu du-te-vino, se stă în destule locuri la taclale, e loc și pentru o mai bună organizare și așa mai departe. „Ne vom zbate ca, orice s-ar întimpla, ne-a spus subinginerul Ivanov, pe 31 mai să avem punere în funcțiune. Noi, ca să-i mai ajutăm pe constructori, am pus la montaj utilajelor și-l vom face cu forțe proprii. Măcar să aducă betoane, pentru că treaba asta depinde exclusiv de ei, și le vom turna chiar noi. Dacă tot nu reușim să avem P.I.F. cu o lună mai devreme, măcar să respectăm termenul inițial, și el pus de constructor sub semnul întrebării”.

ION PREDOȘANU ■

Oamenii discută și-și scriu adrese, mașinile ruginesc în ploaie

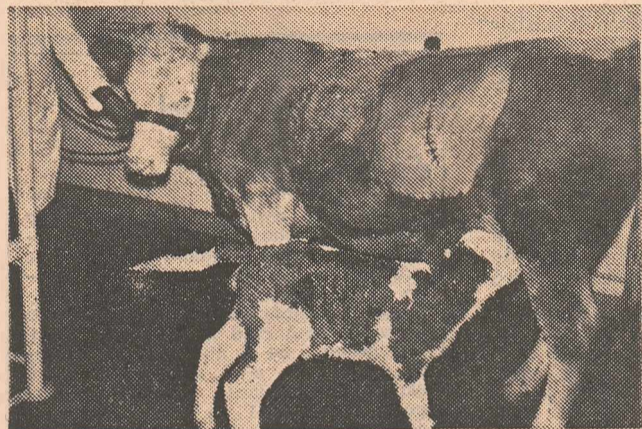

O premieră absolută

Obținerea primului vițel prin transfer de zigoti

Vițelul din fotografia alăturată reprezintă produsul unei alianțe materne, sosirea lui pe lume datorându-se nu unei singure mame ci colaborării dintre două vaci gestante. La această glumă genetică, realizată prin dictatul omului de știință, au participat deci două vaci mame și, evident, de la distanță și prin acțiune involuntară taurul reproducător. Folosindu-se însămînțarea artificială, traseul ontogenetic a străbătut, cu alte cuvinte, două cavități uterine, în primul împlinindu-se miracolul vieții, iar în cel de-al doilea având loc dezvoltarea normală și progresivă a fătului.

Procedeu nu este tocmai nou, din moment ce literatura de specialitate îl consemnează prin studii ample. El se numește transfer de zigoti (sau de embrioni), termenul desemnând celula-ou fecundată și avind o vîrstă de cel mult 15 zile. Asemenea operații (despre tehnica și importanța cărora vom vorbi câteva rânduri mai jos) se execută la ora actuală doar în câteva țări din lume, procedeu constituind deocamdată obiectul unor discuții controversate în rîndul specialiștilor. În țara noastră asemenea experimente au fost efectua-

Primul vițel născut în țara noastră prin transfer de zigoti

te pe animale de laborator, iar doi specialiști în materie, medicii Oșel și Fereadeanu, au obținut încă din 1966, prin transfer de ovule fecundate, câteva exemplare de oi și porci.

Transferul de zigoti la taurine reprezintă însă o premieră națională absolută. Evenimentul a avut loc la 29 decembrie 1978 la Stațiunea de cercetări zootehnice din Singeorgiu de Mureș (judetul Mureș), iar performanța aparține unei echipe de cercetători condusă de directorul stațiunii, medicul veterinar Emil Silvaș. Din păcate un accident banal, care nu are nici o legătură cu practica chirurgicală folosită (vaca gestantă a fost lovită de o surată mai năbădăoasă), a compromis parțial experimentul, vițica proaspăt fătată prezentînd traumatisme grave. Ea a decedat după 48 de ore, dar scurtă ei viață reprezintă oricum o reușită notabilă, ce confirmă și validează tehnica medicală folosită. Colectivul condus de doctorul Emil Silvaș a reluat dealtfel de îndată experiențele și la ora actuală alte patru bălțate românești, aflate în stato procreațiune prin transfer de embrioni, sînt pe cale de a aduce pe lume viței orfani fabricați pe această cale.

Tehnica operatorie poate fi descrisă în câteva cuvinte (ceea ce nu înseamnă deloc că e simplă și ușoară): După însămînțarea artificială și după probele care atestă fecundarea ovu-

lelor, zigotii sînt extrași chirurgical din uterul vacii donatoare și transplantați prin operație în uterul vacii receptoare, aceasta din urmă avînd deci rolul unui simplu incubator (găina cloșcă care clocește ouăle altor găini, ar avea, mutatis mutandis, cam același rol). Evident cele două exemplare trebuie să se găsească în aceeași perioadă a ciclului sexual, sau ceea ce se poate realiza prin administrarea unor produse hormonale.

Tehnica anticipează unul dintre cele mai fabuloase domenii ale ingineriei genetice, conștrăzicînd și schimbînd însăși ciclul multimilenar al ontogeniei specifice. Prin acest amestec brutal în mecanismul vieții, omul a demonstrat că poate modifica chiar jocul orb al naturii, impunîndu-i legi noi. Totul anunță o lume miraculoasă care, ce-i drept, ne uimește și ne înspăimîntă deopotrivă.

Tehnica transferului de zigoti permite și alte jocuri de inginerie genetică. Vom folosi pentru exemplificare tot experimentele unice efectuate de cercetători de la Stațiunea zootehnică din Singeorgiu de Mureș.

În aceste zile, spuneam, alte patru bălțate românești se află în diferite perioade de gestație, ca urmare a transferului de embrioni. Ei bine, la una dintre acestea, zigotul extras de la vaca donatoare a fost introdus într-un uter gestant! Cu alte cuvinte este vorba de o sarcină gemelară, viitoarea vacă-mamă urmînd să fete doi viței gemeni, unul propriu și altul aparținînd de drept (dar nu de fapt!), vacii donatoare. Cum vor arăta cei doi frați vitregi, fătați de aceeași mamă, urmează să vedem peste câteva luni.

O altă sarcină gemelară realizată și ea tot prin biotehnica transferului de ovule fecundate, a fost dobîndită printr-un alt procedeu neobișnuit. Este vorba de introducerea zigotilor, recoltați de la aceeași vacă donatoare, la două vaci receptoare. Cei doi frați gemeni se vor dezvolta, altminteri spus, în două cavități uterine diferite. Concepți într-o primă etapă după legile ancestrale ale vieții, deci de un tată și o mamă, ei parcurg în prezent un traseu ontogenetic în două utere diferite. Dar, odată fătați, ne asigură doctorul Emil Silvaș, ei vor trebui să semene între ei ca doi gemeni adevărați, deci ca două picături de apă. (Dacă ne gîndim că, teoretic vorbind, procedeu este perfect posibil și în lumea antropozilor cu vorbire articulată, atunci vom înțelege de ce nu puțini oameni de știință consideră experimentele genetice drept un virtual flagel al omenirii. Dar... deocamdată, și probabil multă vreme de acum înainte, conform legislației mondiale în vigoare, asemenea incursiuni în mecanismul intim al vieții, nu sînt posibile decît în lumea pașnică a bietelor necuvîntătoare.)

Prin ce avantaje practice și economice se recomandă transferul de embrioni?

În primul rînd la aceste competiții genetice participă numai exemplare selecționate, vaca donatoare și taurul reproducător prezentînd un potențial genetic cu însușiri superioare. Prin transferul de ovule fecundate, vacile primitoare devin incubatoare din care se vor naște numai exemplare cu virtuți genetice de excepție, identice cu cele ale vacii donatoare și taurului selecționat. Prin această geneză dirijată, toate animalele unei ferme zootehnice sînt produse numai de către câteva exemplare selecționate. Se obțin astfel un număr sporit de descendenți cu performanțe superioare.

Metoda permite apoi scurtarea intervalului dintre generații, realizarea de fătări multiple și controlate, iar prin congelarea embrionilor, conservarea lor pe timp nelimitat și administrarea lor la vaci receptoare aflate la mari distanțe de laboratorul genetic al stațiunii producătoare de zigoti.

În concluzie: mai multe exemplare de rasă superioară, mai multă carne, lapte și produse din lapte.

Pentru ameliorarea bălțatei românești, cercetătorii Stațiunii de cercetări zootehnice amintite au adoptat însă și alte teme de cercetare. Se preconizează, astfel, scurtarea timpului dintre două fătări (stabilit de natură la 18 luni și jumătate) prin monte timpurii, astfel ca o vacă să poată deveni gestantă după numai 15 luni sau chiar mai devreme. Prin selecționări succesive se urmărește apoi obținerea unui uger simetric, mai ușor de exploatat prin muls mecanic.

În marele laborator genetic de la Singeorgiu de Mureș a început să se nască o lume fabuloasă. Vom mai avea multe de spus despre aceste miracole ale ingineriei biologice de îndată ce transferul de embrioni va deveni aici o practică obișnuită. Startul a fost dat.

LIVIU TIMBUS ■

Ipoteza unui tînăr profesor de istorie

Am descoperit Singidava?

Iată, în doar câteva cuvinte, principalele date ale problemei: într-una din lucrările sale, geograful grec Ptolemeu (sec. II e.n.) a calculat și coordonatele geografice ale mai multor localități de pe pămîntul Daciei. Datorită unor erori de calcul, tributare epocii sale, unele coordonate nu reflectă cu exactitate poziția citorva din cele peste 40 de localități consemnate. Plecîndu-se de la datele transmise de Ptolemeu și apelîndu-se și la alte izvoare, a fost refăcută totuși în întregime harta Daciei cu localizarea aproape a tuturor cetăților din acea îndepărtată vreme. Dar au rămas încă suficiente semne de întrebare privind localizarea unor cetăți cum ar fi, de exemplu, Singidava.

Fără să intrăm în prea multe amănunte, atlasul lui Ptolemeu susține că de la vest spre est și dinspre nord spre sud, pe cursul mijlociu al Mureșului, sînt trei mari cetăți: Ziridava, Singidava și Apulum. Prima și ultima dintre acestea au fost localizate, la Arad și, respectiv, Alba Iulia.

În legătură cu cea de-a treia cetate, Singidava, s-au emis trei ipoteze. Prima se referă la localizarea Singidavei, conform coordonatelor, lîngă comuna Brănișca, județul Hunedoara, pe dealul Măgura. A doua ipoteză propune localizarea Singidavei în spațiul geografic al orașului Deva. A treia ipoteză o identifică cu așezarea dacică fortificată de pe dealul Cetății de la Cugir, județul Alba.

Iată însă că un tînăr profesor de istorie, Tiberiu Mariș, directorul complexului muzeistic din cadrul Castelului Corvineștilor, după un îndelungat studiu propune localizarea Singidavei la Hunedoara, mai exact spus

pe dealul Sinpetru, situat în imediata vecinătate a Castelului Corvineștilor.

— Studiul l-am început în ultimii ani de studenție, cînd o sumedenie de date privind ciudatul deal numit Sinpetru au început să se lege între ele, am ajuns la concluzia că Singidava nu putea să existe în altă parte decît aici, pe dealul Sinpetru.

— Sînteți convins sută la sută, cum se spune, că afirmația este absolut exactă?

— O afirmație sută la sută exactă este aceea că pe dealul Sinpetru a existat o cetate dacică de tipul „dava”. Eu am descoperit urmele acestei cetăți pe care o identific cu Singidava.

— Care sînt argumentele?

— Culmea acestui deal a fost nivelată artificial, realizîndu-se o platformă ovală cu axa longitudinală de peste 300 de metri. Această platformă, situată la o înălțime de 318 metri, mărginită de prăpăstii abrupte, era un punct strategic ideal, desăvîrșit. Săpături extrem de superficiale mi-au dovedit că eram în fața unei așezări neolitice, continuată în epoca bronzului și puternic reprezentată cu material dacic. Incontestabil deci o așezare dacică importantă.

— De unde știți că era importantă?

— Să amintim în acest sens cunoscutul tezaur monetar din secolul al IV-lea e.n. descoperit la Hunedoara. Tezaurul cuprinde 1138 de exemplare. Nucleul tezaurului îl constituie cele 1033 de monede din epoca Republicii romane, deci sînt anterior cuceririi romane. Deci, ca să merg din concluzie în concluzie, pe dealul Sinpetru exista o așezare cu o înfloritoare situație economică și comercială. Dar aceste două calități impuneau de la

sine și existența unei cetăți dacice fortificate.

— Cum explicați această situație economică înfloritoare?

— Fierul, această importantă bogăție a Munților Poiana Ruscăi. Este absurd deci să se creadă că dacii ar fi neglijat tocmai acest aspect. În acest scop, încă din vremuri îndepărtate, a fost nivelat platoul de pe Sinpetru.

— Există vreo legătură între acea cetate dacică, de tipul „dava”, și actualul castel al Corvineștilor?

— Da și încă una foarte mare. Am descoperit în zidurile Castelului Corvineștilor o serie de blocuri de calcar conchilic avînd toate caracteristicile specifice binecunoscutelor „murus Dacicus”. Atît dimensiunile, structura rocii cît și o anumită particularitate a lor, mă refer la existența acelor „babe” pentru fixarea grinzilor de lemn, ne obligă să tragem concluzia că blocurile de construcție proveneau din fortificațiile dacice de pe dealul Sinpetru, la numai doi pași de castel. Cum se va fi numit această cetate, nu se știe, dar nu lipsit de interes este faptul că în pădurenime, adică la locuitorii Munților Poiana Ruscăi, Hunedoara este și astăzi numită „Inidoara”, ceea ce, fără eforturi deosebite în planul evoluției fonetice, poate fi numele vechii cetăți Singidava, care poate că se va fi pronunțat Singhidava, apoi Inghidava, de unde Inidava și, în sfîrșit, Inidoara cum se și pronunță la ora actuală. Poate că sistematice și științifice săpături pe dealul Sinpetrului vor elucida pe deplin această ipoteză a localizării Singidavei.

— În ceea ce ne privește, să așteptăm reacția specialiștilor și, evident, rezultatul unor posibile și necesare săpături arheologice pe dealul Sinpetru.

VICTOR NIȚA ■

Ce e nou în

Realizările dr. Ioan Pușcaș

(Șimleu Silvaniei)

APRECIEREA ACIDITĂȚII SUCULUI GASTRIC FĂRĂ SONDAJ

Una din problemele care i-au preocupat în mod deosebit pe gastroenterologii de la spitalul din Șimleu Silvaniei a fost legată de găsirea unor soluții care să poată exprima valorile acidității fără a fi nevoie de extragerea sucului gastric. Încercările acestui colectiv de cercetători au fost motivate de răsunetul pe care îl au diferitele stări secretorii gastrice asupra întregului organism ca și mai ales de prezența atît în mucoasa gastrică cît și în sînge a unei enzime comune, anhidraza carbonică, enzimă care constituie dealtfel sursa majoră a ionilor de hidrogen din organism. Aceste cercetări arată încă în 1971 o activitate diferențiată a anhidrazei carbonice din mucoasa gastrică la bolnavii cu anaciditate, normo și hiperaciditate. După descoperirea activității directe de către histamină a anhidrazei carbonice, acești cercetători dovedesc că enzima din mucoasa gastrică și cea din hematii au un comportament asemănător. Astfel activarea anhidrazei carbonice din mucoasa gastrică de către histamină, urmată de apariția unei secreții gastrice acide crescute, este însoțită în același timp de o activare a aceleiași enzime prezentă în hematii. Lipsa activării de către histamină a enzimei din mucoasa gastrică a bolnavilor cu anaciditate histamino-refracțară se însoțește la fel de lipsa activării aceleiași enzime din hematii. Cu alte cuvinte activarea anhidrazei carbonice din mucoasa gastrică sau din hematii produsă de histamină reflectă la fel potențialul acidosecretor al stomacului. Aprecierea activării sau a gradului de activare de către histamină a anhidrazei carbonice din sînge a dus la o apreciere exactă a stării de anaciditate histamino-refracțară existentă la toți cei 64 bolnavi studiați și a unei acidități crescute la alți 214 bolnavi cu ulcer duodenal. Această descoperire cu importante implicații în practica medicală pare a constitui o reală apreciere biochimică a capacității secretorii gastrice acide, fiind comunicată recent la o consfătuire medicală din februarie 1979 de la Zalău și martie 1979 la U.S.S.M. și I.M.F. Tg. Mureș.

EXPLICAȚIA PRIVIND EVOLUȚIA SEZONIERĂ A ULCERELOR GASTRO-DUODENALE

Apariția periodică a crizelor dureroase de ulcer, în anotimpurile de primăvară și de toamnă este binecunoscută. Explicații privind această evoluție ritmică, sezonieră nu au fost date pînă în prezent. Pornind de la observațiile că durerea ulcerosă sezonieră este direct legată de modificările meteorologice, în speță timpul noros, dr. I. Pușcaș de la Șimleu Silvaniei împreună cu colaboratorii au studiat secreția gastrică acidă pe un mare număr de bolnavi atît în zilele senine cu soare cît și în zilele noroase, constatînd la aceiași bolnavi o secreție acidă scăzută în zilele senine față de o secreție gastrică acidă semnificativ mai mare în zilele cu timp nefavorabil. Aceleași observații arată că inhibiția terapeutică a unei enzime cu rol principal în producerea de acid clorhidric în mucoasa gastrică este mult mai exprimată în perioadele cu timp favorabil decît în perioadele cu timp noros sau schimbător.

Pornind de la datele cunoscute că modificările meteorologice de primăvară și de toamnă se caracterizează printr-o predominanță a aeroionilor pozitivi iar cele de vară și de iarnă cu timp mai stabil prin predominanța aeroionilor negativi, cercetătorii de la Șimleu Silvaniei au încercat reproducerea acestora în experiment de laborator. Rezultatele au fost concludente. Aeroionii pozitivi activează enzima responsabilă în formarea acidului clorhidric din stomac tot atît de puternic ca și histamina-substanță cunoscută ca cel mai puternic activator al enzimei și cu rol patogenetic central în creșterea acidității sucului gastric și apariția ulcerelor gastro-duodenale. Spre deosebire de acestea, aeroionii negativi inhibă activitatea enzimei tot atît de puternic ca și cimetidina, substanță cunoscută ca antagonist al receptorilor H₂ histaminei. Experimentele efectuate in vivo au fost la fel de concludente.

Cercetările prezintă o importanță deosebită pentru că dau pentru prima dată o explicație științifică la evoluția sezonieră a ulcerelor. Importanța practică a acestei descoperiri este cu atît mai mare cu cît aeroionii negativi care pot fi produși cu aparate simple în camerele noastre pot constitui metode deosebit de eficiente pentru prevenirea sau chiar combaterea crizelor dureroase de ulcer din aceste sezoane.

Descoperirea a fost prezentată de autori la o recentă consfătuire medicală din februarie 1979 de la Zalău și martie 1979 la U.S.S.M. și I.M.F. Tg. Mureș.

O veche noutate: irigarea cu apele uzate

— Deci tovarășe inginer Wenceslas Gobjilă, după 27 de ani de mers la sinteză specialist în hidroameliorării la Institutului de studii și proiectări pentru îmbunătățiri funciare și — o spun cu titlu de prezentare — dumneavoastră susțineți că apele poluate, apele uzate pot fi folosite cu foarte bune rezultate în agricultură, la irigații. Este exact?

— Da, dar vreau să fac o precizare: nu sint singurul care susțin acest lucru și nu este o descoperire a mea. Faptul este dovedit de o practică îndelungată în străinătate, de o experiență de zeci de ani la noi în țară, experiență la care s-a renunțat într-o perioadă și la care s-a revenit timid în unele locuri, faptul este dovedit de numeroși specialiști din lume.

— Tovarășe inginer, să începem organizat.

— În câteva cuvinte, lucrurile stau cam așa: toată lumea știe că unul din marile „necazuri” ale planetei la ora aceasta este poluarea. Poluare în general, deci și poluarea apelor. Resursele de apă nu sint repartizate uniform, iar explozia demografică și dezvoltarea industrială sint strins legate de creșterea consumului de apă. Într-o măsură oarecare apa consumată se reîntoarce ca apă uzată, care, adeseori, datorită gradului înalt de poluare, devine inutilizabilă. Se impune deci ca tratarea acestei ape să se facă înainte de a fi deversată în cursurile naturale de apă.

— E clar, să revenim acum la întrebarea apelor uzate în agricultură.

— O parte din apele uzate rezultate din industria alimentară, din industria ușoară, apele uzate menajere, cele provenite de la crescătoriile de animale, în anumite condiții de tratare, pot fi folosite la irigații.

— Spuneți că și în țara noastră s-au făcut irigații cu apă uzată?

— Exemplele sint numeroase și am să aleg doar unul singur. Pînă în 1962 fosta G.A.S. Panciu își iriga pămîntul cu apele uzate ce proveneau de la fabrica de clei de oase din apropiere, obținînd producții foarte bune: 8.000 kilograme porumb la hectar, 4.300 kilograme mazare, 25.000 kilograme dovleci și altele. Dar mai e ceva, și țărani de la Mărășești irigau de foarte multă vreme cu apa fabricii, cam de pe la 1929, și producțiile lor de legume erau renumite. Astăzi se fac irigații cu apă uzată, cu bune rezultate, în județul Constanța.

— Există un pericol pentru sănătatea publică în irigarea cu apele uzate?

— Există. Dar mai pe larg am să răspund folosind cuvintele marelui nostru specialist în microbiologia solului, profesorul dr. ing. Nicolae Hulpoi. Acesta scria într-un studiu următoarele: „Prin folosirea corectă a apelor uzate în agricultură va dispărea chiar și în practica sanitară termenul de impurificare a solului așa cum azi nu poate fi numită impurificare îngrășarea solului cu bălegăr”. Așadar un pericol există, dar el poate fi ușor înlăturat prin folosirea corectă a apei uzate, respectîndu-se toate regulile sanitare și agrotehnice. Și am să vă mai dau un argument: într-o revistă de specialitate care apare în Australia, un cunoscut specialist, James B. Mc. Pherson, a semnat un articol în care arată că, în condițiile de severă inspecție și control ale cărnii animalelor sacrificate ce au pascut pe pășuni irigate cu apele uzate ale orașului Melbourne, „rebuturile” de carne contaminată se ridică la 0,02 la sută, cifră care reprezintă aproximativ jumătate din media înregistrată la carnea animalelor din restul statului. Victoria ce nu pascuseră pe terenuri irigate cu ape uzate.

— În încheiere, vă rog să sintetizați imensul material de care dispuneți și să arătați ce s-ar câștiga folosind în irigații apele uzate.

— În primul rînd se face o importantă economie de apă provenită din sursele naturale, mai ales în zonele deficitare în apă potabilă și industrială; în al doilea rînd se realizează o mai bună protecție a cursurilor naturale de apă cu investiții recuperabile și deci rentabile; iar în al treilea rînd este vorba de cantitatea de elemente fertilizante existentă în apele uzate, elemente care duc la producții agricole foarte bune. Tîn să precizez însă că astăzi în institutul nostru se elaborează mai multe proiecte pentru folosirea apelor uzate, la Peris, Balta Verde (Mehedinți), Slobozia, Iernut etc.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Conflictul dintre frig și căldură — sursă potențială de energie

Faptul că frigul poate deveni o sursă de căldură și viceversa reprezintă una dintre cele mai fabuloase descoperiri ale științei moderne. Conversia celor două elemente antinomice ale naturii a fost realizată deja pe cale de laborator și apoi în cadrul unor întreprinderi specializate așa cum o dovedesc, între altele, instalațiile frigorifice nelipsite procesului industrial și vieții noastre domestice.

La întreprinderea Tehnofrig din Cluj-Napoca a fost obținută cea mai joasă temperatură din țară: minus 196 de grade, sau temperatura de lichefiere a azotului. Pe o cale simetrică opusă n-a păsit încă nimeni (sau mai exact spus, nimeni pînă la ora actuală nu a realizat luna lui cuplor folosind drept combustibil gerul bobotezei), dar corifeii frigului anticipează încă de pe acum posibilitatea utilizării temperaturilor joase în geneza unor surse permanente de căldură. Meritori în acest sens se dovedesc și rezultatele practice dobîndite în orasul de pe Someș de către un colectiv de cercetători ai Institutului de cercetări și proiectări de mașini și instalații pentru industria alimentară și frigorifică, instituție afiliată întreprinderii mai sus-amintite. Este vorba de folosirea tehnicii frigului pentru depistarea și valorificarea unor surse potențiale de energie.

Vom aminti la început pompele de căldură, unde agentul frigorific a fost utilizat prin inversarea principiului care stă la baza instalațiilor frigorifice. Vaporizatorul, cu alte cuvinte, preia căldura (fie din apă, pămînt, aer sau din altă sursă posibilă) și o retransmite „concentrată” instalațiilor aferente. O asemenea pompă de 100.000 kilocalorii pe oră a fost montată la Băile Felix din Oradea, iar alte două, una de 680.000 de kilocalorii pe oră și alta de 30.000 de kilocalorii pe oră urmează să fie instalate la Băile Boghîș de lângă Șimleu Silvaniei, unde temperatura apelor termale va fi ridicată la 90 de grade, sau ceea ce va permite utilizarea ei pentru încălzitul pavilionului administrativ și al viitoarelor edificii turistice.

O sursă de căldură s-a dovedit a fi și borhotul rezultat în urma procesului tehnologic de fabricare a spirtului, berii și amidonului. S-a constatat astfel că prin fermentare aceste reziduuri pot elibera o căldură pînă la 90 de grade. Pentru separarea acestora, termotehnicienii clujeni au imaginat o instalație capabilă de a folosi energia calorică a borhotului pentru încălzirea centralelor termice ale respectivelor unități industriale. S-a calculat, astfel, că dintr-o tonă de borhot de 90 de grade, prin încălzirea apei de la 70 la 80 de grade, se obțin 3.500 de kilocalorii.

Unitatea dialectică dintre căldură și frig stă și la baza realizării unor generatoare de curent pe bază de energie solară. În acest domeniu cercetătorii clujeni au beneficiat de colaborarea colegilor lor de la I.C.P.E. București și de cea a cercetătorilor de la Institutul de fizică din Capitală, aceștia din urmă furnizîndu-le semiconductori de o mare puritate. Este vorba de o instalație-sandviș, alcătuită din două plăci,

Și invențiile aparent mărunte pot aduce beneficii mari, cu o singură condiție: SĂ FIE APLICATE

— este de părere inventatorul primului întrerupător electric debransabil din lume

— Invenția noastră a pornit de la o întâmplare tragică petrecută cu ani în urmă într-un sat de lângă Pitesti. Trei vieți au fost atunci curmate din cauza unui fleac. Dar oare mai poate fi numită fleac cauza morții a trei oameni? Un gospodar, într-o seară de vară, își aștepta invitații. Înainte ca să sosească oaspeții, el a constatat cu neplăcere că s-a stricat întrerupătorul electric din sufragerie. Întorcînd beznă. Omul zice: „Las’ că repar eu!” Pune mina pe aparat, începe să-l demonteze și, nepriceput fiind, îngheață — cum spun electricienii — adică este electrocutat pe loc. Soția îl vede cu mina înlestată pe întrerupător, fără a se putea dezlipi de el și tremurînd ca varga. Vrea să-l ajute, îl apucă de braț, curentul o traversează și pe ea și moare instantaneu. Copilul lor de cinci ani, îngrozit, fuge spre părinți, îi atinge și are aceeași soartă. Totul nu a durat decît cîteva minute.

Cînd vorbește despre electricitate, omul din fața noastră evocă, de fapt, viața sa. Gheorghe Negrea a intrat acum 51 de ani ca băiat de serviciu la ascensor, altfel spus, electrician de întreținere. A urmat apoi școala electrotehnice de calificare, a lucrat mulți ani la fosta Societate de gaz și electricitate, apoi la Ministerul Energiei Electrice și la întreprinderea „Electromontaj” din București, fiind, pe rînd, călăf, meșter, tehnician, șef de secție, inginer cu derogare de studii. Acest fost muncitor electrician este coautor al unor cărți de specialitate împreună cu profesorul universitar inginer doctor docent Nicolae Gheorghiu și alți specialiști, a făcut cîteva inovații, pe scurt, și-a îndeplinit datoria de cetățean și de profesionist. Nici la pensie nu și-a găsit odihnă, fiindcă nu a căutat-o. Bunăoară, după ce a fost pensionat a obținut brevetul de invenție nr. 63.368/1977. (împreună cu inginerul Sărbănică Macioc, de la „Electromontaj”, București), a cărui scurtă istorie ne-o povestește.

Actualele întrerupătoare în prezent în uz, în țară și peste hotare au multe neajunsuri — observă Gheorghe Negrea. În adevăr:

● odată defectate, nu mai pot fi, de regulă, reparate, ele se aruncă;

● înlocuirea trebuie făcută de un electrician sau, în orice caz, de o persoană pricepută în ale electricității, fiindcă o simplă neatenție sau lipsa de cunoștințe tehnice produce, în anumite condiții (cînd corpul nostru este „pus la pămînt”), accidente mortale, la tensiunea de 220 volți;

● la înlocuire, în majoritatea cazurilor, firele electrice ale instalațiilor se rup, iar conductorii de aluminiu trebuie schimbați, spărgîndu-se zidul, ceea ce antrenează destule cheltuieli;

● pînă la găsirea și deplasarea electricianului la domiciliul cetățeanului trec uneori nu ore, ci zile, timp în care abonatul rămîne fără lumină;

● costul înlocuirii întrerupătorului, plus deplasarea electricianului nu sint chiar neglijabile;

● și în unități industriale, spitale, magazine, defectarea unui întrerupător poate stînjiți activitatea, pînă ce aparatul e înlocuit de un electrician.

Toate neajunsurile mai sus arătate — și altele pe care nu le-am mai pomenit — sint înlăturate de noul aparat, care este compus din două părți, nu una singură, ca cele „clasice”. Mai precis, el este compus dintr-o parte fixă, la care se leagă firele purtătoare ale curentului, și care, odată montată în

cea de sus supusă radiațiilor solare, pentru acumularea căldurii, iar cea de jos destinată a realiza contrastul termic cu ajutorul unui radiator răcit cu aer. La mijloc, pastilele semiconductoare. În fapt este vorba de exploatarea efectului Siebek, deci de realizarea unui potențial rezultat prin diferența de temperatură dintre cele două plăci. Conflictul dintre căldură și frig generează, altfel spus, energie. Curentul electric obținut antrenează la rîndul său un mic motor care poate fi cuplat la un acumulator. E adevărat, potențialul energetic realizat este încă redus (asemenea microinstalații pot deocamdată alimenta aparatura de semnalizare instalată pe geamanuri sau la munte, deci acolo unde nu pot ajunge rețelele electrice), dar totul are un început, iar începutul este întotdeauna modest dar plin de speranțe.

E locul să amintim în continuare realizarea instalației pentru asigurarea unei atmosfere condiționate în habitacul autoturismelor de producție indigenă. Proiectul prevede montarea unui condensator și a unui compresor sub capota mașinii și a unui vaporizator în interiorul autoturismului. La comandă, prin mijlocirea unui termostat, conducătorul autovehiculului va obține în sezonul călduros temperatura dorită. Evident, instalația trebuie să fie testată la diferite regimuri de temperatură, sau ceea ce specialiștii clujeni efectuează în prezent în colaborare cu constructorii de autoturisme de la Pitesti.

Ingenioasă și deosebit de utilă ar putea deveni și stația-pilot destinată obținerii, prin mijlocirea frigului, a unor concentrate din sucuri de fructe și legume. O gîndire originală investeste această instalație cu virtuți deosebite pe care le vom prezenta de îndată, dar numai după ce vom aminti că în lume se utilizează îndeobște, la ora actuală, sistemul de termocentrală, deci de captare prin încălzire a aromelor volatile din sucurile de fructe. Prin acest procedeu se realizează într-adevăr concentratele dorite, dar în detrimentul calității, deci prin deprecierea vitaminelor și principiilor nutritive de bază.

Concentrarea prin frig — concepută și realizată practic de către specialiștii de la I.C.P.I.A.F. — preconizează separarea celor două substanțe (apa și sucul) prin răcire și cristalizare și în ultimă instanță prin centrifugarea și captarea sucului dorit, care — lucru esențial — își menține toate proprietățile esențiale. Proba timpului demonstrează dealtfel că sucurile din afine, zmeură, căpsuni, mere, prune, tomate și morcovi, toate obținute deocamdată prin procedee de laborator, și-au menținut calitățile inițiale vreme de doi ani.

Realizarea a stîrnit un mare interes și mulți beneficiari virtuali au adresat comenzi ferme întreprinderii clujene. Amintim între aceștia întreprinderea de industrie alimentară din Galați și Stațiunea experimentală Valea Călugărească. Interesat s-a arătat și Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, dar a condiționat continuarea și finanțarea cercetărilor de avizul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

Nu sîntem în măsură de a evalua exact avantajele și beneficiile unor asemenea instalații (evident, după fabricarea lor în producție de serie), dar stim că de foarte mulți ani industria alimentară se străduiește să obțină o gamă variată de sucuri din fructe și legume și mai stim, totodată, că pretutindeni în lume — într-o lume sătulă și alarmată de licorile pe bază de chimicale — publicul consumator se dovedește tot mai însetat de produse naturale, recoltate direct din laboratorul ancestral al naturii.

LIVIU MAIOR ■

perete, rămîne acolo cam 30 sau 40 de ani, adică pe întreaga perioadă de viață a conductorilor electrici, căci practic nu se poate defecta; partea a doua, debransabilă, se desprinde cu ușurință și se pune la loc tot atît de ușor cum se introduce sau se scoate un ștecăr din priză electrică. Această parte debransabilă are integrat în ea sistemul clapetelor de contact, de la care se aprinde și se stinge lumina. La noul aparat, singurul loc unde, după o perioadă oarecare de exploatare, se poate produce o defecțiune este clapeta. Se înlocuiește deci numai această piesă, al cărei cost este de circa 20 de bani, cam 1 la sută din costul întregului aparat. Înlocuirea clapetei se poate face de orice persoană, chiar și de către un copil, deoarece nu mai există nici un pericol de electrocutare, partea debransabilă decuplîndu-se de partea fixă, aflată sub tensiune.

La toate acestea se adaugă economia de materiale.

— Am efectuat un calcul orientativ — spune Gheorghe Negrea. Socotînd pentru un aparat existent: 15 g oțel aliat, 15 g alamă, 15 g bachelită și 20 g material PVC și țînd seama de cele circa 11 milioane aparate defectabile într-un an, rezultă în 365 de zile la nivelul economiei naționale o pierdere de 165 t oțel aliat, 165 t alamă, 165 t bachelită, 220 t PVC. Aceste materiale încorporate în întrerupătoare se pierd integral în situația de față, deoarece, după cum am arătat, de regulă, întrerupătorul defect se aruncă cu totul. În noul sistem, preconizat de brevetul nostru, 95% din materiile prime și materialele mai sus-mentionate se economisesc, intrucît nu se înlocuiește decît clapeta defectă. Estimativ, rezultă o economie netă de sute de tone de materiale, în valoare de circa 130 milioane de lei pe an. Sint ele oare chiar atît de lepădat? Fără a mai menționa posibilitățile de valorificare pe piața externă.

— Există un aparat comparabil cu al dumneavoastră peste hotare?

— Cînd ni s-a acordat brevetul ni s-a spus că nu există nici un altul cît de cît asemănător.

— Și atunci, de ce nu găsim la magazin întrerupător debransabil? E oare greu de fabricat? A trecut, de acum, un an și jumătate de la emiteria brevetului.

— Întrerupătorul nostru costă cîteva lei bucata. Îl poate produce și o cooperativă: trebuie o presă și cîteva prelucrări elementare. Titular a fost desemnată întreprinderea de aparat electric de instalații din Titu. Cînd m-am dus cu un prototip, în 1977, după ce am primit brevetul, cei de acolo nu mi-au părut foarte entuziaști — eufemistic vorbind. Cîneva chiar a obiectat: „Aparatul dumneavoastră nu se defectează decît cam o dată la 40 de ani (excluzînd clapeta, care reprezintă doar 1 la sută din costul aparatului și care poate fi ușor înlocuită — n.r.). Atunci, ce mai facem noi, fabrica?”

— Poate a fost doar o glumă.

— Nu cred. A trebuit să argumentez că și atunci cînd s-a inventat mașina de cusut „Singer” s-au exprimat temeri că vor muri de foame croitorii. Și n-a murit nimeni.

— Din 1977 ați mai luat contact cu întreprinderea din Titu?

— Prin decembrie anul trecut, la biroul Tehnolog-șef. Mi s-a spus că e o problemă mai complicată, că e necesar să-și procure o mașină, că trebuie schimbată producția etc. Păi, bineînțeles că trebuie schimbată producția, dacă e vorba de un lucru nou. Dar totul este foarte simplu din punct de vedere tehnic, iar avantajele sint considerabile. Repet, nu mă gîndesc numai la piața internă, ci și la cea externă. Uneori visez să împinzim lumea cu aceste întrerupătoare românești, ieftine și practice. Poate este un vis temerar, dar măcar să începem, să încercăm. Aș spera că între timp a fost luată o hotărîre de ultimă oră și că producția la Titu a demarat. Oricum, eu nu mă întorc spre trecut, privesc spre viitor. Să producem noi primul întrerupător debransabil din lume. Cît mai curînd. Dacă ne mai gîndim mult, riscăm ea el să apară undeva în străinătate sub altă firmă, și ar fi pe ea.

LIONEL NIȚESCU ■

Pentru viața acestui om

Era sau nu necesară electrocardiograma?

Ultimele pagini din nefericită biografie a inginerului Anton Leonte, 49 de ani, director al Institutului de cercetări științifice și inginerie tehnologică din București, s-au scris după cum urmează:

la 20 ianuarie, aflându-se acasă, în fața televizorului, A. L. simte că ceva e în neregulă. Cere un pahar cu apă, dar mina stângă refuză să-l asculte. Dă să se ridice, dar piciorul de pe aceeași parte cedează, semnele de paralizie fiind evidente;

la 21 ianuarie, este internat în Clinica de neurochirurgie a Spitalului „Gheorghe Marinescu”, unde i se diagnostichează un angiom cerebral parietal drept cu hematom intracerebral, singura soluție pentru îndepărtarea lui fiind operația. Operație dintre cele mai grele, în cursul căreia se pierde, de regulă, foarte mult sânge, drept pentru care, bolnavul avind o grupă sanguină mai puțin obișnuită, AB 4 pozitiv, se apelează la voluntari. La I.C.S.I.T. și la Întreprinderea „23 August”, se prezintă imediat 120 de donatori, tovarăși de muncă ai suferindului, de la care se colectează 11 litri;

la 26 ianuarie, are loc operația. Intervenția durează mai bine de 5 ore. Ea reușește grație măiestriei unei echipe medicale valoroase, avându-l în frunte pe eminentul chirurg Constantin Arseni;

la 8 februarie, sub semnătura colaboratorului Ioan Roșca, revista „Flacăra” publică un reportaj pe tema luptei pentru salvarea vieții lui A. L., oferind cititorilor minunata pildă de solidaritate umană a colectivelor de muncă de la I.C.S.I.T. și „23 August”;

la 17 februarie, perioada postoperatorie fiind trecută cu bine, fără complicații, bolnavul este transferat în secția de recuperare a Clinicii de neurochirurgie, fișa medicală notând diagnosticul — cităm exact, folosindu-ne de datele din dosarul 115/6549 — de „hemiplegie stângă după accident vascular cerebral hemoragic prin angiom parietal drept rupt, cu hematom intraparenchimatous operat”. Inginerul Anton Leonte, marca 101, matricolul 1 de la I.C.S.I.T., devine bolnavul de la rezerva 1, fiind luat sub observație de medicul Ioan Tudor, șeful secției, și de kineziterapeuta Paula Minea. Începe dificila operație de recuperare;

la 9 martie, aflăm din foaia de observație, bolnavul se ridică și face câțiva pași, cu sprijin. Elementele depresive, caracteristice unei asemenea maladii, sînt pe cale să se steargă;

la 13 martie, în jurul prînzului, lui Anton Leonte i se face rău în sala de gimnastică. Doctorul Ioan Tudor este chemat de urgență și hotărăște trimiterea

bolnavului în salon, la orizontală. Cîteva minute mai târziu, în jur de 12.45, A. L. încetează din viață, examenul anatomopatologic, efectuat de medicul Ion Carp, șeful laboratorului de specialitate, descoperind un infarct miocardic. În foaia de observație, la rubrica ieșiri, apare cauza morții: insuficiență cardiorespiratorie acută.

— Tovarășe doctor Ioan Tudor, vă mai amintii de Anton Leonte?

— Firește. Moartea lui a venit ca din senin și a făcut multă vilvă în secție. Personal, nu mi-a fost ușor.

— De ce ziceți că a venit ca din senin, de ce ziceți că nu v-a fost ușor? În ce sens?

— Cine s-ar fi așteptat ca el să moară cit ai bate din palme?

— Uneori se moare chiar mai repede decît ai bate din palme, dar asta e, firește, o altă poveste. Tovarășe doctor, avusesse Leonte ceva necazuri cu inima?

— Cred că nu. Cu toate acestea, după deces, soția sa mi-a mărturisit că bolnavul avea obsesia morții prin infarct.

— Explicabilă cum?

— Dacă nu mă înșel, tatăl său fusese cardiac.

— De ce doar credeți? Sînteți medic. De ce nu știți precis? Ați cercetat cînd a fost adus în secția de recuperare care era starea aparatului cardiovascular al bolnavului, care era capacitatea lui de efort, cît de mult îi putea fi solicitată inima?

— Literatură de specialitate deține o sumedenie de date cu privire la riscurile care însoțesc recuperarea.

— Tocmai de aceea literatura de specialitate consfințește că nu este permisă începerea activităților de recuperare, bazate în special pe eforturi fizice, fără evaluarea potențialului și a stării clinice a aparatului cardiovascular. Ce știți dumneavoastră despre starea inimii bolnavului Leonte? Cum ați stabilit la ce eforturi fizice putea fi ea supusă în sala de gimnastică?

— Leonte era într-un progres neurologic evident. Ajunsesse să meargă într-un timp relativ scurt, firește, cu sprijin.

— Progresul neurologic nu i-a ajutat bietului om la nimic! Starea inimii, la care nu faceți nici o referire, agravată probabil de exercițiile de gimnastică, a determinat accidentul fatal. Legat de asta, am dori să vă întrebăm cîte zile a stat Leonte în secția al cărei șef sînteți?

— Din 17 februarie în 13 martie. 25 de zile.

— Clar. Cîte electrocardiograme i s-au

făcut în acest răstimp, știut fiind că electrocardiograma de repaus și cea realizată în efort reprezintă un examen elementar în aprecierea rezervelor inimii și a eventualelor ei leziuni? Ați dat vreă indicație, bazată pe constatările obiective, cu privire la limitele fizice pînă la care putea fi împins Anton Leonte?

— Nu-mi amintesc. Electrocardiogramele trebuie să fie la dosar.

— Vreți să le căutați?

— Mi-e teamă că dumneavoastră acordați un rol exagerat electrocardiogramei. Mijloacele de investigație din medicină au, din păcate, încă limite, poți să mori de infarct deși EKG-ul, făcut cu o zi mai devreme, n-a arătat nici o modificare! Ce spuneți de asta?

— Este posibil, în acest caz însă trebuie dovedit că s-au efectuat toate investigațiile și că ele n-au arătat nimic! În procesul de recuperare, pe toată durata lui, e obligatoriu să cunoști exact capacitatea inimii bolnavului. Nu e părerea noastră, ci a specialiștilor, fermă, așezată pe temeiuri științifice. Altfel, vă întrebăm, pe ce date se întocmește programul diferențiat al fiecărui pacient? Cu Leonte cum ați procedat?

— Noi acordăm cea mai mare atenție clinicii. Leonte făcuse progrese însemnate.

— Situația aparatului cardiovascular nu intră în bilanțul clinic?! Tovarășe doctor, ați găsit electrocardiogramele?

— Nu sînt! În ziua decesului, urma să-i facem un EKG la pat.

— De ce așa târziu? Nu cumva efortul la care a fost supus a depășit puterile inimii sale?

— Nu, tovarășe, în nici un caz.

— Pe ce vă bazați afirmația, odată ce vă lipsește orice dovadă riguroasă, odată ce în foaia de observație nu există nici o mențiune referitoare la starea aparatului său cardiovascular și nici vreă medicație pentru susținerea cordului?!

— Nu se pune problema așa, el ar fi murit de infarct oricum.

— Ziceați mai devreme că decesul lui Leonte v-a cauzat unele neplăceri. Mai exact, spuneți că nu v-a fost ușor. De ce nu v-a fost ușor?

— Pentru că, pe de-o parte, mi-a revenit sarcina ingrată de a da familiei vestea și, pe de altă, pentru că a fost nevoie să duc o serioasă muncă de lămurire cu Paula Minea, kineziterapeuta care l-a îngrijit pe Leonte. Era disperată, fiind la primul ei eșec.

— Tovarășe doctor, o ultimă chestiune. A fost oare moartea lui Anton Leonte un accident care nu putea fi prevenit?

— Fără îndoială. Cu sau fără electrocardiograme se întimpla același lucru!

— Sînteți convins?

— Da.

★

Să ne fie iertat, dar considerăm că unui medic, unui adevărat medic, nu-i este îngăduit, la moartea oricărui om, și, cu atît mai mult, la cea a unui bărbat în puterea vîrstei ca Anton Leonte, să înlocuiască argumentele cu afirmații lipsite de suport științific și chiar moral. Firește, doctorul Tudor are dreptate atunci cînd susține că investigațiile medicale, analizele și probele au o limită, cea a aparatelor care le execută și cea a oamenilor testați, dar asta nu înseamnă că, în numele unui accident sau al citorva, le putem pune pe toate sub semnul îndoielii, că le putem ignora.

O asemenea mentalitate, de care doctorul Ioan Tudor nu pare străin, nu e decît anacronică și păgubitoare. Poate că viața lui Anton Leonte nu s-ar fi întimplat astfel, dacă fostul director al Institutului de cercetări științifice și inginerie tehnologică ar fi beneficiat de un proces de recuperare întocmit și condus cu știință și responsabilitate profesională. Dar lucrurile au stat, din păcate, altfel, de pe urma lui Anton Leonte rămînd nu numai amintiri frumoase, ci și o familie îndoliată.

VIDIU IOANIȚOIA

Noi sîntem din Maram

Cel care încalcă legea și cel care-l ajută s-o facă

În general, repartiția mărfurilor, deci și a băuturilor alcoolice, se face, potrivit legilor comerțului nostru socialist, în baza unor repartiții planificate, care au în vedere o serie de factori obiectivi, ținînd de capacitatea unităților respective, posibilitățile de desfacere, respectarea unor proporții sortimentale etc.) precum și distribuirea cantitativă echitabilă a produselor între depozitele și magazinele de desfacere într-o perioadă dată.

În general, așa se face.

În particular, ne-am convins, se mai poate și altfel. Cum anume? Simplu! În mod preferențial. Adică pe alege (cînd e vorba de calitate) și cît mai mult (la capitalul cantitate). Cine poate beneficia de un asemenea regim? Ei, aici lucrurile se complică puțin. Pentru a se bucura de repartiție preferențială gestionarul respectiv trebuie să întrunească niste condiții. În primul rînd, trebuie să fie, necinstit, adică pus pe afaceri ilegale, în care scop să-și permită să riște dînd (mită) pentru a obține, mai întîi, marfă la discreție și apoi bani negri. În al doilea rînd, să-și găsească oamenii dispuși să primească (foloase necuvenite), pentru a da (mărfurile de care gestionarul respectiv are nevoie). În sfîrșit, cea de-a treia condiție este puțin mai impersonală și presupune existența unei situații favorabile pentru realizarea tranzacțiilor de mai sus, de genul: lipsă de responsabilitate la nivelul organelor de conducere ale întreprinderii, control formal, îngăduință, ochi închisi, gusturi fine etc. După cum se poate lesne presupune, aceste trei condiții trebuie întrunite cumulativ pentru ca gestionarul doritor să se bucure de aprovizionare preferențială.

Gestionari dispuși să obțină beneficii în mod ilegal s-au găsit. Dintre ei să cităm pe Ștefănescu Gheorghe, Didin Ilie, Drăgan Ioan, Niculescu Radu, Dumitrescu Dumitru și alții. Cu toții personaje necinstite, puse pe căpătuială, lipsite de

scrupule în materie de a înșela statul și pe cetățeni, în folosul lor material.

Să vedem însă cine sînt cei care le-au făcut jocul, care s-au lăsat mînjiiți de oferta infractorilor și, profitînd de prerogativele funcțiilor incredințate de către conducerea întreprinderilor în care lucrau, de cele mai multe ori cu bună-credință, au intrat în hora fraudelor pe picior mare.

Unul dintre ei se numește Tudorache Leonida și, în perioada 1966—1978, a deținut funcția de șef de serviciu comercial la Întreprinderea comerțului cu ridicata pentru produse alimentare București. În calitate pe care o avea, răspundea de încheierea și realizarea contractelor de vin cu furnizorii din țară, putînd să dea dispoziție și cu privire la cedarea unor cantități de vin către beneficiarii direct de la furnizorii întreprinderii. Așa că, în situația că I.C.R.A. București nu putea ridica de la furnizorii întreaga cantitate de vin contractată (nu avea mijloace de transport, nu avea forța de muncă necesară etc.), șeful de serviciu Tudorache Leonida elibera adrese de cedare a anumitor cantități de vin unor sefi de depozite. Cui anume? Păi, procedînd în mod cinstit, ar fi trebuit ca aceste cedări să se facă în mod echitabil, ținîndu-se cont de acele condiții obiective de care aminteam la început. Numai că Tudorache Leonida nu era un om cinstit. El era un tip corupt, care s-a gîndit să facă din acest drept pe care i-l dădea funcția, o unealtă de negociere. Așa se face că, intrînd în contact cu șeful de depozit din Calea Griviței, pe numele său Ștefănescu Gheorghe, au ajuns repede la înțelegere, fiecare obținînd ce-și dorea: gestionarul vin cît mai mult și mai bun, ca să aibă ce dilua și aranja, iar șeful de serviciu bani și alte foloase materiale. În perioada 1974—1978, Tudorache Leonida a primit de la Ștefănescu Gheorghe, în schimb cedării unor importante cantități de băuturi, peste 21 000 lei, plus 150 litri de vin.

Un alt client al lui Tudorache a fost șeful de depozit Didin Ilie, de la care acesta a luat suma de 2 000 lei și 20 kilograme de vin. Afaceri asemănătoare, Tudorache a realizat și cu Drăgan Ioan (șef depozit vinuri în cadrul I.C.L. Alimentara sectorul 1), precum și cu Niculescu Radu (depozitul din strada Goldfaden nr. 1).

De menționat că Tudorache nu aștepta „darul” gestionarilor pe care îi servea, așteptînd, cum se zice, mila acestora, ci el pretindea mită de la aceștia, în mod direct, fără jenă, pentru fiecare adresă de cedare dată.

Gafița Ileana era subordonată lui Tudorache Leonida și avea calitatea de merceolog principal în serviciul condus de acesta. Drept pentru care ea se ocupa de urmărirea realizării la timp a contractelor pentru vin încheiate de I.C.R.A. cu I.A.S.-urile producătoare. Cunoscînd în orice moment situația realizării acestor contracte, Gafița Ileana știa și ce cantități de vin pot fi cedate către beneficiari, ba era pusă să și întocmească adrese de cedare. În aceste condiții, tovarășa merceolog — fatalitate! — l-a cunoscut pe Ștefănescu Gheorghe, care i-a cerut să-i înlesnească aprovizionarea preferențială cu vin. Gafița Ileana, sex slab și fire sensibilă (la atenții), n-a putut rezista unei asemenea oferte, și inspirîndu-se, probabil, și din activitatea șefului ei, a început să emită, contra unor consistente sume de bani, adrese de cedare, în beneficiul lui Ștefănescu, iar mai târziu și al lui Niculescu Radu. Cu aceste adrese, Gafița mergea la semnat la șeful serviciului comercial și la directorul comercial, iar de multe ori, nemaibosîndu-se să facă drumul, ea semna pentru primul, iar acesta pentru director. Deși aceste hîrtii de cedare erau adresate către I.C.L. Alimentara 8, Gafița Ileana le dădea personal gestionarilor respectivi, care obțineau apoi de la întreprinderea lor o delegație și se duceau să-și ridice vinul. În cei 5 ani cît a fost merceolog la serviciul comercial al I.C.R.A. București, Gafița Ileana a primit drept mită, pentru aceste servicii peste 50 000 lei și alte bunuri materiale.

În sfîrșit, al treilea personaj din galeria „corupției se numește Ichim Vasile, șeful serviciului aprovizionare — desfacere — transport din cadrul I.A.S. Cotesti. El era cel care elibera dispozițiile de livrare cu care diverși beneficiari ridicau vin de la

cramele aparținînd întreprinderii. Printre unitățile care se aprovizionau de la I.A.S. Cotesti se numărau și I.C.R.A. București, ca și I.C.L.-urile Alimentara din sectoarele Capitalei în care lucrau Ștefănescu Gheorghe, Didin Ilie, Niculescu Radu, Dumitrescu Dumitru și Drăgan Ioan. Iată așadar cum cercul vicios se închide, cuprînzînd în el aceleași personaje corupte, aceiași infractori versați, puși, cu orice preț, pe căpătuială.

Pentru a li se emite dispoziții de livrare către crame (cu ai căror gestionari întrețineau relații de afaceri), precum și pentru a obține cantități de vinuri în plus față de contractele existente, sus-numiții l-au mituit pe Ichim Vasile (care a acceptat fără fașoane tratamentul) cu diferite sume de bani și bunuri materiale după cum urmează: Ștefănescu Gheorghe — 30 000 lei; Didin Ilie — 10 000 lei; Niculescu Radu — 6 000 lei și o verighetă de aur; Dumitrescu Dumitru — 3 500 lei; Drăgan Ioan — 2 000 lei.

Cam aceasta este povestea unor aprovizionări preferențiale cu vin a cîtorva gestionari infractori, care astfel ajutați (ca și în alte moduri) au reușit să pună la cale afaceri care le-au adus drept beneficiu sume mari de bani necinstiți. Personajele corupte prezentate sînt, după cum s-a văzut, indivizi care, într-o anumită perioadă au deținut funcții de răspundere, funcții despre care s-a dovedit că nu le meritau și de care s-au servit, împotriva principiilor stabilite în societatea noastră socialistă, pentru a obține, la rîndul lor, foloase necuvenite. Morala este simplă: funcțiile de răspundere nu se încredințează oricui și oricum, la ele au dreptul numai oamenii cinstiți, devotați societății noastre, care au calități pentru a le obține. Iar cei care dau dovadă de indolență și nepăsare ori de rea intenție și numesc în asemenea funcții infractori, să răspundă!

VALERIU RĂMNICEANU
ION CHILOM

Aflăm în ultimul moment că în cazul celor de mai sus justiția și-a spus cuvîntul; au fost condamnați la închisoare: Ichim Vasile — 5 ani și 6 luni, Tudorache Leonida — 3 ani și 10 luni și Gafița Ileana 5 ani (pedeapsă grațiată conf. Decretului 115).

Cînd două întreprinderi nu colaborează, vina rebuturilor o poartă amîndouă

La Sfîntu Gheorghe, ca și în alte orașe ale țării, se dezvoltă noi capacități industriale. Faptul în sine nu mai poate mira pe nimeni, deci nici pe autorul acestor rînduri, care — totuși — și-a propus să vadă cum aceste unități își îndeplinesc sarcinile mai cu seamă în perioada lor de consolidare și în ce măsură alte întreprinderi mai vechi și mai puternice, cu un rol de „protectori”, îi ajută pe cei aflați la început de drum. O chestiune economică, bineînțeles, dar nu în mai mică măsură și de loialitate, de etică profesională, industrială, pentru că o astfel de etică trebuie să existe. Cercetînd documentele aflate la Inspectoratul județean de stat pentru controlul calității produselor Covasna, cu sediul la Sfîntu Gheorghe, am constatat că întreprinderea de mașini, agregate și subansamble auto (I.M.A.S.A.) din aceeași localitate în al cărei profil productiv intră scule de filetat, diverse piese auto, subansamble — ca priza de putere a cuiilor de viteze, saboți de frînă, diverse piese din tablă ambuzată, carcase turnate pentru electromotoare etc. — nu reușește să obțină indicii de calitate necesari.

Care să fie explicația neregulilor înregistrate în registrele I.G.S. Covasna? Cum trebuie interpretat refuzul, adesea masiv, al produselor trimise de I.M.A.S.A. la Uzina de autocamioane Brașov?

Pînă a da răspunsul, voi adăuga că numai în cursul lunii martie a acestui an I.A.Bv. a respins 2.050 bucăți capace pentru cutiile de viteze, iar I.P.A. Sibiu, în februarie a refuzat 1.860 bucăți flanșe produse tot la Sfîntu Gheorghe. La 15 martie a.c., din reperul 8932508/0005 s-au livrat Brașovului 480 de bucăți. Toate au fost respinse. Din cele 400 de piese avînd reperul 8932106/0004 nici una nu a fost acceptată de același beneficiar.

Deși nouă, pe harta economică a județului Covasna, I.M.A.S.A. nu a fost utilată cu alte mașini decît cele aduse de la întreprinderea de autocamioane Brașov. Este, prin urmare, vorba despre un transfer de utilaje și produse. Mai mult decît atât: e vorba și de un transfer de oameni! Deci: aceleași mașini, aceiași oameni strămutați cu numai 30 de kilometri, nu mai reușesc să realizeze produsele obținute în fosta fabrică de unde au plecat.

O primă observație este următoarea: la I.M.A.S.A., ordinea intrării în funcțiune a unor secții nu a ținut seama de logica procesului productiv, în sensul că în loc să fie asigurată, cu precădere, după realizarea investiției, punerea pe picioare a sculării, a mecanicului șef, a depozitelor și magazinelor, s-a început cu sfîrșitul, adică secțiile direct productive, aceasta pentru că, cel puțin aici, planificarea a fost una, iar realitatea alta. A rezultat o lipsă acută de S.D.V.-uri, și, firesc, incapacitatea tehnică a reparării mașinilor-unelte, de înlocuire la vreme a sculelor uzate. Rebuturile sînt astfel explicate, însă adevăratul miez al problemei este cu totul altul: întreprinderea despre care scriu a preluat, prin transfer, liniile tehnologice de la Brașov, împreună cu produsul respectiv.

În ce stare au fost preluate liniile respective?

Verificînd procesele verbale de predare-preluare găsim consemnate grade de uzură mari de 40, 50 și chiar 80 la sută, atît pentru mașinile de la Rîșnov cît și pentru cele de la Brașov.

Cum se împacă controlul de calitate de la I.M.A.S.A. cu normele Inspectoratului de stat județean pentru controlul calității?

Nu se împacă. Corespundează. Pentru că, C.T.C.-ul din întreprindere este subordonat I.G.S.-ului doar metodologic, nu și economic, I.G.S.-ul recurge la amenzi, iar fondurile de care dispune I.M.A.S.A., vin din altă parte. Conducerea întreprinderii din Sfîntu Gheorghe a procedat, totuși, cu destulă ușurință atunci cînd a acceptat să preia utilaje deteriorate de la alte unități, mai ales că știa precis că nu dispune de o sculărie proprie și de o secție mecanică șef care să poată interveni operativ pentru remedierile necesare. S-a creat, drept consecință, un întreg și greoi lanț de relații între furnizor și beneficiar, deoarece, pe vremea cînd piesele se realizează la Brașov „conflicțul” se consuma între o secție și alta ale aceleiași uzine, comunicarea ca și remedierile putînd fi mai operative. Acum, reclamațiile iau o altă rută: pleacă de la Brașov și ajung la Sfîntu Gheorghe via... București!

Toate aceste evenimente se petrec în cadrul unuia și aceluiași minister, cel al industriei construcțiilor de mașini. Reflex apare întrebarea: ce măsuri a luat forul respectiv? Sesizat tocmai de ceea ce se petrece la I.M.A.S.A. Sfîntu Gheorghe, a emis un ordin: întreprinderea care cedează linii tehnologice este obligată, după stabilirea gradului de uzură a acestora, să execute remedierile necesare tuturor utilajelor, S.D.V.-urilor, aparatelor de măsură și control, iar fișele de măsurători ale produselor să fie întocmite de către C.T.C. împreună cu I.G.S., după care, printr-un proces verbal, să plece la întreprinderea către care sînt cedate certificîndu-se atît starea mașinilor și a celorlalte cît și faptul că ele pot asigura nivelul calitatii al fabricației de serie, reparațiile căzînd în sarcina unității care cedează linia tehnologică și fabricația.

Cine este prima vinovată: uzina care predă ori cea care primește? Aparent, cea de-a doua. În realitate, prima, deoarece

produsele îi revin și ea trebuie să fie interesată ca ele să corespundă. Aceasta nu înseamnă că I.M.A.S.A. poate fi indiferentă față de calitatea mașinilor intrate în dotarea ei.

Peste toate cele spuse pînă acum, și care țin, poate, de o teorie a bunelor relații, apar, în cazul de la Sfîntu Gheorghe, și alte aspecte destul de ciudate: uneori, în urma rebutării produselor sale, specialiștii se deplasează la Brașov, caută piesele respective și nu le găsesc, pentru că, deși necorespunzătoare, au fost totuși montate pe autocamioane!!! Și încă ceva: rebuturile aduse de la aceeași întreprindere nu au fost, de fapt, produse la I.M.A.S.A., fapt evident, intrucît unele sînt gata... vopsite. Cum este posibil? Este, deoarece la I.A.Bv. mai există, încă stocuri de piese rebutate încă de acum cîteva luni, cînd erau produse la Brașov, și oamenii de acolo le expediază celor din Sfîntu Gheorghe sublinindu-și cantitățile proprii de rebuturi. Chiar cu o zi înaintea documentării la I.M.A.S.A. sosise de la Brașov o dubă, însoțită de un delegat, dispus să ridice piesele în starea care erau, deși fuseseră respinse de controlul de calitate! Am văzut și o fișă prin care reprezentantul uzinei brașovene, sosit în timpul nopții la Sfîntu Gheorghe, ridicase piese despre a căror calitate serviciul respectiv nu se pronunțase încă! S-a stabilit că tovarășul Dumitru Trofin, merceolog la I.A.Bv., falsificase, pur și simplu certificatul de calitate al unor capace de cutii de viteze, act ce nu era semnat de cei în drept s-o facă. Consecința? Sancționarea cu... avertisment! a tovarășului Trofin! Mi se pare cam puțin... Data la care s-au ridicat piesele: 25 XII 1978. Numărul certificatului de „calitate”: 5799/25 XII 1978. Nestampilat. Nesemnat. Interesant apare și faptul că o altă întreprindere brașoveană, renumită pentru calitatea produselor sale, mă refer la cea de tractoare, nu a rebutat nici o piesă executată la Sfîntu Gheorghe!

Ce a întreprins I.G.S. Covasna în fața acestei situații? A întocmit un material prin care obligă întreprinderea din Sfîntu Gheorghe să reomologheze întreaga tehnologie de fabricație a unor piese, să precizeze gradul de uzură al mașinilor, S.D.V.-urilor și să se decidă dacă, în condițiile, date, se mai poate asigura stabilitatea producției, acțiune recomandată în baza Legii nr. 7/1977 privind calitatea producției și a Decretului 21/1954, și consemnată în procesul verbal nr. 30 din 22 XII 1978. Dar conducerea I.M.A.S.A. nu a întreprins nimic pînă acum, nu există un plan de măsuri destinate să rezolve starea de fapt necorespunzătoare. Termenul acordat pentru încheierea acțiunii a fost deșădit de la 15 III a.c. Totuși, ing. Mihai Cseres, șeful laboratorului C.T.C. de la I.M.A.S.A., afirmă că există un plan de măsuri pentru înlocuirea S.D.V.-urilor cu grad înaintat de uzură.

Stau de vorbă cu maestrul Iuliu Denes, din comuna Vilcele, jud. Covasna (la numai 7 km de Sfîntu Gheorghe), om cu o

înalță calificare și care revine acasă, de la Brașov, după mai mulți ani. Omul știe multe, dar nu este dispus să vorbească decît puțin. Recunoaște că a avut necazuri cu mașinile aduse de la I.A.Bv. Părerea sa este aceea că sub nici un motiv I.M.A.S.A. nu poate livra produse de slabă calitate. „Cu cei de la Brașov sau fără ei, noi trebuie să ne punem pe roate. Nu putem aștepta doar de la alții. Nimeni nu ne iartă dacă dăm rebuturi”. Are perfectă dreptate, numai că remediile începute acum, destul de timid, se vor repercuta, încă, asupra calității.

De la Brașov se pretinde o planeitate, la unele piese, de 2 sutimi și maestrul știe că nici la I.A.Bv. nu se obține acest parametru, astfel că s-a ajuns la un consens, adică la o derogare, ceea ce nu i-a împiedicat pe cei de la uzina „mamă” să respingă, în continuare, piesele care nu respectau planeitatea de 2 sutimi... Trebuie spus, că „aranjamentul” amîntit ocolea legea calității.

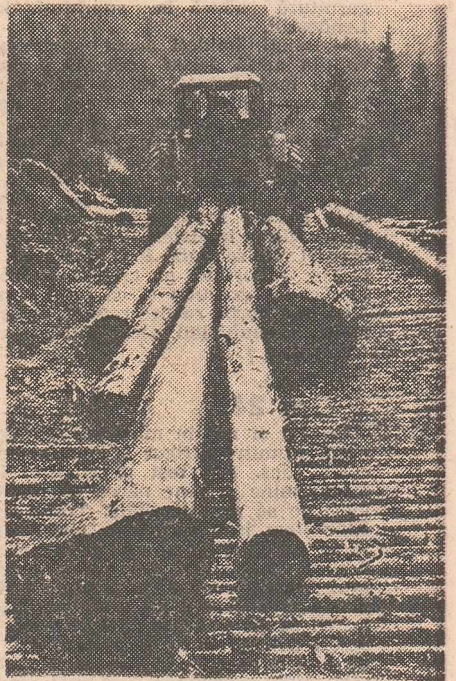
La I.A.Bv. stau de vorbă cu inginerul Oancea, șeful laboratorului C.T.C., spunîndu-i toate cele constatate la Sfîntu Gheorghe. Interlocutorul este un om sigur pe el, urmare a marii sale experiențe, a conștiinței că întreprinderea unde lucrează de multă vreme, „stă” pe producții majore, astfel încît întreaga sa atitudine degajă o siguranță de sine contagioasă, dar care îl instalează la o mare distanță față de problemele „mărunte” ale celor de la Sfîntu Gheorghe.

— Nu-i greu de înțeles, imi spune tovarășul Oancea. Pînă nu demult, oamenii de acolo au cultivat cartofi și varză și acum sînt puși să realizeze piese sofisticate. Le-am dat ajutor (oameni și tehnologii), dar înțeleg că este greu pentru ei. Sînt sigur că vom începe să primim piese bune cît de curînd. Ei nu cunosc încă importanța produsului pe care-l fac. Uită, uncori, să dea o gaură la un capac. Pentru mine este rebut. De multe ori, facem remediile pe loc, în secțiile noastre. Dar, la noi, la „Steagul roșu”, există un obicei: cînd dăm afară un produs oarecare sîntem foarte exigenți. Îi vrem de foarte bună calitate. Îi somăm cu telexuri, cu telefoane, să vină aici, să discutăm. Mergem și acolo, pentru a-i îndruma. Pentru a-i face să priceapă ce este important. Am încercat să ne atace, atunci cînd au văzut și ei unele defecțiuni la piesele noastre. Am acceptat. Consider că nu este vorba despre rea-credință, ci despre lipsă de exigență. Vă spun că încă nu am dat în fabricație repere complexe la Sfîntu Gheorghe tocmai din aceste motive. Capacul ăsta de cutii, cînd îl făceam noi n-aveam dureri de cap. Acum avem numai probleme. Mă gîndesc că ei vor trebui să preia cutia de viteze integral, care este cel mai complex ansamblu al unui autocamion. Utilajele nu-s grozave, este adevărat, dar vă rog ca-n ziar să le scrieți altfel, să iasă totul ca lumea... Așa este, cum spuneți: am refuzat un lot întreg de piese, deși le-am controlat prin sondaj. Dacă am găsit 10 proaste, le-am dat toată cantitatea înapoi. Sortarea s-o facă ei ulterior, ori aici, ori la ei. Cînd sîntem presați sortăm cu oamenii noștri tot lotul. Dacă furnizorul nu-și trimite delegații, le restituim marfa. Alteori, facem aici rebutarea și reparăm în contul lor, urmînd ca

în limita sumelor rezultate să ne dea altceva. Sînt și cazuri în care produsele lor devin materie primă pentru alte sectoare ale noastre. Nu exclud posibilitatea ca unele piese întru totul necorespunzătoare să ajungă pe mașini. Avem aici peste 25 de mii de oameni care nu pot sta degeaba. Dar, vă asigur, după remediile necesare. Pe poarta uzinei noastre nu iese marfă fără calitate! Nu exclud nici faptul că unele piese din stocurile noastre au putut ajunge acolo, dar sînt cazuri izolate. Ca uzină „mamă”, cum ați spus, le dăm de lucru, avînd grijă să consemnăm reperele, cu cel puțin o lună de zile mai înainte de a mîșca mașinile de pe fundații. Avem, prin urmare, grijă de ei...”

Cred, cu toată capacitatea de convingere pe care o poate insufla un om ca inginerul Oancea, că lucrurile nu s-au schiat așa. Mai curînd, reiese că raporturile dintre întreprinderea de autocamioane Brașov și cea din Sfîntu Gheorghe nu au fost așezate, de la început, pe bazele unui interes major și comun, că aceste raporturi nu-s deloc frățești, de colaborare și intrajutorare. Uzina de la care s-a transferat o linie de producție a căutat să scape de balastul unor tehnologii învechite și uzate, atît fizic cît și moral, răsufînd ușurată, cu un fel de satisfacție, care n-o onorează. Mai ciudat este că, în continuare, beneficiara unor piese rebutate din a căror cauză poate suferi, în ansamblu, producția, rămîne tot I.A. Brașov.

EMANUEL VALERIU ■

Mindre mașini, mindri bărbați forestierii Maramureșului

Din nou despre restaurantele cu autoservire

La „Rapid” lucrurile nu stau deloc splendid,

la „Splendid”, mai rău ca la „Rapid”

La 21 (douăzeci și una) de mese stau oamenii care beau, care au la activ, după starea euforică în care se află, mai multe sticle cu bere; alții au deșăsit starea de normal și au intrat, se vede, în cea de ebrietate: vorbesc tare, spun vorbe deșcheate, alteori dure, injură și fumează, fumul îl poje tăia în telii, e zăpușeală. Doar la patru mese, cei flămînzi mai încep să mînce. Mulți se plimbă cu tăvile cu mîncare printre mese, nu află un loc unde să se așeze, chefluii dau peste acestia din urmă, ciorba face valuri, gata-gata să dea peste margine. Stăm și primim uiliti în jur: pe firmă scrie „Restaurant cu autoservire „Rapid”, strada Calea București nr. 15 — municipiul Craiova. Dar în interior este altceva decît ceea ce scrie pe firmă. Băutura se vinde, dar mîncarea, la ea acasă, nu are loc la masă: conform borderoului centralizator, rezultă o vînzare zilnică de bere în valoare de 10.000 lei, în timp ce producția proprie, mîncarea adică, se vinde în valoare doar de 3.000—4.000 lei.

— Mie mi-ar conveni mult, zice Dumitru Popa, bucatar-șef, de 12 ani în meserie, să vind preparatele pe care le gătesc zilnic. Dar după cum constatam și dv., nu pot din cauza băuturii, deși aici nu este restaurant în care să se bea sau numai să se bea.

La bucătăria „Rapidului” sînt încadrați șase oameni. Dar acestia prepară și vind mîncăruri, am văzut, doar de 3.000 lei pe zi. Bucătarul șef, profund nemulțumit de această stare de lucruri, ne mărturisese că ar putea găti și vind preparate culinare în valoare de peste 10.000 lei pe zi. În felul acesta și-ar putea realiza și unitatea planul, pentru că, deocamdată, nu-l realizează: „din cele 18.000 lei, plan zilnic, realizăm cam 12.000 lei. Cum să

faci planul dacă se vinde numai bere?” se întrebă bucătarul șef, ne întrebăm și noi. Conform planului meniu, la 14 martie a.c., data raidului nostru, s-au preparat 34 de sortimente, gustări și salate, preparate din legume și carne, din peste, ceea ce probează capacitatea oamenilor de la bucătărie.

— Care este soluția? am vrut să-l întrebăm pe responsabilul unității, Gheorghe Mitriță.

Responsabilul însă nu-i de găsit. Are program, citim pe un carton afisat la vedere, de la orele 6 la 14. În rest nu-l mai interesează ce mai e prin unitate.

Ne continuăm raidul la restaurantul cu autoservire „Splendid”, restaurant care, din păcate, nu arată tocmai splendid. Șefa unității abia s-a întors la program, după o lună de spitalizare. S-ar fi convenit ca una dintre bucătărele sefe de aici să preia conducerea și să întreprindă curățenia, să respecte sugestiile clienților, să controleze întreaga activitate a unității, inclusiv prezenta la program. De ce? Pentru că, după condică, lucrătorii acestei unități lipsesc cu diumul: conform semnăturilor din condică, la 13 martie a.c., au venit la program doar două lucrătoare. În alte zile, șase sau șapte. Să acceptăm faptul că la „Splendid” condică de prezentă este o cenșă-reasă, dar faptul că forța de muncă de aici nu se folosește eficient este dovedit de lipsa de curățenie: la subsol stagnează apele menajere, în registrul unic de control organelor care au vizitat unitatea recomandă cam aceleași și aceleași lucruri. Salubritatea spațiilor de producție și a curții, curățenie. E aproape jenant ca acolo unde lucrează 21 de femei, gospodine credem, să lipsească tocmai curățenia. Sîntem de acord cu

faptul că unitatea este lipsită de o funcționalitate optimă, dar nu putem ignora realitatea, anume că fiecare echipă de control recomandă curățenie. Pe de altă parte, la „Splendid” se ignorează recomandările și sugestiile oamenilor muncii care mîncă aici: mulți dintre consumatori sesizează faptul că la bucătărie se gătesc foarte sărat, deci foarte nesănătos, se folosesc rîntășurile.

Am fost informati că, sub îndrumarea Consiliului județean de control muncitoresc, au fost constituite trei brigăzi care au verificat modul în care se aplică în practica unităților de alimentație publică Programul de măsuri privind îmbunătățirea activității comerciale în alimentația publică, precum și pregătirea unităților pentru sezonul de vară: au fost verificate, am aflat, peste 120 de unități, unități reprezentative, sub aspectul respectării normelor igienico-sanitare, al funcționalității unităților, al folosirii eficiente a suprafețelor comerciale, defazactarea unor suprafețe, asigurarea protecției prin frig a materiei prime și produselor alterabile. În general s-au constatat și lucruri bune, dar și deficiențe, unele de natură să ducă la închiderea unor unități. Aceste constatări vor constitui, aveam să aflăm de la economistul Dumitru Văduva, din cadrul biroului plan-dezvoltare al întreprinderii, tot atîtea obiective de lucru pentru responsabilii unităților vizate, pentru conducerea întreprinderii. Cum noi am vizat doar activitatea celor două unități de autoservire, sperăm că lucrurile aici nu vor întîrzi să se îndrepte. Mai ales că, linia de autoservire cum sînt cele de la restaurantele „Viitorul”, din zona muncitorească „Electroputere”, responsabili Elena Popescu și Viorel Ionele, de la restaurantul „Feroviarul”, din gară, responsabili, Marin Cazan și Ștefan Urziceanu, altele pe care le-am vizitat, dovedesc din plin că liniile de autoservire pot deveni, cele care deocamdată nu sînt, bucătării publice veritabile, în care consumatorii, noi toți, să găsim preparate bune, diverse, igienice și civilizate servite.

N. GRIGORE ■

A plouat toată ziua, mărunț și insistent, cu picături reci, de ploaie de toamnă. E ora 23,30 și în curtea minei Herja așteaptă să intre în schimb o masă tăcută de oameni. Din tunelul minei ies scârțind din osii, pocnindu-se unele de altele la orice oprire, ultimele vagonete cu mine-reul scos de cei din schimbul trei. Elisabeta Mureșan adună dintre bulgării tari de minereu mărcile care înregistrează producția. Apoi, prin același tunel luminat, la intrarea căruia scrie, așa cum era de așteptat, „noroc bun“, pătrund în întunericul nopții și în ploaia de afară cițiva dintre ultimii mineri care au sfredelit stîncile din subteran, Ilie Ioan, Ion Bărbos, Cornel Man, cu căștile pe cap, cu fețele murdare, legându-și lămpile portative, salutîndu-se în treacăt cu cei care urmează să le ia locul în adîncuri, schimbînd cite o vorbă cu ei, grăbindu-se să ajungă cît mai repede la garderobă, să se spele și să plece acasă.

— Tot mai plouă ?

— Tot.

Rareori se aude cite un „noroc bun“. Mai des se spune „sară bună“.

— Ce-ai făcut azi, Ion Orha ?

— 50 de găuri pe care le-am pușcat, lămurește peste umăr omul și-și vede de drum.

E o noapte fără cer, numai cu o apă care se năpustește asupra noastră de pretutindeni.

— Ce faceți aici ? De ce nu stați în cabinet ? o întrebăm pe sora medicală Mioara Tomozei.

— Îmi place să-i văd cum ies de acolo...

Cineva anunță cu glas infundat :

— Mai vine o locomotivă — și într-adevăr, iată că se apropie huruind ultima garnitură adusă la suprafața de Paul Lendeschi.

— Băieți, haideți acum, spune altcineva din masă aceea ceoasă de oameni, vreun maestru sau vreun șef de echipă, și minerii, după ce se scutură de apa care le-a udat veșmintele, ca și cum ar trebui să intre într-un loc privilegiat ce trebuie, ocrotit, se înșiruie și intră în galeria principală, lungă de un kilometru, ținîndu-se pe lingă peretele din stînga, în timp ce din sens contrar vin pășind pe traversele îngusteii linii ferate ultimii maiștri de schimb, Ion Mareu și Vasile Lupșa, raportînd în cîteva cuvinte ce lucrări au executat și că totul e normal.

Se-aud vorbe rostite repezit. Fără înflorituri. Comunicînd esențialul.

— Plouă ?

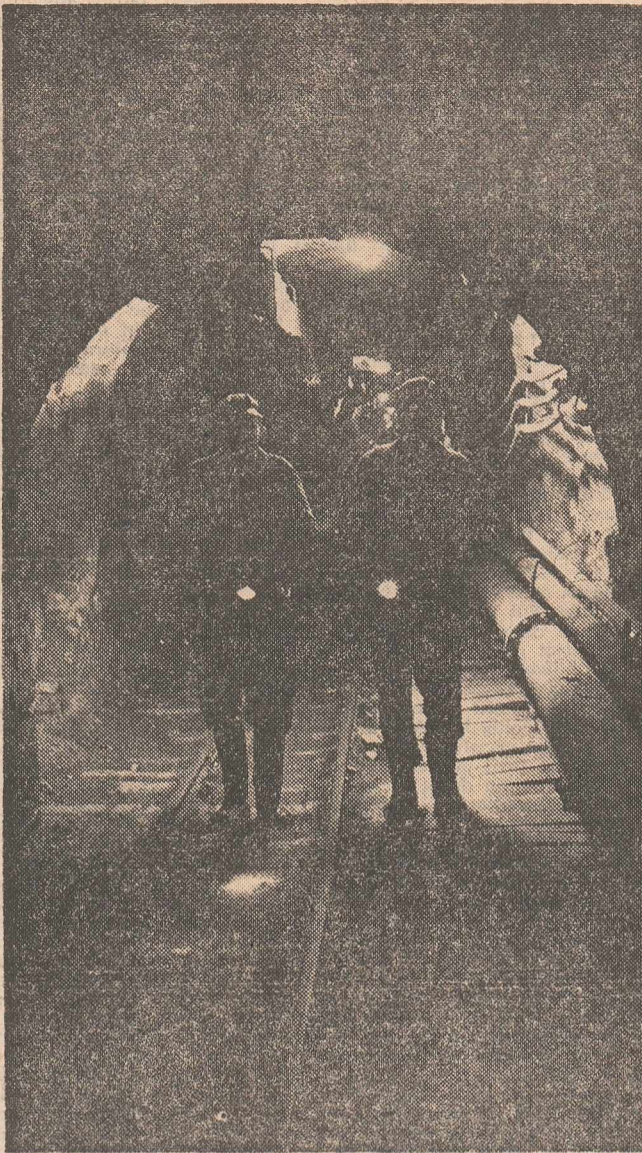
— Plouă.

Ora 24

Intrăm și noi în mină însoțiți de inginerul Dumitru Grigor și subinginerul Nicolae Ilieș. Am fost pînă acum în mai multe mine și s-ar părea că nimic n-ar avea ce să ne surprindă. Trebuie să recunoaștem însă că n-am coborît niciodată în toată nopții și nici n-am prea citit despre ceea ce fac cei din „schimbul de întreținere“, cu sarcini deosebite de cele ale minerilor care minuesc perforatoarele. Ni se pare firesc să scriem și despre acești oameni a căror muncă este la fel de eroică precum și cea a colegilor, ba, mai mult, presupune o și mai mare responsabilitate.

Ora 0 și 15

Poposim într-o sală a sectorului 1 unde se face apelul de intrare și cel de ieșire. Aici aflăm cîteva detalii în legătură cu mina Herja despre care există date certe din 1600, ea fiind totuși mai veche. Mina este străbătută de galerii ce poartă numele de Ioachim, Clementina, după cei care au descoperit filoanele și le-au să-

Echinocțiu de primăvară la mina Herja

pat. Într-o vreme se ajunsese ca exploatarea să se facă pe 16 nivele, însă în scopul unei mai bune organizări a producției aceasta s-a concentrat numai la patru nivele. O astfel de măsură a înlesnit o mai bună delimitare a sectoarelor de muncă, mecanizarea și automatizarea producției, cu consecințe imediate și vizibile în ceea ce privește randamentul de exploatare a zăcămintului.

Sala de apel în care ne găsim se află la orizontul O — ceea ce reprezintă cota 330 de la nivelul mării. Mai sînt încă 226 de metri pînă la suprafața, unde se află o pădure de stejari și de fagi, zăbucumată probabil acum de rafalele de ploaie. Sau poate nu mai plouă !

80 de oameni trebăluiesc acum prin galeriile minei, aducînd materialele necesare producției, reparînd instalațiile defecte și întreținînd utilajele pentru a le asigura o funcționare ireproșabilă. Pînă la ora 6 cînd vor intra cei din schimbul întii, orice neregulă ivită la vreun utilaj trebuie să fie remediată. De aceea mișcarea oamenilor pare dirijată de un mecanism perfect pus la punct. Nici un gest în plus în afara celor strict necesare, totul e executat cu o mare rigoare și precizie. Și totodată cu o mare responsabilitate. Viața celor cărora le pregătesc locul de muncă depinde de conștiințiozitatea cu care ei execută lucrările. Pînă în zori a mai rămas puțin timp și orice moment de zăbovire inutilă înseamnă o operațiune nefăcută și deci o stagnare în producție.

Dar chiar, cît e ora ?

Ora 0 și 50

Să recapitulăm. Sub noi se mai află nouă nivele. Deasupra noastră încă șase. Și numai pe patru dintre ele se lucrează. Dar pentru ca totul să fie în deplină siguranță se cercetează acum fiecare nivel în parte. Electricianul Gheorghe Văleanu vorbește despre reule pe care îl are în grijă și care atunci cînd undeva apare o scurgere de curent la pămînt decuplează automat instalația electrică.

Ora 0 și 55

Lăcătușul și magazinerul Alexandru Bunda ascute la polizor vidii pentru perforatoare. În general, are de ascuțit între 80 și 150. Pînă acum a ascuțit 5. În această noapte de echinocțiu mai are de ascuțit 83.

Ora 1 și 5

Nicolae Breban face controlul cablului de la mașina de extracție. E un cablu solid, care în aparență n-are nevoie de nici un control. Totuși are. Între Nicolae Breban și cineva dintr-un alt colț al minei e stabilit un cod de semnale. O bătaie scurtă — oprește. Două bătăi scurte — cu plin în jos. Trei bătăi scurte — cu plin în sus. Și așa, mai departe. Totul nespuse de exact. Ca într-un joc în care se plătește scump orice greșală.

Ora 1 și 15

Ioan Irimuș face revizia la instalația electrică a mașinii de extracție. Verifică relee, contactoare.

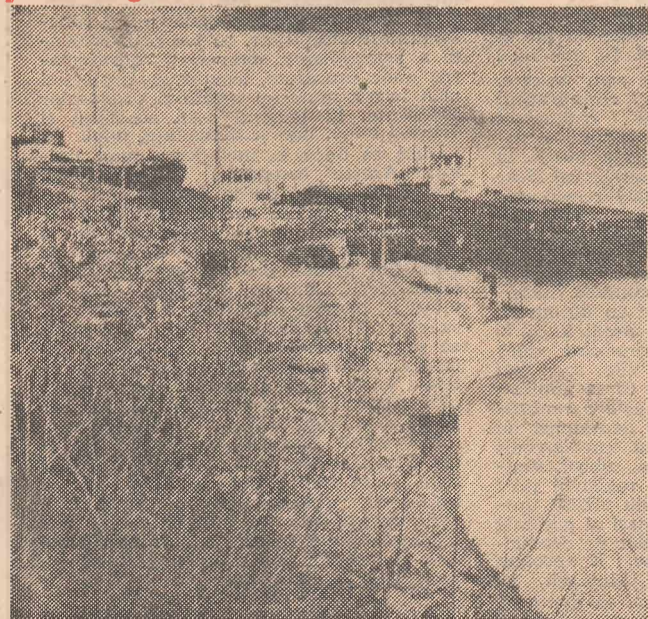
Ora 1 și 20

Picură din tavan, poate un semn că ploaia n-a încetat afară. Mergem mai departe prin mină. Gavrilă Tirnovan, Iosif Feldman și Iosif Rusuli controlează milimetrul cu milimetrul cablul cu care se coboară în subteran colivia. Cînd sint gata ne fac semn să intrăm. Colivia se prăbușește în gol cu o viteză de 6 metri pe secundă.

Reporteri în circuit

PE DUNĂRE, DE LA BAZIAȘ LA SULINA

Berzasca în creștere, pe Magistrala Soarelui

Hidrocentrala Porților de Fier a determinat în mod hotărîtor și cotele apelor Dunării și viața malurilor ei. La drum spre Berzasca, prin Svinița. Ne îndepărțăm de amfiteatrul Orșovei urmînd fluviul în amonte. Trecem prin sate ai căror locuitori sint plecați la munte, să facă bani, la minele de cuarț și de azbest, la vite, la fin. Pe lingă noi, Dunărea își duce culoarea zilei de luni. Înaintăm zdruncinați pe drumul de coastă nefiresc de accidentat, pe lingă luciul calm al apei. Mărfurile, și mai puțin oaspeții, ajung la Svinița, la Berzasca. Atunci cînd apele îngheață, cînd e viscol, nu vin. Pante repezi, surpări de teren, gropi imposibil de evitat fac din oameni și mașini un amestec asurzitor. Potcîndu-se, ținînd, clătîndu-se, ARO, made in Romania, rezistă. Prin parbriz, cerul se arată rupt în bucăți. Se pune problema accelerării lucrărilor de amenajare a șoselei, vitală pentru toți cei care trăiesc pe aceste meleaguri. Pe o distanță de șase kilometri urmăm un briu de bolovani ca într-o părăsire de veacuri. În mijlocul acestei privesc, un om slab, îndrîjit, sparge piatră. Singur. Ne aflăm în plină mitologie. Asudat, omul se recomandă : „Sint Nicolae Petrovici, șef de echipă. Din Svinița. Lucrez la drumul auto Dubova — Cozla, tronson IV/II“. Muncitorul ne oferă imaginea pionieratului eroic a tot ceea ce trebuie să devină realitate palpabilă — linia de dialog dintre Orșova și Moldova Nouă, iar de aici spre porțile traficului european. „Prin anii '81-'82, lucrarea ar trebui predată

pentru asfaltare. Dar nimeni nu crede“. Inuși primarul Orșovei, Nicolae Stolojescu, e sceptic. Mult mai departe întîlnim trei femei, subliniind parcă lipsa celor o mie de bărbați care, conform necesităților, ar fi trebuit să fie prezenți acolo. Ce caută în acest vast șantier, pe un oarecare tronson, Zlata și Maria Predici, surori, Iovana Predici, toate în echipa lui Nicolae Petrovici ? Iovana are 26 de ani, e frumoasă, volnică.

★

O comună care înconjoară ferm o meandru a Dunării. „Nu știu de ce vă mirați atîta de greutatea, de lungimea drumului, ne spune secretarul Consiliului popular, Gheorghe Hiriza, că doar noi avem legătura cu Bucureștiul în mai puțin de 15 minute. Dar cînd șoseaua va fi asfaltată, s-ar putea ca și cei din urmă să fie cei dintîi“. Berzasca, o comună de români cu două sate aparținătoare, Liubcova și Bigăr, în care trăiesc sirbi, români și cehi, are toate datele unei dezvoltări excepționale. Așezarea este atestată din 1696, cînd primul grup de români a coborît Valea Mare, aici, pentru a se ocupa cu creșterea vitelor, cu pescuitul ori pentru a face comerț cu sirbi de peste Dunăre. Dar comuna a prosperat cînd, prin 1830, s-au descoperit zăcămintele de cărbuni de la Cozla. Mai tirziu, ne spun hrisoavele, s-a dragat canalul navigabil și s-a făcut șoseaua către Reșița. Tresărîm. Pare că ne

aflăm la capătul lumii, dar, nea un monument se ridică în memori 58 de eroi căzuți în primul război, cu toți din Berzasca. În fiecare zi a eroilor, profesorul de istorie Maitecan aduce aici copiii Școala generală de 10 ani și le vorbește despre fiii comunei căzuți la dat

„Noi, prin tradiție, avem cei mai piloți ai vaselor dunărene, ne Gheorghe Hiriza. Ne mindrim cu fapt, mai ales că primul astfel de p istoria trecerii prin Cazane a fost Gaia din Berzasca (căruia i s faima între anii 1890 și 1910). S deal, se află și mormîntul lui. De la noi se păstrează din tată în ceastă meserie. În cel de-al doilea boi mondial, Eremia Balaban și-a ficit viața pentru a salva oamei pe vasul pe care îl conducea. Ne să-l facem un bust pe malul Dunării. Pe Dunăre, harnic, împingător gora împinge patru șleperi, grele c furi. Ei, dar în prezent, rupe secretarul comitetului comunal, greu o ducem cu sectorul comercial vem gestionari. Toți pleacă la mină că acolo cîștigă mai bine. Sintem dători și lucrăm de pe acum la sistemmatizare care să ofere viitorului nostru orașel. Ne-am și să montăm conductele de aducți apei precum și a celor pentru can în curînd vom trece la constru locuințe pentru încă șapte mii cuitori“.

Ora 1 și 30

Ajunsem la orizontul —3 unde Simion urda verifică o pompă.

Ora 1 și 35

Din nou în ascensorul minei. Ne oprim orizontul —8. O scurtă inspecție efectuată la lumina lămpilor și pornim mai departe.

Ora 1 și 45

Am ajuns la orizontul —9. Adică la de metri deasupra nivelului mării. Simțim cu greu din colivie din pricina apei care s-a strâns, atingând o jumătate de metru. E pornită o pompă care o va evacua în câteva ore.

Ora 1 și 55

Din nou la orizontul O. Colivia începe să transporte acum tot felul de materiale. De-abia acum întilnim pe ultimul nivel rămășițe de la schimbul trei. E Ioan sau 7. Șapte, pentru a-l deosebi de toți alții Ioan Rusu care au mai trecut odată prin această mină. Stă lângă vagonete încărcate cu minereu și așteaptă ca și acestea să fie scoase afară.

Ora 2 și 5

Gheorghe Pop 51, de meserie electrician, a pus la încărcat bateriile și a dus te locomotivele în stație.

Ora 2 și 20

Dumitru Grigor ne spune că pasionantă meseria de miner este apariția permanentă a lucrurilor noi. Locul de muncă într-o continuă prefacere, transformare. Conformația rocilor diferă, așezarea straturilor se modifică cu fiecare meșăpat mai adinc.

Ora 3

Ajunsem la puțul orb nr. 2 unde îl întilnim pe maestrul Ioan Breban 9. Un set de roți ne vestește că au sosit vagonetele cu materiale. Mecanicul locomotivei liliputane este Dumitru Avram 4.

Ora 3 și 40

În pitecele pământului, înfășurați în cea de abur cald, 80 de oameni pregătiți cu migală pentru tovarășii lor, tot ce le trebuie pentru ca lucrul din mină să poartă în condiții normale. Pentru ei cea mai puțin spectaculoasă și cea din abataje, în praful stîrnit de dinamite și pușcături. Dar cât de mult te depind de rigoarea lucrului lor...

Ora 4 și 20

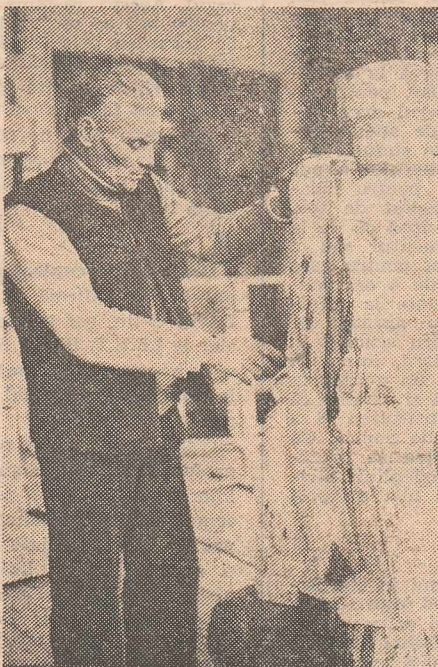
Am ieșit din mină. În ploaie ne întâmpină pe Ștefan Staneș, șeful secției de prelucrare a lemnului, ofițer de serviciu în această vreme de echinocțiu. Ne dezbrăcăm de hainele de protecție, ne spălăm și îmbrăcăm hainele noastre.

Ora 5

Am plecat cu Dumitru Grigor, plecat de câteva ore de acasă, trece dealul sub care se află casa sa de muncă, pentru a ajunge la casa sa de odihnă la căldura căminului său. După o depărtare și noi de mina Herja întorcându-ne aici echinocțiul e o realitate imediată. Adică aici, mereu, în tot cursul vieții, datorită unor oameni modești și simpli, vorbind cu greutate despre ei înșiși, dar mereu gata să pună umărul cînd e nevoie, ziua e egală cu noaptea în ceea ce privește munca și eroismul, responsabilitatea și lupta pentru a smulge zăcămintele tot mai mult minereu. Munca a încetat.

DRAGOȘ VILCEANU ■
P. SORIN ■

Fotografie de **SZABO FRANCISC** ■

Lemnul, blestem și măreție**O zi cu Vida Gheza**

— Vida Gheza, nu vă mai vedem de mult. Ce mai faceți? La ce lucrați?

— Ce-i drept, în ultima vreme nu am mai lucrat. Am fost foarte bolnav. După ce am muncit o viață-ntregă, de dimineață până-n noapte, am ajuns să sculptez doar o singură oră pe zi. E foarte puțin. Vin medicii să-mi asculte plîsul inimii și spun că-i mult. Parcă-i un blestem al lemnului. Am lăsat securile, pe care le mîngîi și le ascult în fiecare zi, să doarmă într-un colț al atelierului, și-n aceea oră de trudă creatoare a zilei tăi lemnul cu dalta. Dar e o deosebire ca de la cer la pămînt. Cînd ciopești cu secura simți cum ți se lipește pe ea toate degetele, simți cum vina lemnului se scurge prin miinile tale și dai așa în lemn pînă cînd inima prinde a troncați ca toaca, să-ți spargă coșul pieptului. La cei 66 de ani ai mei, sper ca inima să mai asculte de mine și nu eu de ea. Acum, cînd e primăvară, cînd totul în jurul nostru e mai bun și mai blînd, mă simt și eu mai bine. Am început o suită sculpturală de mari dimensiuni și proporții caracteristice acestui colț de țară, care este Maramureșul. Am început schițele și degroșarea lemnului la voievozii Dragoș și Bogdan, la Pîntea Viteazul, la alte figuri legendare din basmele locului, ajungînd tematic pînă în zilele noastre.

La toamnă doresc să deschid aici, la Baia Mare, o expoziție personală conținînd o parte din lucrările despre care v-am vorbit. Nu-mi doresc decît ca inimii mele să-i treacă supărarea și să lase iar barda și secura să-și croiască drum prin lemn.

— Vă dorim multă sănătate.

— Mulțumesc. Sînt foarte optimist. De

fapt, muncesc toată ziua. Am săpat ograda de unul singur, am curățat toți pomii, am plantat lalele și aștept sprijinit de poarta casei să vină primăvara. Restul timpului îl petrec în seră, unde

îngrijesc și altoiesc cactuși. Este una din cele mai mari pasiuni ale mele, încă de cînd eram tînăr. Primii bani pe care i-am cîștigat pe cîteva obiecte sculptate i-am dat pe sămînță de cactuși. Apoi, a venit războiul. Cînd m-am întors din Spania, în raniță aveam cactuși. Îmi plac cactușii, mă inspiră, le ghicesc și le modelez formele. Ei sînt sculpturi vii. Am o colecție de 500 de varietăți și peste 1000 de exemplare. Ieri a venit la mine un unchiuș de pe Valea Izei și mi-a adus un buștean. A dat cu ochii de cactuși și m-a întrebat dacă vînd din ei, să-i ducă în satul lui, să-i vadă lumea. I-am dăruit cîteva și i-am explicat cum să-i îngrijească. Mi-a spus că, odată ajuns în sat, o să cheme toată suflarea să vadă aceste tricozenii. În fiecare zi mă duc la muzeul în aer liber ce se amenajează aici. Se transportă case din diferite colțuri de țară. Meseriași priecpuți, cu migală și răbdare, construiesc tot felul de locuințe intrate în patrimoniul național. Stau de vorbă cu meșterii, citeodată le dau sfaturi, iar la rîndul meu învăț multe de la ei. Timpul trece și sper că în cel mai scurt timp voi fi iarăși sănătos. Anul trecut, în oraș s-au tăiat cîteva arbori seculari. Lemnul lor se află în curte la mine. Am cîteva planuri și cam în trei ani voi putea să modelez din el statui care să se întoarcă din nou în oraș. Astfel, lemnul de oraș care a plecat se va întoarce tot în oraș, sub altă formă de viață. Sub formă de artă. Un dar din partea mea pentru Baia Mare. Îmi trebuie doar sănătate și putere de muncă, căci, la vîrsta mea, timp există berechet.

Fotoreportaj de **SORIN POSTOLACHE** ■

ADI CUSIN ■

Fotografie de **AUREL MIHAILOPOL** ■

Mă numesc **Simon Anton**, om al muncii la întreprinderea integrată de lină Constanța, doresc să vă mulțumesc foarte mult pentru intervenția dumneavoastră și țin să vă anunț că peste 3-4 zile mi se va da repartiția unui apartament din fond de stat. Încă o dată, vă mulțumesc pentru sprijinul acordat familiei mele.

Sintem doi tineri care abia așteptăm să ne mutăm în propria noastră casă. Din păcate, acum câteva zile bucuria ne-a fost întunecată de o constatare făcută de noi la fața locului: toate camerele de baie, care vin de la producător gata asamblate, erau pur și simplu devalutate! Grilajele de metal care ar fi trebuit să protejeze ușile au fost tăiate cu aparatul de sudură. Toate robinetele fuseseră luate, oglinzile, bateriile băilor și tot ce s-a putut desface a avut aceeași soartă! Cîneva m-a sfătuit să nu mă necăjesc, fiindcă după ce mă voi muta făptașii vor veni singuri să-mi ofere obiectele „imprumutate”, desigur contra cost. Dar problema rămîne: cine sînt vinovații? Fiindcă, este evident, aparatele de sudură nu cresc în pom. (Semnează **Doru Tîrnăuceanu**, viitor locatar al blocului PM 52, din Șoseaua Cățelu nr. 6, București)

De cîțiva ani, s-a hotărît ca strada Lazărului din municipiul Satu Mare, să se modernizeze. De atunci însă, nimic! Credeți-mă, mai zice **Marchiș Iuliana**, că nu este plăcut să-i vezi disde-dimineață pe oameni, femei și copii indoesebi, inotînd pînă la genunchi în noroi. De la Consiliul popular n-am obținut decît răspunsuri în doi peri, de genul „vom merge la fața locului și vom vedea ce este de făcut”, dar de venit, n-a venit niciodată nimeni. Cetățenii s-au angajat să lucreze chiar ei la amenajare, cu lopeți și tirna-coape, dar au totuși nevoie de aprobarea organelor în drept.

Șase locuitori de pe strada Cîmpului din Suceava, în numele cărora scrie **Artemie Iospeșcu**, ne informează că pe aceeași stradă locuiește o cetățeană pe nume **Miron Lina**, care crește la domiciliu vaci, oi și capre. Animalele umblă nesupravegheate prin tarlalele I.A.S.-ului Ițani, prin curțile și grădinile cetățenilor, distrugînd culturi și pomi fructiferi, lucru care a culminat în toamna și iarna anului trecut, cînd caprele au distrus circa 50 de pomi fructiferi, toți pe rod. La observațiile oamenilor **Miron Lina** amenință că va pune la punct pe toată lumea, deoarece ar fi rudă cu cineva de la „judet”.

Mă numesc **L. Pirva** și locuiesc în orașul Brad, județul Hunedoara. Făcînd o călătorie la Gavora-Băi, am constatat o anomalie în ce privește transportul celor care merg acolo la tratament. Spre deosebire de cei ce sosesec din direcția București — care coboară la stația C.F.R. Gavora de unde sînt duși cu autobuzul în stațiune — persoanele sosite din direcția Sibiu sînt nevoite să coboare din tren la Rimnicu Vilcea, unde au de străbătut vreo kilometru pînă la autogară, pentru a lua autobuzul spre stațiune. De ce?

Cu speranța că ne veți ajuta, noi, muncitorii forestieri de la Sectorul de exploatare Valea Doftanei-Treistenii, a U.F.E.T. Cimpina, vă arătăm că, ajutați de organizația sindicală, am format o echipă de dansuri populare strămoșești, echipă formată din muncitori și pensionari forestieri și membrii familiilor lor. Prezintăndu-ne la etapa județeană, în cadrul concursului „Cîntarea României”, am avut dificultăți din partea conducerii echipei de dansuri a căminului Tesila, pe considerențul că la noi în echipă ar exista dansatori din acea comună. Din cauză aceasta, nici în momentul de față nu știm rezultatele, cu toate că de la data concursului a trecut o lună de zile. (Scrisoare semnată de 24 de membri ai echipei de dansuri din Valea Doftanei)

Primim din partea Comitetului județean Timiș al P.C.R.: **Drăgan Ion** a îndeplinit din

anul 1967 funcția de președinte și din anul 1971 pînă în august 1978 de vicepreședinte al Consiliului popular al comunei Gătaia. Activitatea sa a fost marcată și de unele rezultate pozitive. În ultimii ani, au fost constatate unele abuzuri și ilegalități, au apărut discuții în familia sa. Pentru aceste motive, Biroul Comitetului județean de partid a hotărît destituirea din funcție a lui **Drăgan Ion**, precum și alte sancțiuni.

Ministerul Muncii ne informează că tovarășa **Kalman Cornelia**, din Salonta, județul Bihor, a fost inclusă în evidență pentru achiziționarea unui Trabant-Hycomat. Cererea sa va putea fi rezolvată din cota de autoturisme care se va importa în cursul acestui an.

Ne răspunde **Oficiul farmaceutic al județului Cluj**: Referitor la sesizarea făcută la revista FLACĂRA, privind lipsa produselor Nitroglicerine tablete, Digoxin, Hipazin, Hiposerpil, Propranolol din farmacii, vă comunicăm că produsele de mai sus sînt parțial deficitare, datorită faptului că industria de medicamente nu ne-a putut furniza cantitățile cerute și contractate de noi și nici nu ne-a putut contracta cantitățile planificate de noi. După numeroase sesizări și intervenții, în ultima perioadă au început livrările unor cantități, pe care le repartizăm imediat farmaciilor din rețea.

Primim de la **Procuratura județeană Dimbovița**: Ca urmare a adresei prin care ne-ați trimis spre competență soluționarea plîngerii numitei **Albescu Nicoleta**, din Brașov, vă facem cunoscut următoarele: Prin rechizițiunea Procuraturii jud. Dimbovița nr. 332/B/978 s-a dispus trimiterea în judecată a învinutului **Marin Ion** pentru săvîrșirea infracțiunii de ucidere din culpă, a cărui victimă a fost tatăl petentei.

Primim de la **Ministerul Muncii**: În legătură cu scrisoarea unui grup de cadre medii sanitare din Iași, vă comunicăm următoarele. Cu privire la solicitarea de a li se acorda spor la retribuție pentru condiții nocive sau periculoase, menționăm că pe anul 1979 numărul de persoane care pot beneficia de sporul pentru condiții nocive sau periculoase este limitat și este aprobat pentru fiecare minister prin decretul nr. 240/1978 (anexa XIV/13 la planul național unic de dezvoltare economico-socială). Sporul respectiv se acordă de către unități în cadrul numărului maxim de persoane ce li s-a repartizat anual de forul ierarhic superior și cu respectarea prevederilor din reglementările menționate. În concluzie, Ministerul Sănătății, căruiu i-am trimis scrisoarea, urmează să analizeze și să ia măsuri în problemele ridicate de petiționari și totodată să vă comunice rezultatul.

La Școala generală nr. 7, din cartierul Dimbul Rotund, al municipiului Cluj-Napoca — ne informează medicul **Emil Florea** — a avut loc o interesantă acțiune cu caracter educativ, sanitar și familial, pe care organizatorii au numit-o „Cei mai buni frațiori, cele mai bune surioare”, acțiune dedicată Anului internațional al copilului. Peste 80 de copii din clasele I-IV și V-VIII s-au inițiat în tainele îngrijirii și ocrotirii sănătății sugărilor și a copiilor mici, învățînd cu alte cuvinte cum să se poarte ca „frați și surori mai mari”.

Primim, sub semnătura lui **Petru Valter**, director al Teatrului de animație din Bacău, un ecou la masa rotundă organizată de revista noastră, avînd ca temă „Condiția teatrului pentru copii și tineret” (Flacăra nr. 6 a.c.). „Cu surprindere am văzut că în sus-amintita convorbire spațiul cel mai mare este acordat nu discutării problemelor de fond, care sînt întotdeauna așteptate cu viu interes, ci unui soi de publicitate făcută în exclusivitate Teatrului pentru copii și tineret din Iași. (...) N-am înțeles pledoaria atît de pătimășă pentru a sublinia și repeta, a repeta și sublinia iar și iar ceea ce teatrul a făcut și

face în virtutea obligațiilor sale elementare, poemizînd în același timp cu așa-ziii inamici, care vor să le minimalizeze strădanile, să le „dea în cap”. (...) Face o neplăcută impresie lipsa de modestie a reprezentanților conducerii teatrului ieșean, care își arogă nenumărate merite, citînd cifre și fapte pentru o activitate, cum spunem, uneori remarcabilă, dar aureola nu e într-atît de excepțională precum ar lăsa să se creadă cele spune de ei. Oare cine este mai îndreptățit să facă o dreaptă judecată de valoare a spectacolelor unui teatru: nu publicul, critica dramatică și juriile competițiilor și întîlnirilor profesionale?”

Mă numesc **Brădean Ioan** și mă adresez dv. în numele locatarilor Bl. 12, sc. A, din strada Mureșului din Orăștie. În repetate rînduri, în urma inundării băii apartamentelor unde locuiesc tov. Trepteș **Marin** și respectiv **Livescu Domnica**, ultima avînd funcția de administrator al blocului nostru, dinșii au venit și ne-au cerut să contribuim cu 10-15 lei pentru desfundare și pentru pagubele materiale produse. Care pagube, nu le-a văzut nimeni dintre noi, cum nici chitanțe de incasare a banilor nu cred că s-au făcut vreodată. Această sumă se ridică acum la valoarea de circa 600 de lei, într-un interval de 4 luni. Refuzînd să mai plătim în continuare, tovarășa **Livescu** a hotărît să ne amendeze cu cite 300 de lei. În urma contestației la Consiliul popular Orăștie s-a format o comisie, care ne-a respins contestația și a fixat amendă definitivă la 80 de lei de familie. Oare nu este un abuz?

Din partea **Uniunii artiștilor plastici**: **Pavel M. Ion** a fost încadrat prin transfer la data de 3 II 1978 la Combinatul fondului plastic, în postul de prelucrător topitor țevă la atelierul de sticlărie. Dar, pentru că la acea dată atelierul avea nevoie de un post de sticlărie bășicar, cu sarcini de sîleuire decalare, șeful atelierului a pus o nouă rezoluție pentru încadrare, lucru acceptat de tov. **Pavel**. Menționăm însă că de la început comportamentul său a lăsat de dorit, fapt pentru care a fost sancționat de 4 ori pentru întîrzieri repetate la serviciu, deși stă foarte aproape de întreprindere, pentru scandal în cadrul întreprinderii, imputații pentru că a spart un geam în timpul scandalului și pentru că a sărit gardul instituției și a plecat de la locul de muncă. Cu privire la activitatea sa profesională: nu și-a îndeplinit niciodată sarcinile pe nici un post în care a lucrat.

Locuiesc de 10 ani în str. Sabinelor 59, sector 6, împreună cu soția și cei 2 copii ai noștri. Ne scrie tovarășul **Mihai Iosescu**. La adresa menționată aveam viză de flotant, la bunica mea, care a decedat în februarie 1978. Am plătit în continuare chiria la I.C.R.A.L. și am cerut să mi se facă contract. În loc de contract, m-am pomenit însă cu un proces verbal de amendă și mi s-a reținut din retribuție suma de 500 lei. După nenumărate plîngerii la autorități, mi s-a întocmit contract de închiriere și mi s-a explicat la I.C.R.A.L. că amendarea mea a constituit o greșeală. Dar de plătit, am plătit eu.

Noi, navetiștii din comuna Grindu, județul Tulcea, nu avem alt mijloc de deplasare decît nașele de pasageri, pe Dunăre, mai bine-zis numai vaporul „Maramureș” al NAVROM Galați, deoarece alte curse fluviale ce trec pe lingă comuna noastră trec fără să oprească. Din cauza aceasta avem mari necazuri, de aceea i-am rugă pe tovarășii din conducerea NAVROM să se gîndească și la noi. (Scrisoarea este semnată de **Eugeniu Ene** și alți 62 cetățeni)

Subsemnata **Nistor Marioara**, din comuna Pietroasa, jud. Bihor, vă scriu în speranța de a fi ajutat. La data de 15 iunie 1978, soțul meu, pe nume **Nistor Vasile**, a fost victima unui ac-

cident de muncă, din care cauză a decedat. Pe atunci, lucra la Sectorul de exploatare forestieră Sudrigiu, în calitate de mecanic. S-a înaintat procesul pentru daune civile la Judecătoria Beiuș, unde s-a hotărît ca numiții **Popa Nicolae**, **Blaj Ioan** și **Popa Traian**, găsii vinovați pentru comiterea accidentului, să-mi dea lunar cite 500 de lei. Cu foarte mare surprindere am aflat însă că organele Procuraturii locale din Beiuș (deși hotărîrea Judecătoriai a fost confirmată și de către Tribunalul județean Bihor, prin respingerea contestației pirăților) au dispus, prin ordonanță din 28 II 1979, scoaterea de sub urmărirea penală a sus-numiților, care fuseseră cercetați pentru comiterea infracțiunii de ucidere din culpă. Numitul **Blaj Ioan** mi-a spus că cine are oameni și bani scapă. Eu am rămas cu 5 copii, motiv pentru care vă rog a cerceta acest caz și a scoate adevărul la iveală.

Consiliul popular județean Brăila: Petiționar **Tănase Ion** a primit din 1973 pînă în prezent 10 răspunsuri la problema ridicată și la redacția Flacăra. S-a stabilit cu certitudine că vechimea în muncă a fost corect calculată. De asemenea drepturile la pensie.

Sintem grupul de eleve recitatoare de la Școala generală nr. 6 Pitești: Am ocupat primul loc pe municipiul în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”. La fel la faza județeană. La o vizionare ulterioară însă, bucuria participării pe mai departe la Slatina ne-a fost întunecată. Ni s-a reproșat că nu toate avem voci de scenă. În legendă (Mănăstirea Argeșului) există ruga lui **Manole** și nu era cazul. Acest răspuns a venit pentru noi ca un trăsnet adus de tovarășa profesora instructor care nu îndrăznește și nu putea să ne anunțe de lacrimi și de jenă față de noi și de părinții noștri care ne-au lăsat să venim la repetiție știindu-ne ocupanții locului I. Ne puteți ajuta?

Centrala de exploatare a lemnului: Se confirmă că tovarășul **David C-tin**, șef serviciu financiar la I.F.E.T. Piatra Neamț, are o comportare nedemnă față de încadrații și în special față de personalul feminin. Tovarășul nu stăpînește bine problemele profesionale, este îngîmfat și imoral. În concluzie, pentru cele semnalate a fost sancționat cu vot de blam pe linie de partid și avertisment pe linie administrativă. N. R. Facem un a-propo subtil: oare după toate acestea tovarășul **David** rămîne șef de serviciu? Asta n-am înțeles și așteptăm un răspuns urgent. Și serios.

Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale Gorj: În legătură cu sesizarea tov. **Văcărescu C. Ion** din Tismana-Gorj, publicată în Flacăra din 1 martie. Sesizarea este justă. S-a trimis petiționarului actul solicitat. În adunarea generală a organizației de bază și în colectivul de conducere s-au luat măsuri pentru rezolvarea cu simț de răspundere a cererilor oamenilor muncii. Tovarășii **Spineanu Ion**, șef birou plăți pensii, și **Dumbravă Ștefan**, contabil principal, au fost sancționați cu retragerea unei gradății pe timp de 2 și respectiv 3 luni.

Sintem un grup (20) de fetețe cl. I-IV, membre ale Clubului sportiv școlar Triumf București, componente ale lotului național pentru pregătirea gimnastelor

de performanță. Ne pregătim la centrul din incinta Stadionului Tineretului. Sintem aici de peste un an și avem tot ce ne trebuie. Dar din cauză că lipsesc telefoane publice nu putem ține legătura cu mămica și tătucu. Avem mare nevoie de dinșii ca să nu mai vorbim de cazurile de imbolnăvire. Vă rugăm să ne ajutați.

Subsemnații minori **Șoica Lucian** și **Șoica Ionica** ne găsim în stare de părăsire de către tata **Șoica Vasile** **Grigore** și mama, **Șoica Grigore Elena**. Ne-au părăsit de 8 luni. Tata se găsește în comuna **Onești**, sat **Lozinca**, orașul (sau județul) **Bacău**. Ambii stăm la bunicii noștri **Marin Ilie Ion** și **Marin Ion Florica** care nu ne mai pot ține. Locuim în **Blejești-Teleorman** și așteptăm ajutorul părinților.

Mă numesc **Dubec Vasile**, sînt din Rona de Sus, jud. Maramureș. M-am adresat librăriei „Cartea prin poștă” cu rugămintea să-mi trimită două exemplare de „Îndrumător pentru ateliere mecanice” de inginer **George Georgescu**. Răspunsul nu a sosit. Cărțile cu atît mai puțin. Am trimis și a doua scrisoare tot cu confirmare de primire. Nici de această dată nu am primit răspuns. Mă adresez dv. cu rugămintea de a mă ajuta să obțin aceste cărți.

Mă numesc **Mihai Bendas** și locuiesc în Iași. Casa Cărții din localitate este frumoasă. Numai că deasupra, preț de 7 etaje, stau oameni și nu cărți. Ei se plîng, adică noi, că liftul funcționează prost și mersul cu liftul este riscant. Toboganul se infundă zi de zi. Instalațiile pentru producerea apei calde și a căldurii merg prost, astfel că iarna ce a trecut s-a cam dir-dit. Cred că aceste necazuri ca și altele ar putea fi rezolvate dacă oamenii de la administrația orașului și-ar începe judecățile și activitatea de la o posibilă ipoteză: ce-aș face dacă eu și familia mea am locui acolo?

Mă numesc **Eugenia Pirlogescu** și sînt din Ploiești. Înarmată cu un bilet de tratament confort I A pentru stațiunea **Băile Herculane**, iată-mă între pacienții seriei 1-18 aprilie 1979. Destinația: hotel „Afro-dita”. Mijloacele de transport opresc la cca. 700 metri aproape urmind ca panta abruptă să o urce pacientul cu bunăvoință și cu bagaje. Pe 1 aprilie nu se zîmba, pe 2 aprilie baza de tratament nu era dată încă în exploatare. Fișele medicale se întocmeau pe hol, în vîzual și auzul tuturor. Ca să te vindeci de reumatism, trebuie să te imbolnăvești mai întii de nevroză?

Mă numesc **Valentina Vlas**, locuiesc în Iași, str. Cucu nr. 1. Vă scriu în numele mai multor femei care au o doleanță îndreptățită: Cu ani în urmă se găseau în comerț cămăși bîrbățești ce aveau și gulere de rezervă, măsură ce ajută la folosirea lor mai îndelungată. Recurgînd uneori și la ajutorul spălătorilor din oras, degradarea gulerelor se produce și mai repede, restul cămășii fiind încă în bună stare. Așteptăm nerăbdătoare revenirea la obiceiuri mai bune, mai economice.

Mă numesc **Petre Georgescu** și sînt din Pitești. Foarte mulți muncitori se întrebă aici și cred că nu numai la noi: De ce factorii competenți ne amărăsc televizînd duminica numai cite o repriză de fotbal, iar miercuri, cînd majoritatea oamenilor muncii sînt la serviciu în schimbul II, se televizează meciul integral? Unii, mai inconștienți, fug la televizor, părăsind utilajele. Iar pentru o jumătate de meci nu se face o prea mare risipă deplasînd carul de reportaj și echipe de tehnicieni?

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

Stuparii falsifică mierea, albinele n-au nici o vină

Încă din vara anului trecut, lucrătorii filialei mehedintene a Băncii Naționale descopereau câteva lucruri ciudate în modul de desfășurare a zahărului de către Cooperativa comunală de consum Breznita de Ocol, prin punctul forestier Matorât. Controlul a fost adâncit și extins. Ei a cuprins o perioadă de 20 de luni, între 1 februarie 1977 și 30 septembrie 1978.

Mentionăm din capul locului că reglementările în vigoare stabilesc exceptarea de la aplicarea adaosului de preț pentru mediul rural a unor produse alimentare — printre care și zahărul — destinate în exclusivitate aprovizionării muncitorilor forestieri și care se vînd prin unitățile comerciale situate la gurile de exploatare forestieră.

Cum numărul mediu scriptic al muncitorilor forestieri ce au lucrat în punctul forestier Matorât a fost, în perioada amintită, de 25 și cum, în același timp, actele întocmite de cooperativă arată că prin respectivul punct comercial s-au vîndut 102.800 kilograme zahăr și peste 100.000 kilograme făină de mălai, este evident că zahărul pompat spre acest punct nu venea din grija comercianților față de viața forestierilor. Controlul a pus, de altfel, în evidență că o foarte mare cantitate de zahăr a fost vîndută unor apicultori. Nu forestieri. Și cu 9 lei kilogramul. Fără adaosul de „rural”. Mai mult: pentru aceste vinzări masive, doar actele se întocmeau la Matorât; zahărul pleca din depozitele U.J.C.C. Mehedinți direct la domiciliile stuparilor care nu plăteau nici transportul. Mălaiul a fost vîndut și el, nu se prea știe cui și fără întocmirea corectă a documentelor legale. Nu este tocmai lipsit de importanță să amintim că în aceeași perioadă respectiv muncitorii forestieri și conducerea Sectorului de exploatare Drobeta-Turnu Severin sesizau în repetate rânduri că aprovizionarea cu alimente nu se face în structură corespunzătoare, că nu au mălai și că atunci cînd li se aduce li se pretind pentru el achiziții însemnând păsări, ouă, miei.

Aprovizionat astfel — după cu totul alte rațiuni decît necesitățile forestierilor — punctul comercial respectiv devenise punct de atracție pentru populația din satele de prin împrejurimi. Dumitru Șalapa, președintele Cooperativei Breznita de Ocol, ne spunea zilele trecute că pe el îl interesa doar să vîndă. Cît mai mult. „În fond, de asta depinde și retribuția noastră”.

Cum să nu-l crezi pe un om atît de sincer? Numai că grija pentru propriul cîștig a funcționat la unii în frîntă discordanță cu grija pentru respectarea legalității. El, Dumitru Șalapa, știa, ne-a spus, că nu e legal să se vîndă zahărul cu 9 lei apicultorilor prin acest punct și în condițiile arătate, dar și-a zis că merge, din moment ce așa se proceda de vreo 14 ani de cînd flîntăsea acel punct comercial. Ratiunea rotunjirii cîștigurilor prin planuri în discordanță cu cerințele

populației din zonă a făcut, de pildă, ca punctului Matorât să i se dea anul trecut un plan valoric de desfășurare de 750.000 lei. Pentru 25 de oameni. Iar magazinului din satul vecin Jidostia, un plan de 992.000 lei, pe motiv că oamenii se aprovizionează mai mult de la Matorât. Oare ce i-o fi apucat pe oamenii din acest sat cu peste 1.700 de locuitori să prefere magazinul lor, aflat la îndemînă, prăvălia forestierilor aflată la mai mulți kilometri de drum rău, adesea plin de noroaie? Desigur, totuși acești țărani se gîndeau înainte de orice la cîștigurile comercianților, nu?

Dar să ne întoarcem la zahăr. Nu pentru că neregulile legate de vînzarea altor produse la prețuri nelegale nu ne-ar mai interesa, dar pentru că are cine să se ocupe de acestea și pentru că pofta de afaceri pe care dulcele produs industrial le-a stîrnit-o citorva comercianți și apicultori din zonă este de cu totul alte proporții.

Controlul băncii a pus în evidență că unul din acești apicultori, care din 1977 devenise achizitor de miere la Cooperativa de consum Breznita de Ocol, a vehiculat cantități industriale de zahăr în condiții nelegale. Achizitorul se numește Marius Popescu. Are mai mulți frați stupari, are prieteni stupari, este el însuși versat crescător de albine, are vreo 200 de stupi. Este momentul să precizăm că reglementările în vigoare prevăd, pentru încurajarea apiculturii, ca stuparii care contractează miere să primească biostimulatoare pe bază de zahăr — apistîn — anual în cantitate maximă de 10 kilograme pentru fiecare familie de albine.

Cum U.J.C.C.-ul oprește apistînul — 8,50 lei kilogramul — pentru propriile sale stupine, particularilor li se da zahăr. Cu faimă mare de stupar, în cel mai melifer județ al țării, Marius Popescu, ajuns achizitor de miere, cu depozit la domiciliu, depozit de sute, el zice chiar mii de bidoane, a început afacerea pe scară mare. Într-un proces verbal încheiat de bancă la 2 decembrie 1978, unde sînt sintetizate rezultatele controlului pe cele 20 de luni amintite, se spune, printre altele: Din documentele existente la cooperativă, la U.J.C.C. Mehedinți și la Autobaza de transport, rezultă că Marius Popescu a primit și a plătit 50.000 kilograme de zahăr la preț nelegal de 9 lei kilogramul — prin punctul forestier Matorât n.n. — față de circa 4.000 kilograme de apistîn la care era îndreptățit. Din activitatea lui de achizitor mai sînt menționate și alte performanțe. Mierea achiziționată de el a fost în proporție de 85 la sută de calitate superioară — 26 de lei kilogramul — în timp ce toate celelalte cooperative din județ au achiziționat miere de această calitate abia în proporție de 38 la sută. Sub pretext că are nevoie de ajutoare, M. P. a convins conducerea cooperativei să întocmească state de plată pentru mai multe rude de-ale sale — rude de gradul I — fără să li se întocmească acte de încadrare. Li semna

în fals M. P. Tot el primea banii. Rudele respective nu făceau muncă de achiziții. El însuși spune că spălau și manipulau bidoane. Erau retribuite însă cu sume care treceau de 3.000 de lei pe lună. Cooperativa a închiriat, tot nelegal — ca și alte lucruri pe care conducerea le-a făcut sau le-a permis — a închiriat ziceam mașina particulară ARO a lui M. P. pentru transporturi. În anii 1977 și 1978 M. P. a predat de la cei 200 de stupi, 19.746 kilograme de miere și a încasat, de la mai multe cooperative, 506.965 lei, iar unul singur din frații lui a încasat 509.522 lei. Evident mierea lor nici nu putea fi decît de cea mai scumpă calitate. În privința asta albinele aferente n-au avut niciodată motiv de autocritică. Par să fi fost cele mai eficiente albine din Mehedinți, dacă nu și din țară, avînd în vedere faima iudețului, sau poate chiar din lume, intrucît apicultorii spun că țara noastră e „cea mai meliferă”.

Am stat de vorbă cu Marius Popescu. Ne-a spus că a fost 28 de ani sofer, că e stupar de-o viață întreagă, că n-a folosit el tot zahărul luat, că a mai dat și altora. Are patru clase primare și susține că oameni cu multă școală, nu ca el — cum zicea — „l-au îndemnat pe stupari să forțeze producția de miere cu zahăr, prin mărirea prețului mierii la achiziții”. Se plînge că lui nu-i rămîn anual mai mult de 100.000 de lei, desi „mulți mă cred plin de bani”. Dar el trebuie să plătească permanent 3-4 oameni care îngrijesc stupii, iar de cîte ori trage mierea angajează alți 7-8; că-i plătește cu minimum 100 de lei pe zi, că are cheltuieli mari și necazuri multe, că a vîndut „Dacia” ca să-si cumpere un ARO.

Aici precizăm că, de fapt, autoturismul „Dacia 1300”, de care vorbea, l-a avut înscris pe numele fiicei sale Maria Guran. Număr de înmatriculare: 1-MH-1927. L-a vîndut la 1 februarie 1979, ARO-ul, nou, îl are înscris de la... 20 decembrie 1977.

Acum M. P. vrea să se pensioneze pe motive de sănătate. De curînd a ieșit din spital, suferă, printre altele, de ficat, mierea nu i-a plăcut, zice, niciodată iar timolul său de la această oră îi susține afirmația. Crede că toți apicultorii „bagă zahăr în miere”. În diverse feluri. Cu mai multă ori mai puțină pricepere. Siropul chiar prelucrat de albine sîmestorește însă proporția de zaharoză din miere. Peste nivelul permis. Așa atînge zaharoza ea, în loc de cinci procente, să atîngă cinci-sprezece, ori să se apropie de douăzeci. Cît privește munca lui enormă cu stupii, M. P. nu uită să ne spună că, atunci cînd zahărul era produs deficitar și se găsea greu, cu cîțiva ani în urmă, el aducea de la București cu autoturismul. Stătea la cozi. Era greu. Așa a adus 1.600 de kilograme într-un an.

Să revenim însă la ideea de falsificare a mierii. Controlul efectuat de bancă a conturat-o distinct. Așa se face că din depozitul întreg de miere al U.J.C.C., au fost recoltate de către organele băncii și ale I.G.S. probe care au fost trimise Laboratorului central de control sanitar-veterinar al alimentelor de origine animală și al furajelor „Halele centrale Obor-București”. Între timp livrările din depozit au continuat. Dar, la 24 ianuarie a.c., în temelul rezultatelor primite de la laborator, organele amintite încheiau un document — semnat și de conducerea

U.J.C.C. — în care se spunea: **Intrucît mierea este falsificată stocul existent la 24 ianuarie 1979, respectiv 44.417 kilograme din cele trei calități, în valoare de 983.856 lei, se indisponibilizează sistîndu-se livrările.**

Ei bine, ce credeti că s-a întimplat de atunci? Au fost totuși livrate 40.000 de kilograme. Ne-o spunea zilele trecute chiar președintele U.J.C.C., Constantin Zagara. „Am luat și noi probe, am trimis la același laborator și rezultatele sînt bune, spunea acesta. Cine să mai înțeleagă ceva? În aceste condiții ne-am adjucecat dreptul de a decide să se vîndă mierea ca fiind foarte bună”. Ne îngăduim să-i amintim tovarășului președinte însă că și-a mai adjucecat — după expresia dînsului — și libertatea de a recolta noile probe, care au ieșit bune, fără participarea organelor băncii. Cei de la uniune au recoltat singuri aceste probe.

Avînd în vedere proporțiile și implicațiile celor de mai sus am dorit să ne sfătuiam cu președintele Tribunalului județean Mehedinți, tovarășul Grigore Dogaru. Acesta ne-a spus că știe din auzite despre povestea cu zahărul. Că are și dînsul 50 de stupi, că a luat și dînsul zahăr, pentru că a contractat anul trecut 3.000 kilograme de miere cu Marius Popescu. I s-a spus că i se da un kilogram de zahăr pentru fiecare kilogram de miere contractată. Nu cunoaște reglementările, nu știe dacă așa trebuie, își îngrijeste singur stupii pe care-i duce în pastoral în mai multe locuri pe an. Precizează că n-a luat decît 1.500 kilograme de zahăr prin filiera amintită. I l-a adus acasă, nici nu știe cine. Știe că diferența de preț pentru rural s-a recuperat de pe la apicultori pentru că au vrut s-o restituie, nu pentru că puteau fi obligați. Dînsul n-a restituit diferența.

Limitată la aceste lucruri discutăm cu președintele tribunalului iudețean care oricum un ton particular, cu totul neașteptat. Cu lenă și sfială trebuie să mărturisim că nu ne așteptam ca un magistrat să invoce necunoașterea legalității privind propriile sale acțe. Apoi, realitatea ne obligă să spunem că, în documentele de la bancă, printre cei care au restituit diferența de rural figurează alături de judecătorul Gheorghe Sirboiu și tovarășul Grigore Dogaru. Se vede clar că a depus, la 1 decembrie 1978, cu chitanța nr. 5828, suma de 2.025 lei, ceea ce înseamnă că a cumpărat în realitate 2.250 de kilograme de zahăr. Or, la cele 50 de familii de albine putea primi doar 500 de kilograme de apistîn. Într-adevăr, vorba tovarășului Zagara, președintel U.J.C.C., cine să mai înțeleagă?

Avînd în vedere toate elementele expuse, ne bucurăm că insistența organelor de partid și de procuratură pentru elucidarea deplină a lucrurilor continuă.

Lucru reeșit din discuțiile cu tovarășii Petre Golea, președintele Colegiului iudețean de partid, și Constantin Mihăilescu, procuror șef al iudețului. Ca și pentru intrarea în legalitate a comercianților și tuturor celor care, într-un fel sau altul, au acumulat cîștiguri ilicite.

Proporțiile și implicațiile incorectitudinilor și ilegalităților, despre care cele spuse de noi vorbesc intrucîtva, impun curmarea cu fermitate a practicilor necinstite indiferent cine, în ce măsură și în ce fel este implicat.

DORIN GHERGHINESCU

POȘTA REDACȚIEI

JURIDIC

● **C. Dumitru** — Constanța: Dacă excludeți justificările, rămîn faptele; ele apar în fața instanței ● **Ion Luțescu** — Craiova: Termenul pentru recurs extraordinar a expirat ● **Sicoc Gheorghe** — Cîmpeni: Decizia tribunalului se încadrează în prevederile Legii 18 ● **Bigu Traian** — Hunedoara: Singura probă de care aveți nevoie este hirtia de exmatriculare ● **Tișcușan Maria** — Brașov: Este adevărat: judecătoria poate da o soluție în cazul dv. ● **Ioan Conțiu** — Sibiu: Ați omis ceva: prin căsătorie, sora n-a devenit automat proprietară ● **Moraru Vasile** — Brașov: Fiicele refuză să-și îngrijească mama; dv. vreți s-o trimiteți la un azil și ne cereți să vă ajutăm. Neglijăți un singur amănunt și anume că bătina Paraschiva Dușa nu vrea s-o sprînjim în nici un fel. Îi dăm adresa pentru cunoștința fiicelor ei, născute Jinga: str. Eupurului nr. 31 ● **Opreșcu Niță** — Medias: Memorile dv. nu s-au pierdut; sînt însă ilizibile ● **Buzilă Ion** — Caraș-Severin: Faptele relate fiind de ordin penal, informații organelor procuraturii ● **Iosub Antonie** — Suceava: Notariatul vă înlesnește încheierea unui contract de întreținere, în condițiile dorite de dv. ● **Țișcă Ioan** — Arad: Am înaintat memoriul dv. Ministrului Justiției ● **Zindros Gheorghe** — Oradea: Veți primi un nou certificat de naștere. Spe-

răm să nu se mai repete greșeala ● **Ionescu Aurel** — Oradea: N-ați specificat actul în baza căruia sînteți scos dator 30.000 lei. Trimiteți copie de pe hotărîrea judecătorească ● **Harabagiu Paraschiva** — Focșani: Din documentele puse la dispoziție nu rezultă că termenul de recurs a expirat ● **Seuleanu Paul** — Constanța: Pretențiile pe care le aveți de la Dăguțele Arghir le puteți obține printr-un proces civil ● **Cocirlea Agripina** — Galați: În ciuda răspunsurilor primite, vă suspecțiți în continuare nora pentru fals și uz de fals. De ce credeți că o simplă bănuială poate fi mai convingătoare decît constatările organelor competente?

NICOLAE CRISTACHE

ADMINISTRATIV

● **George Mareș** — București: Pentru a fi promovată în funcția de șef de tură exploatare într-un centru de calcul electronic, este necesar să aveți studii medii și curs de specializare, precum și o vechime de cel puțin 9 ani în specialitate ● **Aurica Vlăduț** — Bistrița: Titularul unui libret de economii dispune în totalitate de soldul libretului, indiferent dacă a mai imputernicit pe altcineva care poate efectua operații pe libretul respectiv; dreptul de imputernicire acordat de titular este liber consimțit și poate fi revocat oricînd de acesta ● **Frusina Găiceanu** — București: Cotele

de cheltuieli comune de întreținere se calculează conform prevederilor Hotărîrii nr. 2/1973 a CPCP și provin din contravaloarea facturilor furnizorilor proporțional cu numărul locatrilor din imobilul respectiv ● **Nastașia Mihai** — Ploiești: Conform legilor în vigoare, cînd unul dintre urmași pierde dreptul la pensie, ceilalți primesc, în continuare, cota parte de pensie ce li s-a cuvenit pînă la acea dată; solicitarea dv. de a vi se acorda 50% din pensia autorului, în loc de jumătate din cuantumul cuvenit pentru doi urmași nu este legală ● **Silvia Berinde și Veronica Popescu** — București: Cererile dumneavoastră de a vi se instala posturi telefonice au fost rezolvate. Vi se vor trimite înștiințări pentru achitarea taxelor de instalare ●

MARGA NEDELEA

INVATĂMINT

● **Nicolae Leahu și Iulian Dinu** — București: Absolvenții treptelor I și II liceu industrial, care nu continuă studiile în alte forme de învățămînt, sînt repartizați și încadrați în producție ca practicanți în meseriile din profil în care s-au pregătit pe timpul școlarizării; în această situație ei sînt încadrați cu retribuția tarifară prevăzută de lege, pentru munitori necalificați grupa de lucrări obișnuite din ramura respectivă, durata stagiului fiind de 9 luni ● **Veronica C.** — Iași: Transferarea

soțului dumneavoastră dintr-o comună suburbană în municipiul Iași se poate face numai pe bază de concurs ● **Petre Popescu** — București și **Adriana Mohor** — Lugoj: Lucrarea cu titlul „Probleme de tehnica vorbirii în școala pentru surzi” se află în evidența Editurii didactice și pedagogice, pentru proiectul planului editorial pe anul 1980 ● **Victor Mircea** — P. Neamț: Am răspuns în mai multe rânduri: absolvenții de liceu care nu au reușit la concursul de admitere în învățămîntul superior, fiind încorporați în vederea satisfacerii stagiului militar, nu au dreptul să se prezinte la concursul de admitere, curs de zi, pe perioada în care își satisfac acest stagiul ● **Anton Istrate** — Buzău: pentru a afla care este limita de vîrstă pentru admiterea în învățămîntul superior curs de zi, este bine să vă adresați direct Ministerului Educației și Învățămîntului, intrucît problema la care vă referiți ține de multe date personale ale celui care solicită un astfel de răspuns.

HORIA PĂTRAȘCU

SOCIAL

● **Necula Elena** — Gogoșari-Ilfov: Nu se înțelege cu ce anume dorii să vă ajutăm. Reveniți! ● **Monda Maria** — Prundu Birgăului, Bistrița: Născud: Am trimis cererea dv Ministerului Sănătății de unde urmează să primiți răspuns ● **Iacob N.**

Axinte — Buzău: Același răspuns ● **Anghel I. Dragomir** — Pitești: V-ați retras fiul de la Liceul militar „Dimitrie Cantemir” și sînteți mirat că vi s-au imputat cheltuielile de școlarizare. Este corect și legal cum s-a procedat ● **Adam Aurel** — Ploiești: Așa cum am mai anunțat, puteți să vă adresați redactorului șef al revistei, poetul Adrian Păunescu, în scris, menționînd pe plic aceasta. Trimiteți deci memoriul la care vă referiți! ● **Mironescu Dumitru** — Suceava: Ne întrebăm lucruri mult prea detaliate despre stațiunea Jupiter. Adresați-vă O.J.T.-ului ● **Dumitru Rusu** — București, sector 7: După cum știți, nu este permis să ai două case de locuit ● **Andrescu Mihail** — Alba Iulia: Chiar dacă noi am face ceea ce n-avem voie — să avizăm favorabil cererea dv. de a împărți în mod egal o pîvnă de 12 mp — tot nu ați rezolvat situația. Sfatul pe care l-ați primit, acela de a vă adresa instanței, nu ni se pare greșit ● **Ioan Precup** — Arad: Trimiteți grupajul de poezii tovarășului George Arion!

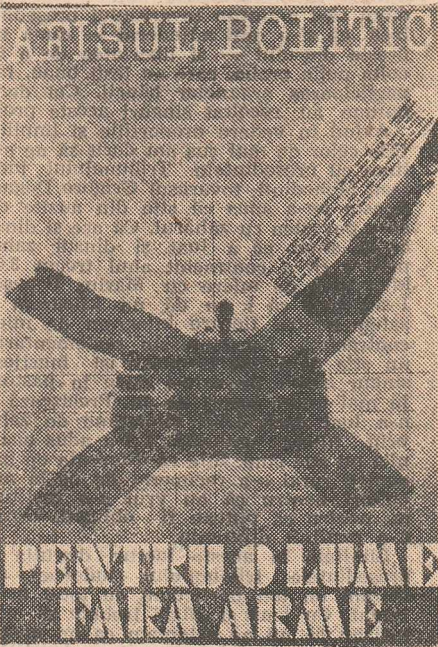
EUGEN SECELEANU

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10-13.

Eveniment cultural

Expoziția AFIȘUL POLITIC

GALERIA EFORIE

Selecția de afișe politice sub semnătura unor graficieni de azi — prezentată de Uniunea Artiștilor Plastici la Galeria EFORIE — care mai propriu ar fi să se cheme Afișul antirăzboinic, face nu atât suma capacității de a inova în acest gen și pe o temă altfel foarte cultivată în toată lumea, cât demonstrația forței unei teme fundamentale a artei — pacea lumii.

Este interesant că trebuind să arate, în imagini fără echivoc, binele păcii și răul armelor, creatori din toate generațiile și de orientări estetice diferite ajung — sub imperiul unor idei limpez și directe, convingătoare și stăruind în conștiință — la soluții plastice destul de asemănătoare. Sigur, nuanța care vine să deosebească lucrul a două gândiri artistice diferite există și toate afișele au gradul lor de interes, dar expoziția întreagă pare iesită dintr-o unică voință. Cauza merită a fi numită: afișul politic trăiește din adevăruri categorice. Conținutul lui — acest adevăr, prin urmare — trebuie spus apăsător, omul care privește afișul e îndemnat să trăiască anume sentimente, să activeze într-înșul o seamă de responsabilități. În fața unui bun afiș politic, omul își clarifică simțăminte sociale, își implinește educația cetățenească, gîndul lui e solidar cu gîndul public promovât din lucrările lui Constantin Costa, ex-

de imagine. Iată, spre exemplu, una presivă, socantă referire la primejdia stocurilor de armament: suprafața toată a imaginii, carelată mărunț și egal, e acoperită cu sute de portrete de mărimea unui timbru, oameni de pretutindeni, de toate rasele și anotimpurile. Umbra unei bombe, întinsă pe jumătate de pagină, transformă, în cuprinderea ei, șirurile de chipuri în șiruri de crani. Un ritm cazon. Puterea planșei nu depinde de cultura plastică a publicului. Infricoșătoarea elocvență a imaginii trece peste gusturi și părerii poetice. În fața primejdiei oamenii sînt egali. O problemă fundamentală a mulțimii trece înaintea intereselor estetice individuale. Într-un bun afiș politic, conținutul și forma sînt una. Nu există — în afiș — rezolvări frumoase în sine, prelucrare frumoasă a suprafeței, efect grafic numai spre lauda inteligenței creatorului. Personalitatea graficianului se vădește întreagă numai cînd e în întregime în slujba cauzei. Impotriva forței brutale, toate mijloacele sînt îndreptățite. Afișii contemporani știu să facă din ridicol armă contra armelor. De asemeni, din absurd. Într-un afiș de Peter Pusztay, un glonte e tăiat în felii transversale de un cuțit. Felile acestea, odată desprinse de glonte, încep să fie piine. Mai mulți artiști așază piinea de simbol al stării de pace și o opun tancului — cu tot ce simbolizează cumplita masină. În afișul lui Victor Feodorov, un tanc își taie cale printr-o piine uriașă. Dan Alexandru Ionescu pune un tanc să calce un pavaj de felii de piine. Într-un impresionant afiș sub semnătura lui Alexandru Bălan, o copilă are înainte-i, în locul pînii de toate zilele, o furturie umplută cu gloanțe.

Au multă minie antirăzboinică aceste afișe. Multe din ele stau bine mai ales într-o expoziție, multe ar putea fi multiplicat cu tot folosul. Selecția ar trebui cunoscută mai bine. Galeria Eforie, deși una dintre sălile de expoziții primitoare ale Capitalei, nu e încă frecventată. Poate și pentru faptul că abia puține manifestări importante au avut loc aici. Să notăm numele artiștilor care expun, pe lingă cei citați: Iosif Molnar, Constantin Nițulescu, Eugen Palade, Radu Dan, Leontin Plosca, Iosif Cova, Radu Șteflea, Florin Ionescu, Andrei Alexandru, Dumitru Dobrică, Lucreția Feodorov, Pavlin Nazarie, Nicolae Corneliu, Constantin Pohrib, Radu Stoica, Mihai Mănescu, Sergiu Georgescu, Napoleon Zamfir și Nicolae Șerban. Să mai notăm că patru dintre ei — Dan Alexandru Ionescu, Mihai Mănescu, Sergiu Georgescu și Radu Stoica — au avut nu demult, la Galeria Galateea, o expoziție de grup de afiș pe tema „1 Decembrie 1918”, realizare de excelență calitativă, puțin comentată.

TUDOR OCTAVIAN ■

Profesiune de credință

Poezia mea

Fără a mai avea azi demersuri poetice naive și gestulație de vates, nu mă pot lepăda de sensul și de chinul gravității unei misiuni. Încă mi se năzare că am venit pe scena acestei lumi pentru a spune ceva, imposibil și totuși posibil, prin metaforică și meteorică străfulgerare: revelarea

unei suite de visuri, de intense voluptăți și suferințe, de viziuni, tatonări și extaz, pe marginea infinitului și a neantului, hic et nunc. Sînt angajată, sînt în slujba acestei chinuitoare și exaltante misiuni. În același timp, sînt un om născut în timpul primului război mondial, cu trei ani înaintea revoluției care avea să irupă în destinul omenirii și în viziunile poetilor, cu două decenii înaintea celor mai tehnicebestiale masacre și genociduri pe care le-a cunoscut omenirea. Ele aveau să dureze, să continue și azi încă, în interstii, să se prefirazeze, apocaliptice, ca o teribilă amenințare a epocii atomice, aflate la începuturile ei.

Tot ceea ce vine spre mine, abhorat sau dorit, amenințător, visat, incredibil: zile și nopți, violență, blîndețe, suferințe și neant nu mă află într-un punct spațial neutru, incolor. Mă află aici, în punctul binecuvîntat de zei, plămădit și amenințat de oameni, nu-

mit România. Spațiul cultural — peisaje, tradiții, amintiri — e dens pentru mine, e gros și dulce ca mierea, e amar și verde ca pelinul. Acesta e elementul vital omniprezent, din care poezia mea se hrănește. Implicită sau explicită, lumea Carpaților și a Dunării trăiește în mine, dă carne și viață cuvîntului, ca și straturile, obscur-ancestrale ale spațiului mediteranean și central-european. Toate sedimentele de sincretism spiritual sînt mediul meu natural, în care evoluez firesc.

În anii din urmă, odată cu statornicirea unui climat și a unei ambiante culturale de largă deschidere spre toate orienturile spirituale, odată cu distrugerea, rînd pe rînd, a tabuurilor inhibitorii în artă, poezia mea a trecut printr-un proces de descătușare interioară. El poate fi urmărit pas cu pas de cititor, de la *Metamorfoze la Portretul din Fayum*.

La o anumită vîrstă, cu o anumită structură, ieșirea în spațiu deschis nu e ușoară. Dacă pentru generațiile noi, venite la poezie în ultimul deceniu, vîzduhul liber e adecvat plămînilor lor, pentru mine e amestec de tare.

Uneori, o mină nevăzută îmi apasă umărul, cînd scriu.

Alteori, povara mă lasă, și starea de levitație, proprie poeziei în libertate, se produce.

Încei aceste marginalii cu speranța că drumurile poeziei și ale mele încă se vor încrucisa.

MARIA BANUȘ ■

(Din Cuvîntul înainte la volumele de Scrieri, Editura Minerva, 1971).

Azi am oră cu Alexandru Ivăsiuc

Ce mai poți afla despre un om care a trăit o vreme într-un anumit loc și apoi l-a părăsit pentru alte oraje, pentru ca pe urmă să dispară dintre noi pentru totdeauna? De pildă, ce se mai știe despre băiatul care s-a născut în casa cu nr. 16 de pe strada 30 Decembrie din Sighetu Marmăției? Nimic nu amintește că în această clădire a locuit în copilărie un om care avea să ajungă un mare scriitor. Nici o placă de marmură nu a fost pusă, din păcate, pe zidurile trainice și impunătoare, ca să marcheze trecerea lui pe aici. Nici o stradă din localitate nu-i poartă numele, unul din cele mai importante pentru literatura noastră de azi.

Și totuși, cel care a copilărit în casa cu nr. 16 de pe strada 30 Decembrie din Sighetu Marmăției nu a fost uitat. Pentru încă vreo cîțiva ani cei care l-au fost un timp vecini și care l-au cunoscut de cînd era de-o șchioapă sau i-au fost tovarăși de joacă își mai pot vorbi despre el. Ei își pot povesti și despre tatăl lui, un bărbat deosebit de inteligent și de aspru și despre mama lui, una din cele mai frumoase femei din ținut, de o blîndețe și o cuminențe cărora li se dusese vestea. Tot ei își pot relata cu lux de amănunte despre jocurile acestui băiat care citea enorm și care atunci cînd pleca dintre cărți nu se zbrănuia pur și simplu, ci îi învăța pe ceilalți copii să se joace ca în romanele citite cu atîta patimă, ca de pildă în *Timur și băieții* lui, punînd stăpînire pe podurile caselor din oraș, organizînd ca un veritabil comandant de oști bătălii nemaipomenite. Și își mai pot spune acești vecini și martori fără voie ai unui început de destin și despre felul în care înțelegea el să fie elev, cit de mult iubea el cartea și cit de iscoditor era pînă la lecții o sumedenie de întrebări din cele mai neașteptate și mai grele; arătîndu-și franc nemulțumirea ori de cite ori primea un răspuns în doi peri sau inexact. La liceul din localitate ajunsese un adevărat caz, profesorii pregătindu-și pentru întîlnirea cu el ca pentru un eveniment excepțional, din teama de a nu fi descoperiți cu vreo chestiune neștiută sau insuficient lămurită pentru ei înșiși înainte de a o preda, astfel încît se și încetățenise o frază printre cadrele didactice de la respectivul liceu, cel mai frumos omagiu pe care l-am auzit rostit de un dascăl la adresa unui elev de-al său: azi am oră cu Alexandru Ivăsiuc.

GEORGE ARION ■

CAP LIMPEDE

TEATRU

Pe scena Teatrului dramatic Baia Mare a fost montată în cinstea împlinirii la 1 Decembrie 1918 a 60 de ani de la Unirea Transilvaniei cu România o piesă închinată marelui luptător pentru cauza națională care a fost Vasile Lucaciu. Autorul acestei lucrări dramatice este Dan Tărchilă, care precizează

în caietul-program al spectacolului: „Piesa mi-a fost cerută de conducerea Teatrului dramatic din Baia Mare...”

Într-adevăr, oricine asistă la reprezentarea ei își poate da seama că e vorba de o lucrare întocmită în grabă, plicticoasă, lipsită de nerv artistic, de dramatism. O suită din întâmplările prin care a trecut Vasile Lucaciu este ilustrată simplist, în scene care parcă nu au nici o legătură unele cu altele, aparținînd unor personaje diferite. O mare figură a istoriei noastre servește drept pretext pentru o însărire „artistică” în care li sește, oricit ar părea de curios, în primul rînd intriga. Nu există în piesă nici o motivare mai adîncă a actelor și vorbelor rostite de luptătorul memorandist și de aceea este și firească atitudinea publicului care nu-și dă osteneala să participe la un spectacol didacticist, anost ca o lecție predată fără vibrație. Cu siguranță că interesul celor din sală ar fi fost cu mult mai

mare dacă pur și simplu s-ar fi citit, din frazele aparținînd lui Vasile Lucaciu, atât de adînc pătruns în conștiința oamenilor de pe aceste meleaguri, cuvinte scumpe întregii suflări românești, cum ar fi acestea: „Dacă vă lăsați să vă închida, să vă calce libertatea și onoarea națională, nu meritați altă soartă!”

Actorii Teatrului dramatic Baia Mare s-au străduit, în regia lui Ion Ieremia, ca printr-o interpretare cit mai plină de căldură să salveze textul precar. Interpreții principali, Ion Săsăran (Vasile Lucaciu) și de curînd absolventă Magdalena Cernat (soția lui, Paulina), au izbutit în repetate rînduri ca prin dărularea jocului lor să dea viață autentică unor scene contrafăcute. Scenografia lui Dragoș Georgescu merită o mențiune specială.

Vasile Lucaciu își așteaptă în continuare autorul însoirat.

EMIL PANDREA ■

Colectiv de referință în mișcarea artistică de a-

matori. Teatrul popular Călărași și-a demonstrat încă o dată posibilitățile și valențele sale interpretative cîștigînd spectatori de la primele replici ale noii premiere cu „A treia țeapă” de Marin Sorescu. Regizorul Dorian Urlăteanu a găsit la Călărași nu numai un grup de pasionați de teatru, ci, mai ales, oameni care înțeleg arta dramatică, care odată ajunși pe scenă își abandonează existența cotidiană, devenind cei pe care îi interpretează.

Se spune că montînd „A treia țeapă” artiștii teatrului popular au depășit marginile cutezanței, că piesa, prin registrul ei, oferă mari posibilități interpretative, dar și capcane. Spre bucuria tuturor, Cornelii Rădu, (Vlad Tepeș), Valeriu Georgescu (Papuc), Aurel Șerbănescu (Teneș), Laurențiu Bercea (Dragavei), George Paraschiv (Dan), Iliana Oprea (Domnica), Nicu Pșanu (Minică), Emil Postole (Aga Carasol), Gabriel Cruțescu (Soleman), Ana Negreanu (Doica), Steliana Stoian

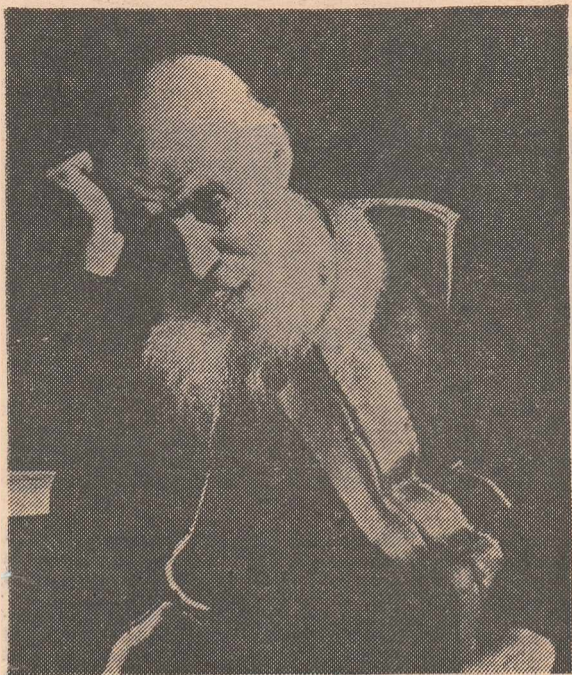
(Joița), George Dudescu (Ciungul) și Emil Tudor (Ologul) au creat un spectacol în care au demonstrat că arta amatoare, cînd este făcută cu dăruire pătimașă, înlătură amatorismul, atestînd încă o dată că provincia nu înseamnă provincialism.

MIHAI VIȘOIU ■

În seria *Teatru comentat* a Editurii Eminescu a apărut un volum din piesele lui Mircea Ștefănescu, care cuprinde lucrările dramatice *Comedia zorilor*, *Acolo, departe...*, *Vis de seculătură*, *Micul infern*. Comentariile aparțin unor cunoscuți personalități ca Victor Ion Popa, Perpessiciu, Eugen Jebeleanu, Tudor Mușatescu, Mihail Sebastian, Radu Beligan, Șerban Cioculescu. Din păcate, ediția aceasta nu cuprinde și un studiu sintetic asupra operei lui

Mircea Ștefănescu. Tot cu un volum de teatru este prezent în librării și Gelu Naum: *Insula* — o reinterpretare cu umor a poveștii lui Robinson Crusoe, *Ceasornicaria Taus* — o „comedie statistică în două acte” și *Poate Eleonora...* ● La aceeași editură, „Cartea românească”, a văzut lumina tiparului și volumul de povestiri al lui Dumitru Dinulescu, *Linda Belinda*, despre care critica s-a exprimat pînă acum favorabil. Tînărul autor a debutat în 1968 în fosta colecție „Luceafărul” cu o carte de schițe, *Robert Calul*, care se distinge prin ironia lui de bună calitate. *Linda Belinda* continuă cu mijloace artistice superioare investigarea realității cu același spirit malițios care disimulează o sensibilitate acută. Autorul minuieste cu nonșalanță cuvintele, conturînd imagini din preajma noastră, dezvăluind frământările unor oameni — de multe ori tineri — cu care ne simțim contemporani. Dumitru Dinulescu scrie lim-

Să ne cinstim ctitorii

La 16 aprilie 1979 se împlinesc 100 de ani de la nașterea marelui nostru scriitor Gala Galaction, autorul romanelor *Doctorul Taifun*, *Roxana*, *Papucii lui Mahmud*, a nuvelor *Moara lui Călifar*, *Gloria Constantinii*, *De la noi, la Cladova*, a unui *Jurnal* — nestemate de preț în tezaurul literaturii române.

GALA GALACTION —
O SUTĂ DE ANI DE LA NAȘTERE

„Proletariatul românesc merge înainte, în cete de sute și de mii de oameni, spre țelul precis și sigur. Biruința este de partea lor! Ei sînt trecători, ei sînt expuși urii, prigoanei și nimicirii, dar avîntul lor este etern și dreptatea lor soră cu stelele nemuritoare“.

Gala Galaction — 1919

Vorbiți și scrieți
românește

Aspecte ale pronunțării
românești neliterare

În lumea specialistilor este unanim acceptată ideea că însușirea aspectului literar sau corect al unei limbi presupune, în primul rînd, însușirea normelor ei ortoepice, care sînt foarte numeroase, variate și relativ greu de asimilat în mod cu adevărat conștient. Precum se știe, și din acest punct de vedere limba noastră este cea mai unitară dintre toate idiomurile neolatine, iar progresele care s-au făcut, în ultimele decenii, pe calea realizării unei pronunțări românești literare sînt evidente și apreciabile. Greselile pe care le vom disputa în continuare arată totuși că, în domeniul la care ne referim, se mai produc încă multe abateri de la normele ortoepice în vigoare, iar unele dintre ele au o frecvență surprinzător de mare. În această situație se află, spre exemplu, rostirile —șce/șci ale grupurilor sonore pe care le ortografiem —șce/șci și pe care în același fel trebuie să le și pronunțăm. Din cele spuse rezultă că sînt neliterare pronunțările scenă, scenariu, scenariș, obscen, șceptic, susceptibil, înflorescintă etc. sau sciatică, scinda, piscină, piscicultură, eminescian și multe altele, pe care le auzim deseori în vorbirea insuficient controlată. Gresită este, firește, și rostirea crescendo, întrucît nu corespunde nici pronunțării italienești crescendo și nici celei românești literare, care este cresendo.

Din categoria abaterilor care ating serii întregi de cuvinte și pe care în scris nu le putem depista (ori le întîlnim în mod cu totul excepțional) semnalăm pronunțările: *ecșamen, ecșemplu, ecșemplar, ecșotic, ecșigent, ecșigintă* și altele (cărora le corespund grafiile: *examen, exemplu, exercițiu* etc.). Pentru a putea evita asemenea erori, este necesar să știm că litera x notează două realități fonetice, care sînt grupul consonantic es (în *expediție, excursie* etc.) și grupul consonantic gz (în *examen, examen* și altele, provenite din cuvintele franțuzești *exemple, examen* etc.). Din diverse motive, unele rostiri ca *exod, exagera* și *exorbitant* s-au generalizat sub forma cu grupul consonantic es (cărui în pronunțarea franțuzească îi corespunde gz), iar altele (de pildă *ecșigent* și *ecșigintă*) se vor impune, probabil, în limba literară sub această înfățișare, considerată, deocamdată, ca nerecomandabilă. Precum vedem, ceea ce mai caracterizează abaterile de care ne ocupăm aici este și faptul că de ele nu sînt în întregime scutiți nici chiar vorbitorii bine instruiți și cultivați. Constatarea ni se pare și mai valabilă pentru rostirile *lepocă, ierou, letate, lepic, leconom, leelectric, lemislune* și altele, care se scriu cu e inițial și care sînt, de obicei, împrumuturi de origine latino-romanică. Deși neologisme, acestea sînt aproape sistematic asimilate cuvintelor din vechiul fond al limbii (*ieru, iesi, iepure, iedera* etc.), ceea ce înseamnă că ne aflăm în fata unei puternice tendințe de ordin fonetic a românei contemporane.

TEODOR HRISTEA ■

Cronica literară

Nichita Stănescu: „Operele imperfecte“

Somptuoasele înfățișări grafice ale ultimelor cărți publicate de Nichita Stănescu, *Epica magna* și *Operele imperfecte*, dintre care a doua a văzut de curînd lumina tiparului, creează imaginea unui scriitor echilibrat și senin, contemplînd cu mărinimie și înțelepciune lumea de obiecte și de viețuitoare. Dar lectura acestor ediții de lux nu-ți descoperă nimic blajîn în poezia de azi a autorului celor *11 elegii*. Dimpotrivă, ea capătă nu numai accente noi, dar este și mai frămîntată, mai bîntuită de neîmpăcare. În *Operele imperfecte* (Editura „Albatros“, 1979) poezia lui Nichita Stănescu devine mai concretă, mai interesată de întrebările zilnice ale oamenilor, mai umană. Poemele sale atît de preocupate altădată să dezvăluie zbciumul pe planul abstract al ideilor ajung acum să descrie cu o mare căldură cotidianul și se lasă pătrunse de vîietul istoriei. În *Papirus*

cu lacune, în chip neașteptat poetul ajunge să refacă, aidoma lui Alexandru Philippide, de exemplu, istoria umanității deseriind cîteva din epocile apuse. În cele mai multe dintre paginile cărții sale autorul ne vorbește însă în mod impecabil despre imperfectiune. Ele alcătuiesc un emoționant elogiu pe care geniul poetic al lui Nichita Stănescu îl aduce mereu condiției umane mereu insetată să atingă alte zări, mereu nemulțumită de stagnarea în aceleași tipare. Poetul nu mai privește cu incîntare lucruri și fapte, nu le mai închină immuri de slavă bucurîndu-se de alcătuirea lor. Atitudinii extatice îi succede acum una de neacceptare a universului venerat odinioară. Jubilației îi urmează îngrijorarea. Un fior de neliniște străbate poeziile mai noi ale lui Nichita Stănescu și sensibilitatea îi este exacerbată pentru a surprinde orice semnal exterior („Pielea mea toată e o meninge“ — *Frigurosul de frig*). Acest contact direct cu ceea ce este în afara sa îi îngăduie să cunoască o lume într-o mișcare permanentă ce distruge orice constituire în forme riguroase. „Operele imperfecte“ sînt elementele care nu au dreptul la liniste pînă nu ating desăvirșirea. Inșuși omul — minunea naturii! — nu e cruțat de nemulțumirea poetului: „tu nu crezi că e cam rău alcătuit trupul Omului?“ — *Cele patru coerențe fundamentale*. Între poemul care deschide cartea, *Lecția despre cub*, și ultimul, *Lecția despre cerc*, este descris cu mijloacele dintotdeauna ale lui Nichita Stănescu efortul dramatic al materiei de a se regăsi într-un univers armonios și diafan: „Cine știe cînd se va naște o altă lume, / și în ce fel va fi aceea, / ce legi tragice și ce obiceiuri altele / vor fi fiind cîndva / în părțile mai albastre ale cerului“. — *Meteoritul lent*.

O ilustrare elocventă a acestei palpitanțe lupte declanșate în întreaga fire de setea de perfecțiune a realizat-o pictorul Sorin Dumitrescu. Desenele din carte — 8 ipoteze de bolți antropomorfe și 6 studii asupra cubului — transcriu cu unelele arte aceași trudă pentru împlinire.

Dar dacă poetul laudă aspirația spre perfecțiune, în schimb atunci cînd o înlînește este contrariat. În concepția sa perfecțiunea nu poate fi decît vremelnică, orice recunoaștere a ei un timp îndelungat însemnînd o abdicare, o incapacitate a noastră de a vedea mai departe și mai profund, un impas al spiritului. *Transformarea într-o perlă* este un protest îndreptat tocmai împotriva instalării în confortabil și cunoscut și a renunțării la orice năzuință, o situație dezonorantă pentru om: „A început să se transforme în perlă / încet-încet. // Chip de perlă, piept de perlă, / unghii bombate de perlă. // I-au crescut și aripi. / Niște aripi rigide, de perlă. // Încă de pe vremea cînd era / un simplu bărbat / el avea ochii înghețați. // Mai tirziu s-a transformat în perlă. / Greutatea lui a sporit. // Deși are aripi nu poate să zboare / din pricina greutateii; / deși are picioare nu poate / merge din pricina greutateii“. Din aceeași teamă de perfecțiunea atinsă, care poate paraliza orice inițiativă, care poate opri orice elan spre cunoaștere, poetul acceptă demolarea unei opere numai pentru ca lupta pentru realizarea ei să fie reluată: „Se ia o bucată de piatră, / se cioclește cu o daltă de singe, / se lustruiește cu ochiul lui Homer, / se răzuiește cu raze / pînă cînd cubul iese perfect. / După aceea se sărută de nenumărate ori cubul / cu gura ta, cu gura altora / și mai ales cu gura infantei. / După aceea se ia un ciocan / și brusc se fărîmă un colț de-al cubului. / Toți, dar absolut toți zice-vor: / — Ce cub perfect ar fi fost acesta / de n-ar fi avut un colț sfărîmat“. — *Lecția despre cub*. Același sentiment este exprimat și în *Lecția despre cerc*, „tăiat în două“, cărui „i se cere lertare“ tocmai pentru că nici el nu poate fi acceptat ca definitiv. Pentru Nichita Stănescu important este drumul spre perfecțiune, momentul confruntărilor pline de măreție, nu perfecțiunea însăși care aduce repausul de după bătălie, fie ea și victorioasă. „Haide să fim fericiți că suntem nefericiți“, exclamă el în *Fără de metamorfoză*.

Operele imperfecte sînt creația unuia din marii noștri poeți contemporani și ne asigură că lirismul românesc, prin cîteva dintre reprezentanții săi — printre care și Nichita Stănescu — are dreptul să participe de la egal la egal în dezbaterile intelectuale ale planetei.

GEORGE ARION ■

CAP LIMPEDE

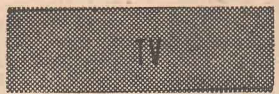
pede și cu fraze ce se derulează logic unele din altele, firul povestirii fiind astfel ușor de urmărit la lectură. Apariția volumului său scris cu un talent remarcabil poate fi un semn că scriitorii noștri își îndreaptă din nou atenția asupra „prozei scurte“, de la o vreme abandonate. ● Editura „Albatros“ a publicat *O istorie a Romei antice*, întocmită de Horia C. Matei. Spicuim din prefața semnată de acad. Emil Condurachi: „O istorie a Romei antice, sub această formă și de asemenea dimensiuni, apare pentru prima oară în istoriografia românească. Dealtime inter, lucrările de acest gen sînt foarte puține și în alte țări, cu o îndelungată tradiție în cercetarea antichității romane, a cărei bibliografie este de-a dreptul impresionantă. Explicația acestui fapt merită a fi dezvăluită deoarece nu numai raritatea unei asemenea lucrări o situează într-o categorie aparte, dar și efortul pe care îl

implică, grație aspectului său dublu — analiză și sinteză, totodată — fapt ce ridică în fața autorului dificultăți deosebite. Îmi face plăcere să spun încă de la început că autorul lucrării de față a rezolvat ambele probleme în chip strălucit și a reușit să ne dea o carte, care, în ciuda caracterului didactic, prin substanțialitatea ei și prin viziunea marxistă asupra evoluției Romei, merită toată prețuirea noastră și, sperăm, a viitorilor cititori“.

CURIER LITERAR

Corina Rujan — Timișoara: Vă aflați pe drumul poeziei. Continuați și mai trimiteți-ne vești ● Cornel Gornic — com. Moșnița, jud. Timiș: Intenții laudabile dar realizarea lor în versuri e precară. Vă sînt necesare mai multe lecturi din poeziei contemporani ● Ion Georgescu — București: Nu știm eum sint

cele 50 de poezii pe care le-ați compus. Scrisoarea care ne anunță acest lucru arată însă că aveți dificultăți cu gramatica ● Vasile Bodoșcă — com. Hălăucești, jud. Iași: Regretăm, dar în „șchița umoristică“ pe care ne-ați trimis-o n-am descoperit umorul ● Petre Ivanu — Craiova: Neconcludent articolul dv. intitulat *Mișcarea antialcoolică în România*. Mai trimiteți, în schimb, poezii ● Ioan Bran — Birsău de Jos jud. Satu Mare: Frustrantă poezia *Ciclone de polen blond*. Celelalte mai șterse. Reveniți ● Paul Tonculescu — București: Articolul dv. poate să intereseze o revistă de specialitate ● Isac Mocanu — București: Articolul dv. este desprins de preocupările curente ale revistei noastre.

O reușită a genului s-a dovedit a fi prim-planul

semnat de Alexandru Stark și difuzat vineri, 6 aprilie, pe programul I. Și asta cu atît mai mult cu cît autorul a refuzat orice artificii de montaj și elemente de recuzită sonoră, folosind aproape în exclusivitate decorul static și tehnica dialogului. E adevărat, reporterul a avut norocul (și de ce nu, și meritul) de a adresa întrebări unui bărbat de excepție, Ion Țirlea, directorul I.A.S. Pecica, descoperind în persoana acestuia înțelepciunea pe care și-o dau numai experiența profesională îndelungată, dragostea de oameni și de adevăr. Iar despre ceea ce există aievea, se poate vorbi întotdeauna simplu și convingător. Și viceversa: acolo unde locvacitatea, tesută din vorbe meșteșugite și crezuri preambalate, ascunde nuditatea faptului, farsa devine evidentă și greu de mascat prin racursiuri savante, inserții retrospective și diligențele reporterului ● Joi seara, cîteva reprezentanți ai vîrstei de aur, aflați la ora opțiunii profesionale, s-au întîlnit cu

mai mulți colegi de generație, trecuți prin acest dificil examen al vieții. Un dialog deci între tineri de vîrste apropiate, și tocmai de aceea plin de căldură, franchețe și simplitate, atît de deosebit de discursurile și recomandările rostite ex-cathedra de retori desăvirșiți sau profesori tobă de carte.

Sentimentul rădăcinilor, dragostea de țară în primăvară, de acest pămînt românesc ce numai aici poate fi simțit așa, zvicnind cu ritmul naturii, al regășirii permanente sub roțirea timpului; legarea firească, întocmai ca primăvara de iarnă și vară, de anotimpul prezentului, care este al fiecăruia dintre noi, despre acestea a glăsuț mai ales, prin vocile lui Mihai Beniuc, Constanța Buzea, Ioan Alexandru, Gheorghe Tomozei sau Nicolae Dra-

goș, Nikolaus Berwanger și Franz Storch, Lucian Avramescu și Florin Costinescu, Tudor Băran sau Constantin Vișan, *Revista literară* din 8 aprilie, 18.15 h. Atît de aproape ne-au fost de inimă și de gînd toți scriitorii aceștia pe parcursul a doar 35 de minute, toate din plin pline, încît realizatorul emisiunii, Vasile Butufeș, merită felicitări pentru firescul cu care a știut să pună în fața cuvintelor pe unii dintre cei mai aleși slujitori ai cuvintelor în cultura noastră actuală. Pledoaria pornind de la ideea generică „Cultura socialistă, viziune cuprinzătoare a timpului nostru și tezaur al spiritualității întregului popor“ și-a depășit cadrul sugerat, devenind prin sinceritatea gîndurilor și intensitatea sentimentelor comunicate, o demonstrație firească, în spațiul unor cugete și personalități distincte, despre permanențe, despre sentimentul rădăcinilor cum spuneam la început.

„Caminante”

Jurnal mexican (57)

Spre Valladolid

1.

Amiaza pe o șosea goală. Autobuzul care gonește. Enrique care tace, concentrat la volan. Noi care sintem doborâți de căldură... Mergem cu viteză, trebuie să ajungem la timp la Valladolid, am întârziat prea mult între ruinele de la Chichen-Itza. (Ah, această obsesie a exactității! Și eu care mă asemăn atât de mult cu mexicanii la capitolul „punctualitate”... De fapt, nu consider că e o glorie să fii nepunctual, dar nici nu cred că e o impertinență să spui că idealurile nu excelează prin excitație, ci prin pasiune.) Cimp gol, ars de lumină, cițiva palmieri, nimic altceva, ba da, un lan de henequen, cea mai importantă cultură din Yucatán, un fel de cînepă, apoi un bărbat care merge călare, o femeie care s-a oprit și privește autobuzul... Și din nou cimpul. Amiaza. Căldura. Otrava solară și subtilă a tropicelor. Și fără nici o noimă imi aduc aminte ce nota Gauguin despre lipsa de prejudecăți a femeilor din Tahiti în materie de dragoste...

Iau o carte despre Mexic și încerc să citesc. Dar prima frază pe care-mi cad ochii sună arțagos și voit exotic: „Aici bărbatul este totul, femeia nu este decît un nimic ce poate fi bătut în voie”. Nu sint în măsură să judec dacă e adevărat. Cu atât mai puțin să mă indignez împotriva băieților cu sombrero care își uită atât de ușor, s-ar zice, serenadele și jurămintele. Am văzut și eu zidarii strigînd de pe schele femeile și făcîndu-le, prin complimente echivoce, să roșească. Dar acesta nu e decît un argument pitoresc, căruia i se poate răspunde că Don Juan n-a făcut nicăieri altceva. În plus, dacă bărbatul reprezintă forța unei familii mexicane, mama reprezintă valoarea ei sacră.

Probabil, oricare dintre tinerii cu sombrero care se plimbă duminică în piețele orașelor și face ocheadă fetelor ar repeta cu multă plăcere, auzînd-o, această frază din Anacreon: „Dacă poți număra frunzele din pădure sau nisipul din mare, atunci vei putea număra și iubirile mele”. Și n-ar trebui să-l socotim un laudăros, chiar dacă e limpede că vrea doar să-și dea oare de macho. Vorba unui înțelept, el minte cîștit și cu bună-credință. Iar dincolo de plăcerea de a se lauda, există un adevăr care nu-l privește numai pe el. Intrucît, fără pretenția de a face prin asta filosofie, mexicanul ar ride în nas oricărui misogin. „Ce prostie mai e și asta? s-ar întreba el. Să trăiești, să fii tînăr și să nu iubești, să disprețuiești femeia?” Și, ca un argument zdrobitor, ar fi gata să-ți aducă aminte că Sfînta Theresă l-a spus dracului că este nefericit pentru că nu știe să lubească... Femeile n-au ridicat niciodată piramide, deoarece pe ele nu le interesează nemurirea? Se poate, el nu s-a gîndit la asta. Cum nu s-a gîndit nici la faptul că numai bărbații au coborît în infern, Orfeu, Dante, Vergiliu, Heracles... Dar ce concluzie se poate trage de aici? Cei care prețuiesc iubirea au dovedit cel puțin ceva, în vreme ce misoginii nu și-au demonstrat decît ridicolul și tristețea. Căci a iubi este o dovadă de inteligență. Un imbecil, un sărac cu duhul are multe șanse de a fi fericit, dar nici una de a cunoaște iubirea adevărată. Parcă Turgheniev mărturisea odată că a încetat să mai scrie cînd a încetat să fie îndrăgostit.

Există, în Mexic, pretind unii, destule cazuri cînd trebuie să intervină codul onoarei (care-l obligă pe bărbatul ce a sedus o femeie să-l asigure existența). Ei ne cer să-l credem pe cuvînt. Și, după cite înțeleg, pun pe seama tropicelor ceea ce numim pasiune. Or, asta sună la fel cum l-am explica pe Don Juan prin faptul că e andaluz, așadar dintr-o regiune unde femeile nu așteptau decît să fie cucerite. Sau cum am spune că iubirea ar trebui să fie recunoscătoare poeziei și nu invers. Lucrețiu a fost un poet mai mare decît Anacreon, dar o inimă tînără nu se mulțumește să admire. În fața cuiva care-i șoptește că „îndrăgostii consideră din nefericire drept aur tot ce e galben”, tînărul cu sombrero se va opri nedumerit. Cum adică? Unde stă nefericirea aici? Cu atât mai bine, va replica el, dacă reușește cineva să transforme, ca Midas, în aur tot ce atinge. Înseamnă că fiecare bătăle de inimă îl îmbogățește. De ce să crîcnim împotriva acestui dar? Pentru asta există soare, pentru asta există flori? Ca omul să murmure cu buzele de cenușă că nu are nevoie de ele? Că disprețuiește fericirea și recunoaște deșertăciunea? Înțeleptul nu ia un pumn de nisip pentru a-și face din el un mic deșert personal, ci o plajă pe care să iasă din el mare zeita iubirii...

Nu cunosc prea multe lucruri despre filosofia mexicană, dar îmi închipui că, într-o țară care a adus pictura în stradă, filosofia n-ar putea să-i disprețuiească pe acei tineri ce stăteau la Chichen-Itza, cu spatele la piramidă, pe prima treaptă, îmbrățișați, fără să-și spună nimic, în fața statuii lui Chac Mool. În definitiv, aproape toți poezii vechi de pe aceste meleaguri au vorbit despre moarte, dar asta numai pentru a-și mărturisii tristețea de a părăsi viața. Cum să uiți un adevăr atît de simplu privind pietrele și cîmpiile calde ale Mexicului? În mod normal, maximele morocănoase despre iubire ale lui La Rochefoucauld nu pot avea nici o priză aici. Ce să-i spună unui mexican asemenea vorbe?: „Adevărata iubire e ca apariția spiritelor; toți vorbesc, dar puțini le-au văzut”. Parcă-i aud pe tinerii mexicani comentînd, în timp ce cu un bobînac își împing somptuos sombrero spre ceață: „Acest domn n-a avut noroc, ori s-a jucat cu cuvintele”...

Am spus „parcă”. Dar ceva mă face să cred că nu mă înșel. Poate sentimentul pe care-l am din ce în ce mai evident că toate detaliile acestui drum încep să se organizeze într-o logică.

OCTAVIAN PALER ■

CÎNTAREA ROMÂNIEI

Un loc al dăinuirii noastre

Am ascultat, nu de mult, cum cîntă pe Gheorghe Covaci Cioată, pe frații Florea, — Ion la zongoră și Gheorghe la ceteră —, pe Anuța Tite și Anuța Iusco și pe Mariana Ardelean. Toți din Sighetul Marmației și toți membri ai ansamblului „Mara”. Am auzit în interpretarea lor răscolitoare cîntece ieșite de mult din fruntariile Maramureșului, fiind cunoscute azi în întreaga țară și socotite expresie a geniului creator al oamenilor din acele locuri: Măi pretine, eu și tu, Cînd s-o-mpărțit norocul, Săraca inima me, Balada lui Pîntea, Zino, bade, de-i zîni. Ele conturează bogăția sufletească a oamenilor de aici și cit de complexe le sint gîndul și fapta în fața întimplărilor vieții. Dacă am analiza numai un singur cîntec, cel despre Pîntea, am înțelege cît dramatism s-a strîns într-o simplă melodie și un text, în care se surprinde pînă și efortul dureros al transformării fîpătului în cuvînt. Acești interpreți sint preocupați nu numai să redea cît mai măiestrit cîntecul, dar și să mediteze la mijloacele de apărare pe care trebuie să le ia folclorul împotriva poluării de orice fel. Că la prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României” taraful ansamblului a ocupat locul doi, iar solista Anuța Tite locul întii, interpretînd chiar balada despre Pîntea, n-a constituit aici nici o surpriză, după cum n-a mirat pe nimeni frumosele aprecieri de care s-au bucurat atît interpreții vocali, cît și membrii orchestrei și dansatorii în țări ca Franța, Elveția, Spania unde au dat spectacole, cucerînd, de pildă, în 1978, la Dijon, Colierul de argint.

Cîntece vechi de sute de ani cuceresc și azi inimile ascultătorilor, fiind transmise cu grijă din generație în generație, ferite de alterări care le-ar putea compromite mesajul și care le-ar risipi autenticitatea. Aproximativ 500 de cîntece din Maramureș cunosc interpretii prezentați mai sus, și în afară de acestea, alte multe sute, de prin alte locuri, redat cu maximă fidelitate, cum au fost lăuate din moștrămășii. Ei nu-și permit să le cînte așa cum le aud la radio sau de pe discuri, ci se duc direct la sursă, în Banat, în Moldova sau în oricare altă parte a țării, pentru a le prelua așa cum se cîntă acolo. Cîntecul maramureșean nu va pieri atîta vreme cît astfel de oameni îl vor păzi ca pe o comoară ce ne distinge printre celelalte spiritualități ale lumii, reprezentînd puterea noastră creatoare din cele mai adînci și mai curate straturi. După cum nu vor pieri nici tradițiile maramureșene, atît de diverse și sosite

pînă la noi prin veacuri datorită dragostei de țară a unor oameni care nu și-au lepădat portul și nu s-au înstrăinat de datini, oricîte furtuni s-au abătut asupra lor.

Am asistat tot cu prilejul acestei treceri prin Maramureș la o repetiție la casa de cultură din Sighetul Marmației cu spectacolul Noaptea fecioarelor, aflat în pregătire pentru Festivalul teatrelor folclorice care va avea loc în Canada între 30 iunie și 7 iulie. În interpretarea Anuței Iusco, a Victoriei Costelnic, a fraților Florea, a Marianei Ardelean, a lui Gheorghe și Pătru Gogea, a lui Gheorghe Petrovai și a directorului casei de cultură, Ion Ardeleanu, reprezentanția aceasta ne-a transpus parca într-o epocă arhaică, a unor obiceiuri imemorabile. Cîntecele rituale au derulat o secvență din viața strămoșilor noștri așa cum a ajuns pînă la noi. Pentru că întotdeauna s-a găsit cineva care să vegheze ca însemnele identității noastre să nu se piardă în vilioarea istoriei. Dealtfel, o vizită la muzeul maramureșean din aceeași localitate, unde vrednic director este Mihai Dăncuș, îți prilejuiește întîlnirea cu emblemele civilizației lemnului păstrate cu aceeași venerație ca și cîntecele și tradițiile maramureșene. Prima întrebare pe care trebuie să ți-o pui intrînd în acest muzeu trebuie să fie: ce se poate face din lemn? Și trecînd prin sălile aranjate meticuloasă, contempli cu uimire un noian de obiecte confecționate din trunchiuri de copaci: știubeie, pive, pluguri, coșuri, războaie de țesut, melci, cuicere, scaune, mese, lazi de zestre, dulapuri, stîlpi, porți maramureșene și multe altele. Aici descinzi într-o împărăție a lemnului. Și tocmai această puritate a asigura dăinuirea civilizației lemnului, material în aparență pieritor. Iar într-un alt ungher al acestui muzeu descoperi și creațiile marelui cioplitor de porți, Gheorghe Borodi, cel care a închipuit din lemn tot felul de forme amenințătoare ale materiei, învingînd terifiantul prin transpunerea lui în rigoaie meșteșugului. Pentru ca de aici să poți porni la muzeul în aer liber de pe dealul Dobâlas, unde de trei ani de zile sint aduse case țărănești de pe Valea Izei, a Tisei, a Cosăului — cea mai veche gospodărie țărănească aflată acum aici fiind din 1700 — și constituînd un omagiu adus satului maramureșean, adică celui lui românesc unde s-a urzit o parte din veșnicia noastră.

MIHAI CONSTANTIN ■

Tinerii trebuie să știe!

Dicționar de lagăr

Selektion

O mie cincizeci și doi de Häftling-i, tineri între 15 și 20 de ani, stăm aliniați în rînduri de cite cinci pe platoul din fața barăcii nr. 21 din lagărul „E”. Stăm dezbrăcați în pielea goală, în poziție de drepti. În fața noastră, căpitanul doctor SS Mengele și suita sa. Începe die Selektion, selecționarea pentru crematoriu.

Din noi au dispărut amintiri, gînduri, dorinți. Din noi a dispărut tot ce-i viață.

N-a mai rămas decît frica de moarte.

Sînt cel mai slab și cel mai mic de statură din rînd. Tremur nu numai pentru mine, ci și pentru ceilalți patru. Dacă rîndul nostru va fi selecționat, ei vor pieri din cauza mea. Dacă luau un altul, mai în puteri, ar fi în afara primejdiei. Eu n-am vrut să stau cu ei. Am și pornit spre cei la fel de slăbuți ca mine. Dar ei nu m-au lăsat. M-au prins de mină și m-au adus înapoi în rîndul lor. În fața mea s-a așezat cel mai lat în piept. Este paravanul trupului meu numai oase și piele. Mengele aruncă o privire foarte superficială asupra noastră. De regulă, dacă primul din rînd e voinic, înalt, scapă tot rîndul. Un singur lucru mă îngrozește. Sint prea mic de statură. Asta se observă ușor.

S-a comandat „Stillstand!”. Orice

mişcare se pedepsește cu moartea. Eu n-am ce pierde. Trupul îmi este încremenit, dar cu degetele de la picioare încerc să adun sub tălpi nisip. Să mă înalț... cît de puțin... dar trebuie să mă înalț... altfel sint pierdut... și-i voi trage după mine, în moarte, și pe ceilalți patru. Ultimii mei prieteni...

Mengele s-a răzgîndit. Nu va mai trece prin fața frontului. S-a oprit în mijlocul platoului și a ordonat să defilăm prin fața lui, în pielea goală, prin flanc cite unul.

În dreapta și stînga lui Mengele, SS-iștii au făcut un cordon. Cinci sint în afara cordonului. Urmăresc arătătorul de la mina dreaptă a lui Mengele. O mică tresărire a degetului înseamnă că cel care trece în clipa aceea prin fața lui este selecționat. Cei cinci SS-iști sar spre el, îl înșfacă și-l aruncă în spatele cordonului. Scorta îl este pecețuită.

Șansele mele s-au spulberat. Nu mai există! Sint hotărît totuși să nu mă dau bătut. Voi pași pe virfuri. Îmi voi aduna ultimii stropi de energie și voi pluti prin fața lui ca un balerin. Totul e să mă ridic. Cît de puțin, dar să mă ridic. Dacă nu reușese să mă înalț, cît de cît, sint mort. Dar de unde puteri să pășesc pe virfuri, cînd eu abia mă mai tin pe picioare? Am așteptat comisia, în poziție de drepti, în pielea goală, aproape trei ore. Tremur ca scuturat de friguri. De oboseală? De frică? Nici eu nu știu. Înaintez în neștire. Mă apropii de Mengele. În fața mea, doi frați. Primul e Avram. Înalt,

bine legat, trece țepa prin fața lui Mengele. A scapat. Groaza abia acum îl cuprinde. Își oprește respirația. Își încordează auzul. Vrea să deslușească în urma lui pasul fratelui său. Vrea să se întoarcă. Nu îndrăznește. În clipa aceea se cutremură. Mii de bubuituri îi sparg timpanele. Este tropotul celor cinci SS-iști care s-au repezit să-i înșfaca fratele.

Avram se întoarce și vrea să se repeadă spre cei din spatele cordonului. Nu-și poate lăsa frătrîmul singur în drum spre moarte. Acesta îl sesizează intenția și urlă din toate puterile:

— Nuuu! Rămii acolo! Trebuie să trăiești. Barem unul din toată familia trebuie să supraviețuiască. Mengele, surprins de îndrăzneala Häftling-ului, se întoarce spre unul din SS-iști și ordonă scurt: — Schlage ihn Todt! (2).

În clipa aceea eu trec prin fața lui. Mai fac trei pași și mă prăbușesc. De emoție? De bucurie? Sleit de puteri? Cine poate stabili? Cei ce vin după mine mă prînd și mă trag după ei în baracă. Am scapat!

Pînă cînd? Deocamdată, pînă la viitoarea selecționare. Care va fi poimîine sau chiar mine. Ori peste peste citeva ore, spre seară. Imediat după Appel.

Poimîine, mine ori peste citeva ore vom sta din nou aliniați în rînduri de cite cinci, în poziție de drepti, în pielea goală. În fața frontului va apărea iarăși Mengele cu suita lui.

Din noi vor dispărea amintiri, gînduri, dorinți. Va dispăre tot ce-i viață. Va rămîne doar frica de moarte.

OLIVER LUSTIG ■

fostul Häftling nr. 112 398

1) Drepti.
2) Omorâre! (Bate-l pînă îl omori!)

Gheorghe Chivu – PATRIA POETULUI

Patria poetului e inima sa
Și-n inima sa e patria-ntreagă;
Pentru conturul inimii sale nu există litigii.

Patria poetului e memoria sa,
Memoria acestui pământ, memoria străbunilor,
Hrisovul pe care i l-a hărăzit rotund lui istoria,
De forma patriei și fără prihană.

Patria și-a luat forma după roadele pământului,
După roata fără eclipsă a soarelui
Și citeodată ziua dacă i s-a făcut noapte,
A strălucit după capul niciodată căzut al voievozului.

Și s-a ridicat patria și s-au înălțat munții,
Crai nou a devenit lună plină
Și prăbușindu-se imperiile a văzut cu indreptățită mindrie,
În cartea vremurilor că vor cădea toate imperiile.

Pentru aceea inima poetului e totuna cu patria sa,
O picătură din marea ei ocean, dar asemenea;
Stropul de rouă în care strălucește solară întreaga luminii splendoare,
Inima poetului e chipul întreg și-n veci neștirbit al patriei sale.

POEZII POPULARE

1.
Fă-mă doamne ce mi-i fa
Pasăre să pot zbura,
Fă-mă pana leului
Pe marginea tăului,
S-aud tău ciuroid
Și pe mindru bănuind.
— Măi mindruț, ce-ți bănuiești,
Ori doară nu mă ibdești?
Și de nu ți-s dragă bine
Fă-mă briu pe lingă tine;
De nu ți-oi fi dragă briu
Fă-mă pană de sansiu —
Sus în clop mi-i rădica
Și-a vedea toată lumea
Cum îți porți dragucioara;
De nu ți-oi fi dragă pană
Fă-mă-o lumină de ceară,
Lumnina ți-a vedea
Oamenii te-or întreba
Mindru-ți arde lumnina!
Arde zău, da nu-i de său
Că-i fată din satu meu;
Arde zău, da nu-i de ceară
Că-i fată dint-a mă țară.

2.
Pom înrămurat
De poame-ncărcat;
Vintu-și trăgănară
Poamele pticară;
Prunci le culesară
Și le trimăsară
Pe-un picior de plai,
La ușă de rai,
La fete de crai.
Luna-n drum le-o stat,
Frumos le-o-ntrebat:
De unde le-duceți
Înapoi le duceți;
De la sfintu soare
Cu mare rugare,
În coate și-n gerunt'e
Pe cel vîrf de munte.

3.
Leagănă-se fagii-n codru
dai-liu-liu-liu
Leagănă-se de nu-i modru.
— Ce vă legănați, voi fagi?
— Da cum nu ne-om legănare?
Vin meșteri de la Brașeu
Cu săcuri late la briu,
Cu săcuri și cu topoare
Ca pă noi să ne doboare,
Să ne facă colțișei,
Colțișei și drăncioare,
Să ne facă temncioare
De robit fete ficioare
Și ficiori fără musteață
Care-nvață-a stringe-n brață.

Răboj de primăvară

Vecinul și prietenul meu Cosmin G., avînd frumoasa vîrstă de trei ani și nouă luni, s-a supărat nu demult de mine, să nu mă mai vadă, să nu mă audă de numele meu (pe care îl pronunță destul de greu). Motivul acestei supărări: nu m-am ținut de cuvînt față de dînsul, i-am făgăduit că îl voi duce la „grădina zoologică” de la Băneasa și nu l-am dus, N-am putut. Dar asta nu măi contează. Pe drept nu măi contează. „Făgăduiala dată e datorie curată”, cum se zice. Făgăduiala dată unui copil fiind mai mult decît atîta. Un asemenea legămint e un perin pe care îl faci cu cinstea și cu „intransigența” celor mici. Care nu știu de iertare. Care vor să fie toate așa cum sînt ei: limpezi și calde, frumoase și drepte. Cum e lumina primăverii. Cum e firul de iarbă, cînd impunge cu temeritate această lumină. Cum e muzurul dîntii, de pe cea mai viguroasă creangă. Cum e și prietenul acesta al meu, Cosmin G. (cu care m-am împăcat pînă la urmă), a cărui vorbă și al cărui zîmbet sînt grăunte scîndrătoare de lumină, neputînd fi asemuite decît cu mărzelele sonore pe care le aruncă ciocirîna peste lume, după ce se urcă în vînetie. Iar ciocirîna e pasărea primăverii, e struna de argint a acestor pămînturi.

Oamenii sînt la bătrînete cum au fost prin timp la tinerete. Toate se adună și ies acum în evidență. Cei buni și curajoși devin înțelepți, devin superbi, încît ți-e drag să te uiti la ei, ți-e drag să-i asculti. Ceilalți, cei care au venit spre vîrsta aceasta împinsi de mîini, cei care și-au făcut loc cu coatele prin lume, cei care au călcat totul în picioare, pentru te miri ce, devin și mai urîți, murdărînd pînă și vîrsta aceasta de asfîntit, care nu poate fi sfîntită, în sine, de către nimeni, sfîntirea tînînd de fiecare om, de ceea ce este sau nu este el, de ceea ce n-a fost, fiindcă toate vin din urmă, de parcă omul și-ar face, singur, propria sa caricatură.

Firul de iarbă nu se înalță pentru sine în lumină, o face pentru frumusețea lumii, pentru lumina care l-a tulburat, pentru pămîntul care îl ține în brate... Pomul nu înflorește degeaba, nu renunță degeaba la podoaba florilor, o face pentru rotunjimea, poamelor, pentru a spori densitatea luminii din toamnă. Iar omul, dacă e om, dacă nu e pasăre călătoare sau fals cîntătoare, nu trăiește degeaba pe lume, nu trebuie să trăiască în zadar și în pustiu, — trebuie să înalte măcar o verticală pe orizontala alunecătoare a vieții, verticala fiind el însuși!...

ION LANCRANJAN ■

Poeți din Maramureș

Ileana Zubașcu – SONET

Văd munții mari ca tine în depărtarea mare
și-mi amintesc de groapa în care mă cobori
înăbușită-n mine cînd tu te desfășori —
pe marea mea e lună, pe munții tăi e soare.

Din fruntea ta se sfarmă atîtea largi izvoare,
din ochii mei curg lacrimi de foc de-atîtea ori
și-atîtea versuri aspre mă cotropesc în zori
că n-ai nici tu cumplită furtună să le măsoari.

Pe fruntea ta vor paște toți zeii trecători
în groapa mea s-or naște noi fiare-n sărbători
tu vei fi totdeauna, eu voi fi uneori.

Ca zarea fără zare uitată-n așteptare
să ard nepotolită de geruri și ninsoare
sub fruntea ta de gheață cu flacăra mea mare.

Gheorghe Pârja – HOTAR DE GRIU

Și iar mă-ntorc în sat pe drum
Cum ai ieși dintr-o ninsoare
În care satele rămîn
Și riurile stau datoare.

La un hotar de griu curat
Un gînd mă leagănă și leagă
Părinții treji în lemn de nuc
Păzesc o patrie întregă.

Racul

Chestionar simplificat ABCSB

pentru achiziționarea în bune condițiuni a sticlelor și borcanelor

Numele și prenumele.
Adresa, scara, etajul, număr de telefon, dacă e cuplat cu cine e cuplat.

Locul de muncă. Dacă nu muncește de ce nu muncește, pensionar, ce fel, stagiul militar satisfăcut sau ne, dacă e femeie nu e cazul.

Copie legalizată de la notariat că sticlele și borcanele sînt proprietate personală; dacă nu sînt borcanele lui, cărui grad de rudenie aparțin, ce borcane a mai avut, dacă nu a avut nici o sticlă înainte, act de moștenire, act dotal.

Obs.
Copiii sub 14 ani nu pot vinde sticle, numai dacă sînt însoțiți de unul dintre părinți sau susținător legal, cu dovadă că nu o face în timpul 8-ului productiv. Sticlele de jumătate litru pot fi vindute și fără buletinul de identitate dar cu grupa sanguină la punct. Sticlele de apă minerală se cer însoțite de un certificat medical al celui care

vinde, de unde să reiasă ulcer, dipepsii hipostenice, albuminuriile simple; pentru albuminuriile complexe trebuie și fișa de tratament — nefrite insulare și continentale, pielocistite și persoane cinstite.

Borcanele de 3 litri nu trebuie să aibă pe nimeni înăuntru și să prezinte curățenie și disciplină atît pe dinăuntru cit și afară.

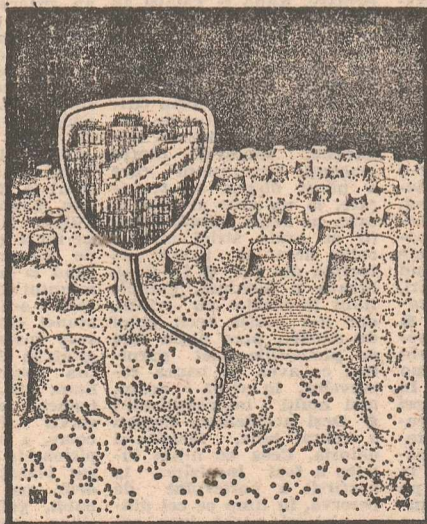
Sticlele de vin de peste 28 butelii (nu se admit vinurile Murfatlar de Vatra Dornei sau de Ștefănescu!) trebuie să păstreze pe fund un eșantion, bine astupat, nu cu ciucalău de porumb, nu se admit ciucălăi că sînt furaj, de asemenea eșantion din orice coniac s-ar afla în sticlele de vin.

Se anexează și cite sticle și borcane a vindut vinzătorul înainte de a le vinde cumpărătorului de la ICVA, care în fond este tot un vinzător, nu?, cite a adunat benevol cu mina sa, dacă le-a predat tot cu mina către fondul de stat, dacă nu, cînd are de gînd s-o facă; angajament în scris, cînd predă și cit. E bun și fierul vechi.

CORNEL UDREA ■

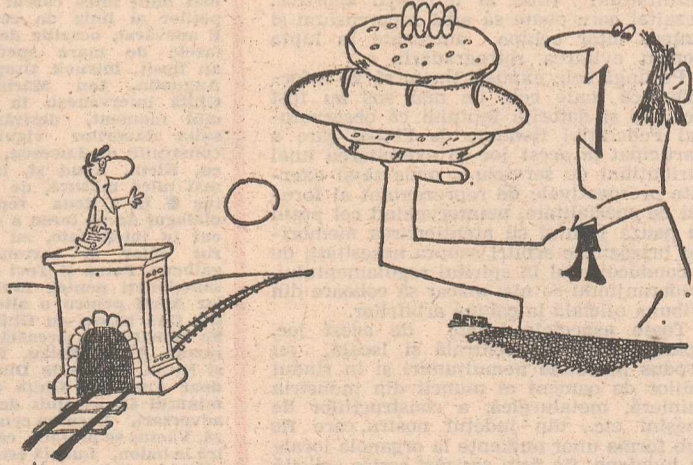
MATEI MIHAI ■

C. CIOSU ■

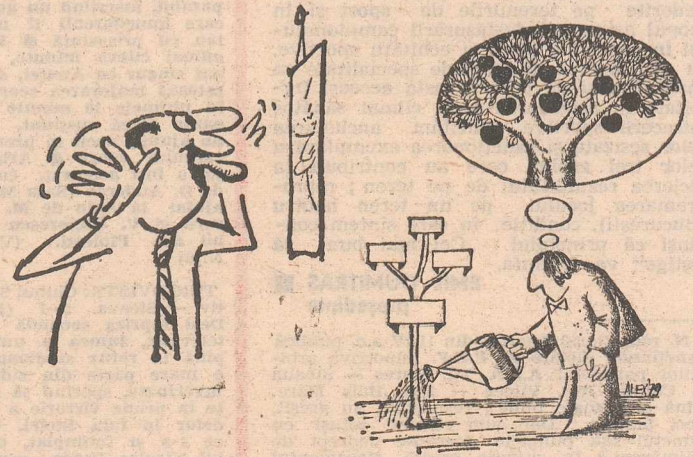

LUCHI TIMOC ■

MATEI MIHAI ■

PAUL SEGAL ■

MATTY ■

ALEX ■

Primum din partea clubului de fotbal din Baia Mare

Biroul Consiliului de conducere al Fotbal Clubului Baia Mare, respectându-și planul de muncă, s-a întrunit în ședință ordinară în cursul zilei de azi 30.III.a.c., pentru a analiza comportarea echipei de divizia „A” în etapa din 28.III.1979, respectiv în jocul cu Chimia Rimnicu Vilcea.

Din informările conducerii tehnice a echipei cit și a delegatului biroului care a însoțit echipa a reieșit că jocul de la Rimnicu Vilcea s-a desfășurat în condiții contrare principiilor de obiectivitate care stau la baza activității sportive în țara noastră și că datorită manierei în care a fost arbitrat acest joc rezultatul a fost viciat, echipa noastră fiind frustrată de un rezultat care în condiții obiective trebuia să fie altul decât cel consemnat la sfârșitul jocului.

Climatul sănătos de muncă și principialitate, instaurat la club și accentuat de venirea lui Viorel Mateianu, considerăm că este umbrat de maniera în care s-a desfășurat jocul de la Rimnicu Vilcea. Se pare că încă din faza de organizare prealabilă desfășurării jocului, s-a făcut totul pentru ca rezultatul să ne defavorizeze. Cu toate că am solicitat din timp prin Oficiul Județean de Turism Rimnicu Vilcea asigurarea condițiilor de cazare la unul din hotelurile municipiului Rimnicu Vilcea, de categoria I, spre surprinderea delegației noastre, la sosirea în localitate ni s-a pus la dispoziție Hanul „Cozia”, de categorie inferioară, cu condiții aproape nesatisfăcătoare. Se pare că nu întimplător ni s-au asigurat asemenea condiții deoarece, din informațiile pe care le deținem, directorul sucursalei O.J.T. Rimnicu Vilcea este și membru în conducerea clubului vilcean.

Sub auspiciu asemănătoare s-a desfășurat și jocul, de data aceasta, așa cum relevă ziarul „Sportul” nr. 9129 din 29.III.1979, brigada de arbitri în componența: Tudor Andrei și Dumitru Dopp din Sibiu și Florian Cenea din Caracal fiind elementul care a contribuit în totalitate la viciera rezultatului prin maniera absolut neobiectivă și părtinitoare în favoarea echipei gazdă — în care a condus jocul. Pe lângă faptul că majoritatea acțiunilor ofensive ale echipei noastre au fost oprite sub diverse forme și motive imaginare, aspectul părtinitor, dacă nu chiar rău intenționat, a culminat cu nevalidarea a două goluri marcate de echipa noastră în repriza secundă, faze reținute de altfel de însuși corespondentul Lucian Pavel de la redacția ziarului local „Orizontul” din Rimnicu Vilcea, articol apărut în ziarul „Pentru socialism” din Baia Mare nr. 7286 din 30.III.1979.

Cele de mai sus ne-au fost confirmate și de organul Consiliului Național Pentru Educație Fizică și Sport — „Sportul”, nr. 9130/30.III.1979, care în rubrica „Funcțiunile pe i” în art. „Se impune o sancțiune exemplară” reia cronica jocului înstind asupra manierei de arbitraj, neobiectivă și contrară eticii sportive, care ar trebui să călăuzească în activitatea lor pe toți factorii care concurează la desfășurarea activității fotbalistice.

Datorită celor expuse, echipa noastră cu vădită intenție este oprită din lupta sportivă pentru realizarea obiectivului ce și l-a propus dar și cu implicații asupra rezultatului final al întrecerii sportive, rezultat care poate să aibă repercusiuni și asupra altor echipe antrenate în lupta pentru evitarea retrogradării.

Pe lângă cele expuse, ținem să vă informăm că toate cele de mai sus au fost posibile și datorită faptului că observatorul Federației Române de Fotbal care a participat la acest joc în exercitarea unei atribuțiuni de serviciu a omis să-și exercite prerogativele de reprezentant al forului de specialitate, neintervenind cel puțin în pauza jocului cu atenționarea membrilor brigăzii de arbitri asupra necesității de a conduce jocul în spiritul regulamentului, nederanjându-se nici măcar să coboare din tribuna oficială la cabina arbitrilor.

Toate aspectele legate de acest joc, apărute în presa centrală și locală, au produs profunde nemulțumiri și în rândul miilor de oameni ai muncii din industria minieră, metalurgică, a construcțiilor de mașini etc., din județul nostru, care fie sub forma unor audiențe la organele locale și județene, fie prin sesizări scrise solicită să se ia măsurile corespunzătoare.

Pentru evitarea unor asemenea situații nedorite pe terenurile de sport și în scopul asigurării desfășurării campionatului în condițiile eticii și echității sportive, cu convingerea că forul de specialitate va manifesta și de data aceasta aceeași fermitate în asigurarea unui climat sănătos întrecerii sportive, solicităm anchetarea celor sesizate și sancționarea exemplară a celor trei arbitri care au contribuit la viciera rezultatului de pe teren; reprogramarea jocului pe un teren neutru (București), condiție în care sîntem convinși că principiul „Cel mai bun să câștige” va triumfa.

EMIL DUMITRAȘ ■
președinte

N. red. Ziarul Sportul din 11 IV a.c. publică sancțiunile dictate de F.R.F. împotriva arbitrilor partidelor A.S.A. Tg. Mureș — Steaua și Chimia Rm. Vilcea — F.C. Baia Mare. Pînă aici, toate bune; respectivii au greșit, deci plătesc. Dar cum rămîne totuși cu punctul sau punctele pierdute nedrept de băimăreni? În situația creată, clasamentul este viciat și se impune, credem, un răspuns în această privință! Tar răspunsul nu poate fi decît unul singur: rejucarea partidelor.

DACIADA — în plină desfășurare

Baza sportivă „Voinicelul” din sectorul 4 al Capitalei a fost, duminică, gazda unor ample manifestații sportive desfășurate sub semnul generos al „Daciadei”. S-a jucat fotbal, n-au lipsit întrecerile de tenis de masă, cros și karting, citeva sute de elevi începînd vacanța prin mișcare și exercițiu fizic.

● Crosul tineretului, desfășurat la Urziceni, a adus la start peste o mie de participanți, împărțiți pe 4 categorii de vîrstă, Petruța Mihalache, Petruța Mihai, Ion Tănase, Anton Trandafir și Marinică Nufu, toți de la Liceul de matematică-fizică, s-au numărat printre învingătorii.

Iată, matematica și sportul fac casă bună ● Formația Liceului industrial numărul 5 din Sibiu a terminat învingătoare în faza județeană a concursului de gimnastică ritmică modernă, ea urmind să reprezinte județul la finala pe țară. Echipa a fost pregătită de profesoara Doina Lo-

Cazul Onuțan

Ne scrie fotbalistul Carol Onuțan

Tovarășe redactor-șef,
Vă rog să publicați în „Flacăra” aceste rînduri, în legătură cu incidentul petrecut la meciul A.S.A. Tg. Mureș-Steaua, de pe urma căruia Iosif Vigu a suferit o fractură de menisc iar eu am fost suspendat pe timp de un an de zile.

L-am cunoscut pe excelentul jucător Vigu încă de pe vremea cînd eram selecționat la lotul de juniori, iar dînsul la „olimpici”. L-am respectat totdeauna și ca sportiv și ca om și, în perioada la care m-am referit, m-am bucurat și de o oarecare atenție din partea lui, fiind chemat, uneori, în camera sa și discutînd cu el despre sportul nostru preferat. Aceasta se întîmpla cu 9 ani în urmă. Recent, în primăvara aceasta, la o fază de joc, avînd cu mine spre poarta echipei Steaua, am pasat lui Fazekaș, care a fost deposedat de Vigu, foarte corect. Imediat l-am atacat pe apărătorul formației bucureștene vrînd să recîștig balonul. Faza s-a petrecut la numai cîteva metri de tușă, sub privirile arbitrilor de linie Szi-

laghy și ale celui de centru, Igna. A fost o ciocnire puternică, recunosc, între doi fundași de meserie, dar nu o intenție murdară de a-l lovi pe Vigu. Înainte de meci, antrenorul nostru, Tiberiu Bone, cu toată miza foarte mare pentru echipa noastră, ne atrăsese atenția să nu fim duri, cu nici un chip. Mîngea a fișnit dintr-o dată în margine. Nici nu mi-am dat seama de consecințele grave pentru Vigu, pe care le are de suferit acum. Arbitrul nu mi-a arătat cartonașul galben, dovadă puternică a faptului că a considerat incidentul drept un fault de joc. După aceea am aflat că Vigu va trebui să stea în ghips, că nu va putea juca o vreme. Antrenorul Bone l-a vizitat și același lucru l-am făcut și eu. Am fost primit de maestrul Vigu, cu care am discutat faza. Am înțeles că nu era convins de nevinovăția mea și l-am înțeles, deoarece starea psihică a unui sportiv după un asemenea accident nici nu poate fi alta. Totuși marea sa capacitate de a se stăpîni, înțelegerea pe care mi-a arătat-o, mi l-au arătat ca pe același fotbalist de fair-play pe care l-am admirat întotdeauna. Regret profund consecințele neplăcute pe care le are de suferit, dar vreau să-l asigur, și pe această cale, că sînt nevinovat. Suspendarea mea pe timp de un an de zile îmi apare, chiar și în aceste condiții, ca foarte aspră și nedreaptă, atîta vreme cît n-a fost vorba

treanu ● Duminică dimineața, pe Stadionul Tineretului din Capitală nu se întîmpla nimic! Colaboratorul nostru Emanuel Tinjală a încercat să fotografieze o întrecere sportivă din cadrul „Daciadei”, dar n-a avut ce! Care o fi fost situația în grafice?! ● Recent, sala Floreasca a găzduit, cu prilejul Anului internațional al copilului, un foarte reusit spectacol cultural-sportiv, în timpul căruia performanțele de miine au incitat prin grație, fantezie și optimism ● La Bacău, Cosmin Marcu, din clasa întâi a Școlii generale numărul 10, a ieșit primul în concursul de patine pe rotile, organizat în cea dintîi duminică de vacanță. Desi începuturile sînt, se știe, grele, Cosmin s-a descurcat de minune! ● Pasionante întreceri la judo, la 14 categorii de greutate, la Arad, unde Rapid din localitate a asigurat reușita concursului. Cel mai mult s-au bucurat, firește, primii clasafii, între care T. Nagy, E. Pinter, E. Botez și I. Ianos ● În sala Circumvalațiunii din Timișoara a avut loc, recent, o gală de lupte greco-romane la care au luat parte peste 60 de tineri ● Clubul sportiv scolar din Sibiu și Gaz metan din Medias, secții cu elemente valoroase în inutul junior, s-au înscris la faza județeană a campionatului național de natație rezervat copiilor născuți între anii 1966 și 1971, dar au uitat să se prezinte! Drept urmare, întrecerea a adunat la start 19 sportivi și 20 de arbitri!! Fără comentarii ● La Potoșani, Cupa mestesugarilor la sah a revenit cooperativilor de la „Confecția”. Ioan Prodan și-a făcut mat toti adversarii.

despre o intenție ci despre o situație nefertită și imprevizibilă căreia i-aș fi putut fi, la fel de bine, eu însumi victimă. Nici eu nu mai sînt foarte tînăr. Am 25 de ani. A sta pe tușă un an, mai ales cînd nu mă simt vinovat, convingere care-mi este întărită și de comportarea în teren a celor doi arbitri menționați, care m-au lăsat să continui jocul, îmi apare drept o hotărîre pripită și nedreaptă și care nici măcar nu are darul de a ușura, într-un fel oarecare, situația din acest moment a lui Vigu. Sînt convins că el însuși, dacă ar fi întrebare, cu toată durerea pe care i-o înțeleg, ar fi de aceeași părere cu mine, cel puțin în ceea ce privește gravitatea pedepsei ce mi s-a aplicat. Fac un apel fierbinte la dumeavoastră ca, prin revista pe care o conduceți, să publicați scrisoarea mea, mai ales că sute de muncitori și oameni de diferite categorii din orașul Tg. Mureș au fost afectați de hotărîrea comisiei de disciplină, adresîndu-se în scris și federației. De asemenea, îl rog pe Iosif Vigu să mă ierte pentru rîd pe care i l-am făcut, involuntar, să creadă în sinceritatea mea și să mă ajute deoarece el este și membru în Biroul federal. Solicit reanalizarea cazului meu în speranța că voi fi redat echipei mele pentru care vreau să lupt apărîndu-i șansele în continuare.
Vă mulțumesc, Carol Onuțan.

DIVIZIA A, 8 aprilie

HUNEDOARA: F.C. Corvinul — Dinamo București 1-0 (0-0). Desfășurat în condiții de angajament fizic și volitiv total din partea gazdelor și de menajament dinamovist, meciul s-a desfășurat mai mult între careul oaspeților și linia de centru. E adevărat, ocaziile de gol, fazele de mare spectacol au lipsit, intrucît Dragnea, Augustin, Ion Marin și Ghiță interveneau în ultimul moment, destrăbindu-său atacurilor viguroase construite de Lucescu, Petcu, Klein, Agud și, într-o mai mică măsură, de Văețuș ● În a doua repriză, dialogul de pe teren a crescut în intensitate, au apărut chiar și cartonașele galbene, Petcu și Tevi fiind sancționați pentru faulturi, iar Agud pentru o altercație, fără balon, cu Ghiță ● Se remarcă în această perioadă Agud, Petcu, Klein și Nișea, iar de la Dinamo doar Anuțel și Ghiță ● În minutul 65, învîluit de trei adversari, Lucescu centrează, Văețuș se preface că intră la balon, Lucuță este păcălit, iar mingea ajunge la Petcu care o preia ușor pe piept și apoi sutează imprevizibil, înscind un gol pe care hunedorenii îl meritau cu prisosință ● Peste numai cîteva minute, scăpat singur cu Anuțel, Agud ratează majorarea scorului. În ultimele 10 minute Dinamo atacă susținut, dar nu ajunge decît în preajma careului mare ● Arbitrajul a fost asigurat, corect, de O. Anderco (Satu Mare), ajutat la linie de M. Moraru și V. Gligorescu ambii din Ploiești. (Victor Niță)

ciul a fost, în general, echilibrat, dar tirgoviștenii s-au zbatut mai mult, în fața unei echipe parcă frîntă la mijloc, zonă în care doar Stoica a mai contat, Dumitru accidentîndu-se, iar Iordănescu, schimbat cu oarecare întîrziere, făcînd un fel de horă în jurul balonului! Drept urmare, Kalló și Tătaru au lansat o sumedenie de atacuri, ultimul înscind două goluri, primul cu largul concurs al portarului Iordache, neatent ● Am mai remarca pe Florin Gîrgore, adesea faultat de Ion Gheorghe, și pe Marcel Răducanu, singurul dintre atacanții bucureșteni care a părut dispus să transpire, la un ceas al zilei la care, pe aripa stîngă, Zamfir se arăta strict melancolic, deranjat parcă de forțata din jur ● În final, Steaua a dominat, gazdele fiind împăcate cu scorul, dar n-a reușit decît golul de onoare, prea puțin față de pretențiile unei garnituri ce avea pe banca rezervelor, în clipa aceea, mai mulți internaționali! ● Deși accidentat, Coman a apărut bine, făcîndu-și datoria. Ceea ce n-am înțeles a fost încălzirea la desfîrșit a portarului de rezervă, în timp ce cel din față buturi parcă juca șotron, schlopăind și cerînd, fără să fie auzit, schimbarea! Pe bună dreptate, un hitru a strigat din tribună, „băgați-l și pe-ăla, nu vedeți c-a dat în ciocot!” ● Ezitant, cu unele greșeli nepermise, sub cota obișnuită, arbitrajul lui Nicolae Rainea din Birlad, ajutat la linie de D. Munteanu și C. Ghiță, ultimul cu destule erori în aprecierea ofsaidurilor, majoritatea în favoarea gazdelor. (Ovidiu Ioanîtoaia)

Cele două puncte puse în joc au contribuit din plin la slaba calitate a partidei, în special în repriza a doua, cînd gazdele s-au aruncat orbeste în atac, iar oaspeții, în replică, au renunțat la a construi, trîmițînd cu predilecție mingea în tribune ● După o primă repriză în care timișorenii au înscris unicul gol al partidei (Anghel, șut puternic din 7-8 metri, singur cu portarul Tănase) și în care Dembrovșchi, Cotec și Petrescu au fost greu de stăvilit, gazdele s-au trezit parcă, și-au adus aminte că joacă pe stadionul din „Cringă” și au pornit asaltul porții bine apărate de Bathori ● Rîd pe rînd, Tulpan, Toma, Dobre, din nou Tulpan și Stan au trecut pe lângă gol, cum se spune, de fiecare dată Bathori fiind la post. Mai mult, în minutul 75, bara a fost cea care s-a opus egalării, atunci cînd și Bathori fusese invins ● Se cuvîne, și nu în ultimul rînd, amintită marea ratare a lui Stan, din minutul 80, cînd tenacele atacant buzoian, servit ireproșabil de Nicolae, a tras cît a putut în picioarele lui Bathori. Un șut plasat ar fi fost, credem, mai nimerit și, probabil, gol mult dorit și chiar meritat de buzoieni ar fi venit. Așa... ● Arbitrat corect F.R. Coloși, ajutat la linie de N. Petricanu și A. Jurja — toți din București. (Cornel Catană)

DIVIZIA B

BUCUREȘTI: Rapid — Chimia Turnu Măgurele 4-0 (1-0). Cu două tribune arhiplone, cu peluzele nu tocmai goale, semn că rapidiștii încep să se simtă pe Republici ca la ei acasă (deși nu înțelegem de ce giuleștenii sînt lipsiți în continuare de beneficiul propriului stadion) matineul fotbalistic de duminică a întărit constatarea că în campionatul nostru ordinea diviziilor nu reprezintă totdeauna un criteriu absolut al valorii; nici în ceea ce privește spectacolul fotbalistic propriu-zis, nici în ceea ce privește vigoarea

disputei pentru puncte și, mai ales în cazul acestei echipe, nici în ceea ce privește numărul și înflăcărea suporturilor ● Partida a plăcut sub toate aspectele, scorul, deși categoric, nu este rezultatul unui joc la o singură poartă. Chimia Tr. Măgurele n-a jucat rău, componenții ei nu s-au arătat în nici un fel delăsători, dar puterile nu i-au ajutat mai mult în fața unei echipe dezlănțute, aflată într-o cursă contracronometru pentru recuperarea celor trei puncte ce-o despart de liderul seriei și conștientă că pentru prinderea Tolea asupra lui Dobrescu, după părerea noastră, faza infracțiunii a fost precedată de ofsaidul atacantului lui muscellean, neobservat de tușierul Ion Bira din Agnita, cu care Vasile Tătaru a simțit nevoia să se consulte, rămînd însă la decizia inițială, 11 metri! ● Arbitrajul hunedoreanului Tătar, mai slab ca altădată, adesea în favoarea echipei locale. (Gheorghe Amuza)

CONSTANTA: F.C. — Relon-Ceahlăul P. Neamț 2-0 (1-0). Gazdele au reușit și de această dată să demonstreze suporturilor săi (cîți au mai rămas) că sînt plătisiți pînă peste cap de fotbal! Echipa de pe malul mării este la ora actuală o echipă fericită și cu sufletul împacat: nu mai poate retrograda decît cu mari eforturi, iar de intrat în prima divizie, nici vorba. Drept urmare, ea are un moral bun și poate juca nestingherită slab sau foarte slab. Chestiune ca giuleștenii își recită pe mîi de voci încurajările, ei cînd critică nu mai spun „huoo” și nici nu mai fluieră, ci improvizază catrene șchiuitoare. Iată unul: „Vino Covaci în Giulești! / Să vezi goluri englezești!”
Bravo Rapid! (Andrei Nicolae)

Muscelul — F.C.M. Galați 1-1 (0-1). Cu Oană pe banca rezervelor, cu Stoicescu și Orac lăsați acasă, accidentați, gâlățeni au fost mai mult la cîrma partidei, Marin Olteanu, imbatabil, în duerurile aeriene, Cramer, autorul golului, neobosit între un careu și celălalt, Florea și Majaru, foarte periculoși pe contraatac, arînd o formă deosebită ● Muscelul a lăsat greul să apese pe umerii ex-piteștanului Marian Popescu, singurul fotbalist cu pretenții la formației. În aceste condiții, oaspeții, mai tehnici, mai abili și chiar mai devotați, au avut cîștig de cauză în fața vigoriștilor gazdelor, obținînd o egalitate absolut meritată ● După golul lui Cramer, ea a fost stabilită printr-un penalty, transformat de Marian Popescu în urma unui fault comis de Tolea asupra lui Dobrescu. După părerea noastră, faza infracțiunii a fost precedată de ofsaidul atacantului lui muscellean, neobservat de tușierul Ion Bira din Agnita, cu care Vasile Tătaru a simțit nevoia să se consulte, rămînd însă la decizia inițială, 11 metri! ● Arbitrajul hunedoreanului Tătar, mai slab ca altădată, adesea în favoarea echipei locale. (Gheorghe Amuza)

După meciul România — Spania: 2 — 2

FOTBALUL NOSTRU LA ORA SCADENȚEI

Scrind la o săptămână după meciul România — Spania, încheiat cu rezultatul de 2—2, rezultat care ar putea părea un semieșec, dar care, în fond, pentru că scoate definitiv din cursă echipa noastră pentru un loc în finalul competiției europene interțări este un eșec indiscutabil, se cuvine, credem, ca trecind peste gustul amar al acestui ultim rezultat să încercăm a analiza câteva din cauzele care au dus la situația neagră, mai neagră ca niciodată a fotbalului românesc. Fiește, cunoaștem și am subliniat în dese rânduri necazurile de structură ale fotbalului ce se joacă în țara noastră. Nu ne sînt străine necazurile cu care se confruntă unii care vor în mod cinstit să practice acest sport în vederea unei performanțe cit mai înalte. Aceste necazuri nu sînt însă noi, ele au aparținut și perioadelor în care, sfîrșindu-se din răspuneri, fotbalul românesc reușea măcar prin echipa națională să fie o prezență onorabilă în competițiile în care se angaja. Dacă n-am semnalat prezența la Guadalajara și lupta îndirjită, într-un totul onorabilă a echipei noastre naționale, soldată cu tîrzie și, firește, tristă ieșire a noastră din luptă, și ar fi destul pentru a demonstra că, bazindu-se pe aceeași situație de principiu, dar nelăsindu-se pradă ei, fotbalul nostru a fost, în orice caz, mai bun decit este.

Sîntem între acia dispuși oricînd să trecem lesne cu vederea infringerile momentane în speranța unei victorii finale. Nu ne vom lăsa în prezenta analiză mi-nați de pasiune și nu vom răspunde nici acum, cum n-am făcut-o nici la vremea potrivită, acuzațiilor președintelui Federației Române de Fotbal, Anghel Paraschiv, apărute acum citeva luni în ziarul „Sportul”. Vom spune numai că e la îndemina cititorilor noștri să constate că realitatea, așa cum s-a spus deseori, e singura în măsură să verifice niște opinii. N-am dorit să fim profeti, dar ne-a fost la îndemînă să fim, pentru că s-a putut constata cu ochiul liber, în aceste douăsprezece-treisprezece luni în care la conducerea fotbalului a venit o nouă echipă, ce greșeli grave s-au putut comite într-un atît de scurt timp.

Prima eroare, care nu s-a întimplat acum întii, dar care acum a fost hipertrofiată de un orgoliu nemăsurat, de un imobilism dăunător și de lăcomia de a avea în jur cit mai multe nume spre a se putea alege dintre ele, chipurile, ceea ce urma să fie ales a fost că actuala conducere a Federației Române de Fotbal a sacrificat campionatul intern de dragul unei așa-zise reprezentări bune în exterior. A fost, în mare măsură, frînă pre-gătirea la cluburi, care au devenit un fel de anexă a unei sau relei dispoziții a federației. Cînd federația a dorit să convoace la București jucători de la cluburi, a făcut-o fără justificări, fără criterii, fără a ține seama de necesitatea ca jos, în producție, la cluburi, să existe o reală continuitate în muncă și pregătire. Niciodată în istoria fotbalului românesc n-au ajuns în echipa națională atît de mulți jucători ca în această perioadă 1978—1979. Și, cum e de înțeles, cum este și firesc, niciodată ca în această perioadă n-au plecat din echipa națională atît de mulți jucători.

Vorbeam despre orgoliul și le consideram nemăsurate. Să ne explicăm. Ce altceva decit orgoliul lipsit de echilibru este permanenta vinzoleală de la loturile naționale, anunțarea unor măsuri drastice care, pînă la urmă, cu excepții rare, rîmîn un fel de trompete țipătoare și ridicole? Ce altceva decit vanitate demagogică este înființarea unor cluburi de juniori cu cheltuieli imense și apoi desființarea lor pentru lipsă de realitate și pentru ineficiență? Ce altceva decit tendința grădomană este stringerea la Poiana Brașov a zeci și zeci de jucători și a zeci de antrenori, unul mai federal decit altul, pentru o așa-zisă pregătire unitară, omogenă? Nimic nou în ce privește eșecul și totuși ceva nou în ce privește cauzele lui. S-a creat o mare și găunoasă seră de fotbalști la Poiana Brașov și rezultatele ei se văd. Nici echipe de club nu avem — căci, trebuie să aducem aminte cititorilor noștri, toate echipele noastre de club au fost eliminate imediat din competițiile în care au intrat — și nici echipă națională.

Vorbeam despre imobilism. Să ne explicăm. Este un imobilism întii de toate fizic. Conducerea federației și antrenorii desemnați să ducă la îndeplinire politica acestei federații au preferat să cheme la București, sau la Poiana Brașov, sau în celelalte locuri în care s-au petrecut cantonamentele loturilor, mai mult de jumătate din efectivul de jucători ai fotbalului nostru, nu atît și nu în primul rînd din dorința de a cerceta care dintre ei sînt cei mai apti să facă parte din echipele naționale, ci din două sfinte și nenorocite motive: un motiv a fost dorința de a captă bunăvoința cluburilor din țară

și de a le face să tacă și să înghită măsurile care le împiedicau pur și simplu, să se pregătească, și al doilea motiv a fost că, pur și simplu, cei responsabili de fotbalul nostru nu se deplasau ei înșiși pentru a vedea cum sînt jucătorii noștri în acțiune, în muncă, în producție, în meciurile echipelor lor.

S-a instituit astfel un fel de minister al fotbalului, care și-a inchipuit că ține loc de fabrică ale fotbalului. Chemarea la loturi nu a putut, nu poate și nu va putea niciodată ține loc de pregătire la club. Numai din niște fabrici bine organizate, cu autonomie logică și morală, cu responsabilități precise, cu sarcini limpezite se poate naște un fotbal de calitate și putem avea jucătorii pe care-i dorim. Simplul drum la minister nu înseamnă producție pentru nici o fabrică. Asumindu-și roluri pe care nici o federație din lume nu le poate avea, implicîndu-se în treburi tehnice care trebuie să constituie obiectul muncii și vocației tehnicienilor înșiși, cetățenii din conducerea Federației Române de Fotbal și-au asumat, iată, chiar dacă astăzi n-ar mai dori-o, responsabilitatea întreagă a șirului de execuții ale fotbalului românesc. Ar fi nedrept și imoral ca astăzi să criticăm întii cluburile și abia într-un tîrziu federația, din moment ce știm cu toții că federația a preluat în mod abuziv de-a lungul acestor luni de zile prerogativele firești ale cluburilor, preluînd astfel automat și prioritatea responsabilității.

De asemenea, e cazul să spunem că niciodată la conducerea propriu-zisă a loturilor reprezentative n-au fost, într-o atît de scurtă perioadă, atît de multe nume. Subliniem cuvîntul nume, pentru că avem toate datele să spunem că de multe ori, de cele mai multe ori, respectiv antrenori, asupra cărora încearcă să-și verse minia unii colegi, nu au fost decit nume în dosul cărora s-a manevrat, nume cu care s-a manevrat.

În vara anului 1978 antrenorii echipei naționale erau Cernăianu și Constantin, antrenorii lotului olimpic erau Drăgușin și Nunweiler, iar antrenorii lotului de tîneret, Voica și Krauss.

La sfîrșitul sezonului, biroul federal a anunțat o cu totul altă, originală și complet neobișnuită, componență a colectivelor de antrenori, după cum urmează: de lotul A urma să răspundă Constantin Cernăianu, împreună cu o comisie formată din Angelo Niculescu, Florin Halagian și Nicolae Proca. De lotul olimpic urma să răspundă Cornel Drăgușin, împreună cu o comisie formată din antrenorii Ilie Oană, Viorel Mateianu și Gheorghe Stălcu. De lotul de tîneret urma să răspundă Ion Voica, împreună cu o comisie formată din antrenorii Traian Ionescu, Leonida Antohi și Viorel Krauss. De coordonarea activității tuturor acestor comisii, care după cum se vede aveau fiecare cite un responsabil, urma să răspundă Ștefan Covaci, vicepreședintele al F.R.F. cu probleme tehnice. De Ștefan Covaci, în-sus, deși antrenor al echipelor naționale, potrivit statutului de funcțiune, urma să răspundă primul vicepreședinte al federației, N. Irimie și de toți laolaltă președintele F.R.F., Anghel Paraschiv. În această perioadă apare, în fine, și ideea unui meniu fix, concepție care după cum se vede a dat rezultate înălțătoare, potrivit căreia de masa fotbalistilor, de felul și de componentele ei urma să răspundă profesor dr. Iulian Mincu, membru al Biroului F.R.F. Ne-am exprimat, la vremea potrivită, părerea că nu astfel ne vom califica în finala europeană prin acțiunea unui nutriționist. Dealtfel, nici nu știm, ca să fim sinceri, ce s-a întreprins în acest sens în perioada imediat premergătoare meciului de la Craiova, ce s-a mincat și ce s-a băut.

Vino vreme, du-te vreme și tocmai cînd așteptam consolidarea acestei piramide impresionante de tehnicieni, care cuprindea mai mult de jumătate din antrenorii divizionari și era, în fond, o echipă de 11, dacă ținem seama și de prezențele celor doi diriguitori ai federației, aflăm la scurtă vreme că în turneul din Grecia și Israel echipa națională urma să fie condusă nu de comisia sus-numită, ci, stupoare! tot de vicepreședintele F.R.F. și antrenorul echipelor naționale, Ștefan Covaci, împreună cu colaboratorii săi Cernăianu și Constantin. Se vede treaba că unii dintre membrii comisiilor nu suportau frigurile din acele părți de lume. Se știe că în Grecia și Israel temperatura e mai scăzută decit la Poiana Brașov!

Am crezut că schimbările de tehnicieni pentru turneul de pe coastele mediterane este un accident și că, odată cu începerea pregătirilor de iarnă, faimoasele comisii noi începe să lucreze cu toate motoarele și să conducă spre succesele atît de așteptate și atît de trîmbitate pe toate căile de conducere federației. Din nou, stupoare! La exact o lună de zile de la anunțarea comisiilor, aflăm din ziarul de specialitate că s-au produs remanieri radicale în componența colectivelor de teh-

nicieni anunțate cu puțină vreme în urmă și care n-au apucat nici măcar să oficieze vreun antrenament al loturilor respective. Astfel încit pregătirea de iarnă a loturilor naționale reîncepe, tot sub conducerea clarvăzătoare a lui Ștefan Covaci, tot vicepreședinte al F.R.F. și tot antrenor al tuturor echipelor naționale de azi, de ieri și de mâine. Ajutoarele sale erau însă altele și anume: Cernăianu și Stălcu la echipa națională A, Halagian la lotul olimpic, Viorel Mateianu la lotul de tîneret. În ceea ce-l privește pe Cornel Drăgușin, apreciindu-se îndelungatele sale merite la federație, i s-a dat pe lingă coordonarea lotului olimpic și pe cea a lotului de tîneret. Era momentul în care fotbalul românesc devenea sportul cu cei mai mulți coordonatori din lume.

În vreme ce Spania se antrena, un fel de a zice se antrena, pentru că se antrenau cluburile spaniole, și de toată această treabă răspundea Kubala, la noi bannii statului mergeau din plin ca să răsplătească efortul supraomnesc al tuturor acestor coordonatori, tehnicieni și supracoordonatori de a se incurca unii pe alții. Trebuie să recunoaștem că, puse față în față, pe de-o parte numele lui Cernăianu, Constantin, Drăgușin, Stălcu, Mateianu ș.a. și pe de altă parte numele lui Kubala echipa noastră națională era ca și calificată. Urma numai actul formal de zdrobire a Spaniei aici, la noi, pe teren propriu în fața unei asistențe a cărei primă optime era constituită din tehnicieni.

Cititorii vor crede că aici se oprește caruselul tehnicienilor la cirna loturilor naționale. Nu a fost așa, pentru că, dintr-o neostoită voință de perfecțiune, conducerea federației va opera în continuare noi schimbări, astfel încit la lotul olimpic alături de Halagian își va face apariția antrenorul Ion Marica, sarcina lui Drăgușin se va dovedi curînd prea grea astfel încit coordonarea lotului de tîneret va fi preluată de Ardeleanu etc., etc.

În această perioadă, numai pe la echipa națională, și fără a cita neapărat toate numele, trec într-o viteză ce ne n-au avut-o niciodată în teren, următorii: Coman, B. Grigore, Sameș, Ștefănescu, Vigu, Romilă, Bôlony, Iordănescu, Dobrin, Voicilă, Cămătaru, Stan, Rădulescu, Lung, Mihai Zamfir, Mehedințiu, Augustin, Florin Grigore, Ion Marin, Iovănescu, Sabău, Crișan, Bucu, Sătmăreanu, Stoica, M. Răducanu, N. Răducanu, Speriatu, Troi, Terheș, Biro, Marcu, Anghelini, Coler, Radu II, Doru Nicolae, Dumitru, Sepi, Cristian, Cheran, Mulțescu, Batacliu, Dorel Zamfir, Dudu Georgescu, Dinu, Ghiță, Balaci, Paraschivescu, Cernescu, Lucescu, Tilihoi, Păltinișan, Hajnal, C. Zamfir, Fanici și alții.

Prin convocarea lui Lucescu, federația ne-a adus aminte și alte nume care lipsesc și de care ne mirăm că n-au fost aduse la națională. Este cazul lui Bindea pe care cu tristețe vedem că tehnicienii nu l-au adus la lot în ultimii doi ani.

S-ar părea că este o emulație, că jucătorii din șirul nesfîrșit de mai sus au fost aduși pe rînd și într-o ordine logică. Eroare! Ar fi un hazard să credem asta. Am ales, pentru cititorii noștri și pentru demonstrația a ceea ce ni se pare axiomatic, dar simțim nevoia să mai aducem argumente, din respect față de adevăr, citeva componente ale lotului național în care fluctuația zăpăcitoare de jucători, de tendințe, de orientări nu pot face nici un bine ideii de omogenitate și de producție serioasă. Căci nu e vorba cum s-ar crede de o democrație a valorilor, în care toți au dreptul să se exprime, ci de o confuzie a valorilor, de o larmă fără rigori în care nimeni nu se mai aude. Cazul lui Coman, al lui Ștefănescu, al lui Rădulescu, al lui Augustin, al lui M. Zamfir, care cînd au fost la lotul olimpic, cînd au fost la lotul A, cînd au redevenit tineri, cînd au promis să fie iarăși pitici, cînd au revenit la echipele lor de club, cînd au fost sancționați, cînd li s-a ridicat sancțiunea, sînt doar citeva din fragmentele de realitate din care nu putea ieși nimic bun.

Am atras atenția acum citeva luni cu privire la eroarea ce se săvîrșește scoțindu-se din loturile naționale, măcar ca virtualitate, măcar ca ultim refugiu pentru necesitățile momentane, Dobrin. N-am fost înteleși, dimpotrivă, am fost injurîți în ziarul „Sportul” de către președintele F. R. Fotbal. Am considerat și atunci și considerăm și acum că munca de educație la echipele naționale, și nu numai acolo, ci și la echipele de club trebuie să se însoțească permanent cu o elasticitate a gîndirii care să ne permită să profităm de toate valorile pe care le avem, trecînd peste amănunte discutabile. Și astfel, cum noi nu vom acuza, spre exemplu, felul cum și-au petrecut noaptea de marți spre miercuri oficialii federației la Craiova unde au sărbătorit omește, victoria care nu le putea scăpa a doua zi, mai ales că și muzica tot despre asta vorbea, nu înțelegem cum aceiași oameni și-au propus să facă din Dobrin cetățeanul ideal sub rapor-

tul vieții extrasportive, tocmai înaintea meciurilor cu Spania și Ungaria. S-a procedat greșit cu Dobrin dar ceea ce greșea n-a fost o întimplare, ci o cărămidă mai strălucitoare și mai colțuroasă din acest măreț edificiu al erorii din fotbalul nostru.

Toate măsurile confuze luate de un an încoace la Federația de Fotbal au fost susținute și printr-o intensă și subtilă campanie publicitară căreia ziarul de specialitate i-a acordat generoasă sa găzduire:

La 26 iunie 1978, citeam în acel ziar: „F.R.F., invîtînd din experiențele nu tocmai ferice ale sezonelor trecute vrea să cîștige timp în cit mai buna organizare a perioadei pregătitoare...” Timp am cîștigat, căci meciul cu Spania nu l-am cîștigat.

După trei zile, în același ziar, cînd toată lumea era dornică de un concediu plăcut, campania a fost agrementată cu declarațiile prim-vicepreședintelui F.R.F. Nicolae Irimie, care asigura, încă din titlu, că „hotărîrile F.R.F. prind viață”. Ne-am bucurat sincer.

O perioadă ne-am simțit orfani, trebuie să recunoaștem, căci n-am mai auzit de la federație decit tîrziu, în 27 iulie 1978, o veste, e drept foarte bună, și anume că la testele fizico-tehnice din 72 de examinații, reușiseră 72. Unele zvonuri, care ne ajungeau la urechi sugerau că lui Kubala îi incolțise gîndul sinuciderii și că numai micile bucurii de familie l-au păstrat în viață.

Venea campionatul. Mare deshidratare! În plină seacă, vine un nou comunicat oficial „de la F.R.F.”. Primim și în acest comunicat, din 14 august 1978, știrea că „în vara aceasta procesul instructiv-educativ al echipelor divizionare și jucătorilor fruntași s-a desfășurat în baza unui plan, aprobat de Biroul F.R.F. și biroul executiv al C.N.E.F.S., judicios întocmit (asta o spuneau chiar cei care-l întocmiseră și care, firește, aveau toată obiectivitatea necesară — n.n.), mai bine dozat și în deplin acord cu obiectivele de realizat în viitorul sezon de toamnă. Față de anii precedenți, în care rolul F.R.F. se rezuma în principal la o activitate de îndrumare și control — anul acesta s-a acordat o mai mare atenție și s-au creat condiții mai bune de pregătire a echipelor participante în competițiile europene, cărora după ce au efectuat un stadiu de instruire centralizată și dirijată la munte (dovadă și performanțele noastre în alpinism — n.n.), le-a fost asigurată... etc. etc.”. În continuare, în comunicat se ajunge la superlative absolute și se constată că „s-a pornit pe un drum bun care trebuie continuat cu aceeași sîrguință, seriozitate și perseverență”. Rezultatele s-au văzut și atunci cînd echipele de club au fost eliminate din competițiile europene și s-au văzut și în palmaresul naționalei.

Obiceiul de a se îmbăta cu apă rece continuă, și în 24 martie 1979 citim un nou comunicat al „Biroul federal a apreciat că jucătorii au aderat cu spirit de răspundere la programul de pregătire și de jocuri stabilit de către colectivele tehnice ale federației”.

Iarăși comunicate, iarăși parafină injectată în locurile slabe ale organismului și iarăși cuvinte care țin loc de realități. Rezultatul tuturor acestor erori conjugate se cunoaște. Nici o echipă de club din România nu se mai află, încă de la începutul competițiilor, în vreo confruntare oficială internațională. Echipa de juniori a țării a fost eliminată rusinos din preliminariile U.E.F.A. Pierdeam cu 0—3 pe teren propriu, meciul cu Ungaria. Echipa de tîneret pierde cu 1—7 la Albania. Pentru prima oară în istoria meciurilor România — Grecia, pierdem, e drept, un meci amical la Atena: Grecia—România — 2—1. Același tîneret, după numai două meciuri, este ca și eliminat din preliminariile campionatului european după un meci pierdut în fața Turciei. Iarăși o premieră pentru fotbalul nostru.

Pentru a conchide, subliniem aici că, pentru prima oară în ultimul deceniu, echipa națională nu mai are nici o șansă într-o grupă preliminară înainte de a se ajunge la jumătatea competiției. O tendință generală de coborire, de scădere a valorii fotbalului nostru, căreia credem că, în urma unei analize judicioase și nepărtinitoare, trebuie să i se pună capăt. Ar fi o nedreptate dacă de toate aceste eșecuri ar fi făcut responsabil doar Ștefan Covaci, așa cum procedează, condamna-bil, Gheorghe Mitroi în „Viața studențească” de ieri. Responsabilitatea lui Covaci e mare, dar el nu e singurul vinovat. În fond, pe noi nici nu ne interesează la ora de față niște nume, ne interesează ca, prin toate mijloacele, fotbalul românesc să fie adus la nivelul aspirațiilor minunatului său public.

E de așteptat cit mai curînd posibil, pentru ca măcar în preliminariile olimpice fotbalul nostru să-și facă datoria, o analiză lucidă, curajoasă și înțeleaptă a cauzelor de principiu și a responsabilităților individuale ale celor care au condus pînă azi fotbalul românesc și e de așteptat, în linia voinței de mai bine a tuturor celor ce iubesc fotbalul și reprezentarea cit mai nobilă prin el a culorilor naționale, luarea măsurilor pe care le impune realitatea.

ADRIAN PĂUNESCU ■

Rolul țărilor mici și mijlocii în viața internațională

In perioada postbelică s-au produs și se produc încă, profund transformări revoluționare, naționale și sociale, născând mutații fără precedent în configurația politică a lumii și schimbând radical raportul de forțe pe plan internațional. Accentuarea acestor transformări și evoluțiile lor, adesea deosebit de rapide, au introdus în circuitul politic mondial zone în care s-a crezut că nu se întâmplă mai nimic și că acolo dominația mai poate încă dura, aspirații care păreau a mai rămâne în faze latente, aminând pericolul pentru aspiratori, forțe și mișcări politice care s-au impus cu o vigoare pentru mulți surprinzătoare, au îmbogățit tezaurul mișcării comuniste și muncitorești cu noi forme și metode de luptă revoluționară.

Au invins popoarele și s-a prăbușit sistemul colonial pe ruinele cărui au apărut peste 100 de state independente, s-a produs o uriașă mișcare de redescoperire națională, viața politică a lumii a căpătat noi direcții și dimensiuni, schimbându-și parametrii săi esențiali.

Noul fundamental și caracteristic al acestor schimbări îl constituie afirmarea tot mai puternică a voinței și hotărârii popoarelor de a pune pentru totdeauna capăt politicii imperialiste de dominație și dictat, de a se dezvolta libere, deplin stăpâne pe soarta și bogățiile lor naționale, de a promova o politică nouă, de egalitate și respect reciproc, de colaborare multilaterală, într-un climat de pace, înțelegere și securitate internațională.

Acest curs innoitor al lumii contemporane este imprimat în mod determinant de țările mici și mijlocii care constituie marea majoritate a statelor și fără de care nu se mai poate concepe și cu atât mai puțin rezolva în mod corespunzător și durabil nici o problemă majoră a comunității internaționale. Un asemenea curs este favorizat de existența statelor socialiste, de influența pe care o exercită în general ideile socialismului științific.

Afirmarea țărilor mici și mijlocii pe scena politicii mondiale, rolul lor tot mai activ la O.N.U. și în celelalte organizații și organisme internaționale a provocat o adevărată regândire a lumii, a impus o altă pedagogie a raporturilor interstatale și a incurcat multe calcule fabricate în laboratoarele strategiei politice ale anumitor cancelarii. Participarea activă a țărilor mici și mijlocii la viața internațională a pus în afara realităților și a descalificat concepția potrivit căreia soarta omenirii stă, sau ar trebui să stea, doar în mâinile marilor centre de putere, că starea politică a lumii este dată doar de variabilitatea înțelegerilor sau neînțelegerilor dintre respectivele centre.

Aprecind în mod realist rolul, forța politică și influența țărilor mici și mijlocii pentru impunerea unui curs nou în viața internațională, pentru rezolvarea constructivă a marilor probleme ale contemporaneității, Partidul Comunist Român acordă acestor

țări, în întreaga sa activitate externă — de la concepție la acțiune practică — un loc deosebit și exact definit.

„Acționind cu energie și combativitate pentru apărarea intereselor și drepturilor lor legitime — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — țările mici și mijlocii pot juca un rol remarcabil în viața internațională, pot influența în măsură considerabilă evoluția evenimentelor, contribuind la salvagardarea păcii și securității în lume”.

O notă specifică o aduce faptul că în rindul țărilor mici și mijlocii majoritatea o formează tinerele state independente în curs de dezvoltare. Propriile probleme privind apărarea și consolidarea independenței, dezvoltarea economico-socială și lichidarea inapoierei lăsate de moștenirea imperialist-colonialistă, precum și necesitatea participării active la viața internațională fac ca aceste state să fie confruntate cu situații dintre cele mai complexe, să fie puse în fața unor opțiuni fundamentale în politica lor internă și externă. Iată de ce aceste state sînt (și trebuie să fie) vital interesate într-o politică de colaborare și pace, în realizarea și menținerea unui climat internațional care să le permită să își favorizeze alegerea căilor celor mai corespunzătoare de organizare socială și de dezvoltare economică, în conformitate cu realitățile lor foarte concrete, foarte specifice și atât de diverse. Varietatea pe care o prezintă țările mici și mijlocii — de la dimensiune geopolitică, populație și potențial economic, la sisteme de alianțe și orinduire socială — nu le împiedică să se regăsească pe terenul unității în lupta pentru afirmarea unei politici noi în viața internațională, pentru edificarea unei lumi a păcii, colaborării și dreptății. Pe acest teren al unității le aduce, de asemenea, și faptul — pe care nu trebuie să-l uite nimeni — că în decursul istoriei, ele — țările mici și mijlocii — au fost primele victime ale politicii imperialiste de aspirare, de forță și dictat.

Rolul pe care pot și trebuie să-l joace în viața internațională țările mici și mijlocii nu presupune, bineînțeles, constituirea, sub nici o formă, a vreunui grupări, a vreunui bloc care să se contraponă celorlalte state și care să promoveze poziții care să nu țină seamă de interesele fundamentale ale tuturor popoarelor. Necesitatea participării lor active la rezolvarea marilor probleme ale contemporaneității rezultă din însăși înfățișarea nouă pe care o dă lumii faptul că din cele 151 de state membre ale O.N.U., 100 au fost primite în organizația mondială după 1945 și cu câteva excepții toate acestea sînt țări mici și mijlocii. O asemenea necesitate o impune, de asemenea, faptul că în zilele noastre realitățile sînt de așa natură încît nu se mai poate vorbi că lumea este dominată de marile puteri. Problemele de care depind pacea și progresul omenirii nu mai pot fi rezolvate doar de un grup restrîns de state ci prin

abordarea lor cu participarea activă și egală a tuturor țărilor, indiferent de mărimea lor. Astăzi, fiecare stat, fiecare națiune — mare sau mică — poartă răspunderile ei pentru soarta păcii și civilizației umane, pentru consolidarea destinderii, colaborării și securității internaționale.

Nimeni nu poate minimaliza, firește, rolul important și răspunderile deosebite pe care le au în viața internațională țările mari. Ele nu mai pot însă scoate din calcul țările mici și mijlocii, nu-și pot îndeplini răspunderile ce le revin nesocotind pozițiile acestora, nu mai pot evita și nici subestima conlucrarea cu acestea. Rolul pozitiv al țărilor mici și mijlocii în dezvoltarea mondială depinde în mod hotărîtor de fermitatea cu care ele apără normele de justiție internațională și cu care promovează egalitatea în drepturi a tuturor statelor, respectarea independenței și suveranității, neamestecului în treburile interne, repudierea forței și a amenințării cu forța în relațiile dintre state. Importanță este, de asemenea, adoptarea unor poziții coerente derivînd din principii, dintr-o concepție clară și constantă și nu practicarea unor oscilații politice determinate de situații conjuncturale, de interese subiective, înguste și de moment. Țările mici și mijlocii trebuie să rămână ele însele, să nu-și modeleze pozițiile după chipul și asemănarea celor care li se pare că le susțin și le protejează la un moment dat, să nu facă jocul puterilor imperialiste. În comportamentul lor trebuie să rămână hotărîtoare interesele fundamentale ale propriilor popoare, apărarea independenței și suveranității naționale, grija pentru rezolvarea obiectivă, loială a problemelor majore cu care este confruntată comunitatea internațională.

Forța afirmării în viața internațională a țărilor mici și mijlocii, depinde, totodată, de modul în care ele își rezolvă problemele interne, de stabilitatea lor politică și economică. În tinerele state independente trebuie să prevaleze necesitatea unității naționale, să se evite dezbinările inutile, aplicarea unor formule împrumutate și care, nepotrivindu-se realităților din țările respective, produc diviziuni, divergențe și lupte interne care pot afecta substanțial coeficientul lor de participare la viața politică internațională.

Creșterea rolului și a participării țărilor mici și mijlocii în viața internațională trebuie să ajute înțelegerea, de către toți, că lumea este unică și indivizibilă, că problemele ei sînt ale tuturor și că toți și nu numai unii au, deopotrivă, îndatoriri și răspunderi față de construirea unei lumi mai bune și mai drepte, față de cauza păcii, colaborării și securității internaționale.

DUMITRU ANINOIU ■

Copiii — viitorul lumii

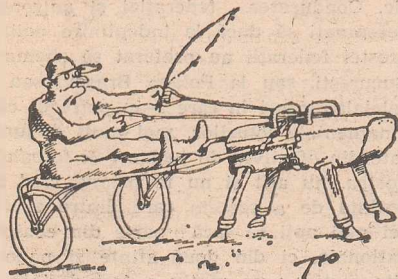
Că sînt copiii cu adevărat iubiți în România de astăzi, ocrotiți și iubiți ca însuși viitorul națiunii noastre socialiste, că această sinonimie acoperă o realitate de fond o demonstrează, cit se poate de amplu și expresiv, și recenta **Hotărîre a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. cu privire la acțiunile organizate în România în cadrul Anului Internațional al Copilului**. Avem bucuria astfel ca inițiativa unui mare număr de state — între care și țara noastră — de a proclama un An Internațional al Copilului sub egida Națiunilor Unite să fie materializată în 1979, o asemenea decizie la nivel mondial dimensionînd, în fapt, preocuparea profundă și grija tuturor popoarelor pentru fetele tinere generații. La noi, în România, după cum relevă și Hotărîrea, după cum sublinia în repetate rînduri conducătorul partidului și al statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, **„Tinerii, copiii patriei noastre se dezvoltă într-un climat social, politic și etic nou, superior, dispunînd de tot ceea ce este necesar pentru a se forma ca oameni înaintați, fărînci conștiinți și pricepuți ai României socialiste și comuniste”**. Așa cum probează însăși viața, societatea noastră veghează permanent, cugetă și acționează în permanență pentru ocrotirea copiilor, pentru asigurarea accesului neîngrădit al acestora la învățatură, știință și cultură, pentru formarea lor ca cetățeni liberi, demni și egali, participanți deopotrivă cu toată suflarea țării la opera de înflorire multilaterală a patriei, într-un climat politic și social, de generoasă grijă față de om, ca cel dintîi bun al societății.

Sînt cunoscute formele concrete pe care le îmbracă această grijă, iar relevarea lor în relație cu Anul Internațional al Copilului nu face decît să le evidențieze mai mult valoarea, sensurile înalt umanitare și valabilitatea unor astfel de direcții de acțiune. Iar dacă la un nivel atât de important cum este Comitetul Politic Executiv al Comitetului Central al partidului se adoptă hotărîrea organizării unor acțiuni legate nemijlocit de Anul Internațional al Copilului, aceasta reprezintă o confirmare vie a voinței ferme a României de a contribui la îndeplinirea obiectivelor propuse în cadrul acestui An. Începînd de la sarcinile concrete ce revin tuturor organelor de partid și de stat, organizațiilor de masă și obștești în vederea asigurării unor condiții tot mai bune de viață și de învățatură pentru tinăra generație, detaliînd apoi măsurile ce urmează a fi întreprinse pentru dezvoltarea și diversificarea bunurilor de larg consum destinate copiilor, ca și dezvoltarea și diversificarea rețelei comerciale de desfacere a acestora, insistînd asupra creșterii preocupărilor pentru perfecționarea activității de educare multilaterală a copiilor, a tuturor tinerilor în spiritul muncii, al dragostei față de patrie, partid și popor, al solidarității internaționale, propunîndu-și, în același timp, în cadrul general pe care-l oferă activitatea internațională a țării, pentru sporirea preocupării față de tinăra generație, pentru îmbunătățirea condițiilor de viață ale copiilor din întreaga lume, Hotărîrea adoptată de Comitetul Politic Executiv vine să confirme o dată mai mult, umanismul unei societăți care, propunîndu-și să facă totul pentru om, pentru binele și fericirea acestuia, dorește în același timp binele și prosperitatea întregii umanități.

D. IOVĂNEL ■

Afiș de ALEXANDRU BĂLAN ■

Lumea se amuză

(Din „Aurora” — U.R.S.S.)

Ochii și urechile lumii

Pacea și războiul la părinți și copii

Cu 259 voturi pentru și 6 contra, la 16 martie 1979.

Parlamentul suedez a aprobat, fără modificări, proiectul de lege care prevede interzicerea — de la 1 iulie 1979 — a pedepselor corporale aplicate copiilor. Conform acestui text, orice pedeapsă care va cauza o suferință morală sau fizică unui copil, fie ea ușoară sau temporară, devine un delict. Legea se va aplica atît părinților, cit și oricărui persoane care au în grijă copii.

Crescut de tînăr în spiritul neamestecului în afacerile interne ale oricărui parlament, mărturisesc că salut această lege în numele copilului din mine, și imediat, după acest salut, oftez în numele adultului care am devenit, din cirpeală în cirpeală, din palmă sănătoasă în palmă sănătoasă, din mîngiere în mîngiere acordate cînd de un tată prea conservator, cînd de o mamă, ceva mai liberală.

Ceva se va pierde prin această lege bună. Se va pierde dulcea perioadă de după pedeapsă, perioada bleu în care relațiile dintre tată și fiu intrau în criză, adică adultul regreta că a dat și copilul regreta că a primit, perioadă de lungi tăceri cu scurte vorbe dure, dar sub care tremura o tandrețe: „Mănîncă! Fă-ți lecțiile! Du-te și joacă fotbal dar numai o oră! Culcă-te și dormi sănătos!”, perioadă rușinată de ambele părți, perioadă în care cel lovit se încorda să aducă o notă bună pentru a sfida pedeapsa, pentru a răzbuna umilînța și a umili pe umilitor, dovedindu-i acelaia că e mult mai inteligent decît el, mult mai generos, mult mai înțelegător; perioadă bleu în care tiranul era cuprins de remușcări, se simțea vinovat pentru păcatele sale și căuta febril, dar cu discreție, un prilej de autocritică printr-un gest, evitînd vorba, căci nici un tată nu e dispus să-și ceară iertare unui copil; perioadă din ce în ce mai roz, în care gestul decisiv nu apărea dar nici nota bună, ba dimpotrivă, tocmai acum — ce ghinion!, ce porcărie! — se venea cu un 4 la geometrie și atunci tiranul pleca în oraș să-l aducă incapabilului un manual special de geometrie, de la un anticariat, fiindcă întotdeauna, în mintea unui conservator, „se învață mai bine pe vremea mea!”, perioadă pe deplin

roză în care frica dispărea de-o parte și de alta a frontierei, demnitățile se instaurau cu bravură, pacte ocrotitoare se încheiau pe mîtușe, jurăminte de neagresiune se murmurau în gînd, fericirea regăsindu-se în lipsa de explicații, fiecare înțelegînd că ce-a fost a trecut și nu se va mai repeta.

Așa pogora — după zile grele, fără soare, dominate de ideea sălbatică a „bătăii rupte din ra!” — așa plutea și se așeza pe plînea de pe masă, pe farfurii și pe pahare, împăcarea. N-am cunoscut ceva mai frumos și mai profund în copilărie decît împăcarea după o bătaie zdravănă și meritată, după o urechială sau o palmă scăpată la nervi.

Riscînd a fi considerat și azi copil, voi recunoaște că atît de mult doream să mă împac cu tatăl meu încît uneori mă cuprîndea un elan nebun să nu-l ascult și să-l fac rău — ticălos, izbuteam! — numai pentru a trăi clipe împăcării.

Această lege liberală va răpi din farmecul (conservator?) al împăcării. Nu va mai fi nevoie de împăcare, dacă nu va mai exista pedeapsă paternă. Prea bine.

Și cum va arăta o lume fără împăcări?

RADU COSAȘU ■

Mondo umano?

Un gând bun pentru

„bătrînul domn”

Presa de limbă franceză îi spune „bătrîna doamnă” pentru că în limba respectivă substantivul turn este feminin, așa că ei scriu și spun „o bătrîna doamnă de 90 de ani”. În ce ne privește, vom vorbi de bătrînul domn fără ca schimbarea să împietzeze cumva asupra subiectului disputei. Așadar, totul este adevărat: la 31 martie bătrînul Turn Eiffel și-a sărbătorit a 90-a aniversare. Dar spre deosebire de ceea ce scria acum cîțiva ani presa din „Orașul Lumină”, el se află într-o perfectă stare de sănătate. Polemica iscată atunci în jurul stării lui pare a fi fost dată uitării, iar cele 7.500 de tone cit cîntărește sint obiect de interes turistic și nu al preocupării privind oxidarea sau degradarea barelor care ajung la o asemenea greutate. În fine, este evident că o atare sănătate de fier îi permite să primească anual trei milioane și jumătate de vizite ceea ce, în anul 1978, a însemnat exact 230 milioane de franci belgieni.

Cu cei 320,75 m înălțime, cu cele 18.000 piese de fier și fontă, cu cele un milion de șuruburi făcute la Longwy și cu cele 1.790 de trepte, „bătrînul domn” de azi fusese numit cîndva de poetul Guillaume Apollinaire „odi-oasa coloană de tablă cu șuruburi” a cărei „umbră strivește Parisul” sau „păstorii (adaptat în românește păstorilor) norilor”. El trebuia să fie demontat în 1909, la expirarea contractului pe 20 de ani acordat de consiliul municipal constructorului său și finanțator, Alexandre Gustave Boenickhausen, zis Eiffel.

Acest om ce și-a transformat porecla în renume se născuse în 1832 și era supranumit „magicianul fierului” fiind totodată un specialist în via ducte și poduri, autor al structurii metalice a „Statuii Libertății” din New York și al planurilor eluzei Canalului Panama. A avut însă noroc pentru că în același an 1909 un căpitan obsedat de promovarea telegrafiei fără fir în slujba armatei a instalat acolo, în vîrf la Eiffel, cea mai înaltă și cea mai frumoasă (sic!) antenă din lume.

Azi despre el se spune că deja costă prea scump municipalitatea Parisului, oraș pentru care a devenit de mult un simbol. Cu toate acestea, de ce la „mondo umano” despre „bătrînul domn”? Cineva spunea: „În fond, de ce este nevoie de Turnul Eiffel? O grijă în plus?” Comentariile nu-și mai au rostul.

DUMITRU CONSTANTIN ■

AFRICA: Demnitățile regăsite a unei milenare culturi

Intr-o perioadă în care continentul african înregistrează transformări rapide după îndelungate secole de apăsare colonială, construcția culturală este departe de a ocupa unul din ultimele locuri pe agenda de preocupări a factorilor de răspundere din statele sud-sahariene. Și, trebuie precizat de la început, nu este vorba de formarea unei culturi, ci de reordonarea ei, de acea simbioză dinamică, pe măsura acestui secol, între bogata experiență africană și contribuția europeană. Speranțe, primejdii și țeluri, toate aceste tulburătoare coordonate ce însoțesc redemptarea continentului își găsesc exprimarea în arte dintre cele mai diverse, de la cele cu vechi tradiții locale — cum sint literatura, plastica, dansul și muzica — pînă la cinematografie, să zicem. (Un festival cinematografic pan-african s-a consumat dealtfel, recent, în capitala Voltei Superioare, impunind probleme de o lăudabilă autenticitate și originalitate, inspirate din realitățile de azi ale Africii și din frământatul său trecut.)

Puternicul proces de renaștere, de eliberare și afirmare a energiilor naționale — proces complex, ce se consumă adevărat dramatic, pentru că lungă dominație colonială nu putea să nu lase moșteniri grele, multe probleme nerezolvate — este însoțit, de citeva decenii, de un amplu efort de recristalizare a multivalenței spiritualității negro-africane. Cultura Africii negre a existat cu mult înainte de dominația colonială, iar ideea epuizării ei în urma decolonizării este străină realității. Nimeni nu se mai îndoieste astăzi de acest adevăr și nici de puternică iradiere spre alte continente din cele mai vechi timpuri a acestei spiritualități. Iată în acest sens un exemplu cu valoare de simbol pentru cultura umanității. O mie nouă sute șapte: Picasso pictează celebra pînză „Domnișoarele din Avignon”. Este actul de naștere al cubismului. Este, de asemenea, momentul intrării triumfătoare a artei negre, ca sursă de inspirație, în pictura europeană. Este, dealtfel, perioada în care Europa începe să „redescopere” valoarea artei africane, perioada în care pictorii sau sculptorii de notorietate — pe lingă Picasso, Matisse, Derain, Vlaminck și mulți alții — caută un răspuns la problemele lor plastice, este, în sfîrșit, perioada în care începe culegerea sistematică a ceea ce mai exista. Absurde au fost, așadar, repudierea și distrugerea unei părți însemnate, considerată inferioară și mai ales păgînă, a artei și literaturii orale africane. Absurdă a fost sfîrșirea, din la fel de absurde rațiuni religioase, a multor măști și totemuri de o frumusețe neasemuită. Și mai absurdă, smulgerea din rădăcinile ei firești și instrăinarea pe alte continente a multor valori ale artei africane și copierea lor de către comercianții ne-săbuiți, ceea ce face astăzi și mai greu de înfăptuit generoasa inițiativă a

UNESCO de inventariere a măștilor, statuetelor și a altor obiecte sculptate, realizate de cele circa 250 de etnii negro-africane. Se pregătește astfel marele moment al dreptății, cînd opere semnificative, de o mare valoare, cu care se mindresc nejustificat acum muzeele și colecționarii din Europa sau America, vor fi restituite țărilor africane. Dealtfel, Centrul pentru cultura și civilizația Africii, inaugurat nu demult la Lagos, își propune tocmai sublinierea contribuției acestora la dezvoltarea civilizației umane în general, precum și stimularea și salvagardarea valorilor continentului negru. Asemenea aspecte își vor găsi reflectarea și în Istoria generală a Africii, în curs de elaborare, printr-o hotărîre a UNESCO, de un comitet științific internațional.

Dreptul la cultură apare astfel ca o exigență pleneră, ca un act fundamental. Independența economică și politică nu ar putea exista fără o puternică personalitate culturală în care se recunoaște o identitate națională. Statisticile vorbesc grăitor de amplu efort pe care îl fac în acest sens autoritățile. Există astăzi în Africa aproximativ o mie de autori care scriu într-o limbă europeană sau în limbi africane. Dacă în perioada colonială educarea unor grupuri restrinse de africani era făcută de albi cu scopul de a-și ușura dominația, acum această educație — sprijinită de programe ce ambiționează să îmbrățișeze toate categoriile sociale, întreaga populație — serveste, firește, ridicării economice și sociale a noilor state independente. Astăzi, acțiunea de alfabetizare lărgeste necontenit publicul cititor — dealtfel, autorii africani figurează din ce în ce mai mult în programele universităților, liceelor și colegiilor — iar într-o seamă de țări climatul literar este tot mai propice, există instituții de învățămînt superior, publicații și cluburi literare, asociații de scriitori etc. Au fost înființate pe continentul african mai multe edituri, impunîndu-se, totodată, atenției o serie de centre cu o mișcare literară susținută, cum este cazul grupului senegalez de la Dakar, al celui ugandez, de la Universitatea Makerere, al celui kenyan, de la Nairobi, al celui nigerian, de la Lagos și Ibadan, alături de mari scriitori tanzanieni, ghanezi, camerunezi sau malgași. Se poate vorbi chiar de o expansiune a literaturii africane, dincolo de granițele continentului. Renașterea Africii este însoțită permanent de revitalizarea spiritualității, iar prefacerile ei sociale și culturale contemporane constituie tema de bază a literaturii negro-africane. Cel mai mare poet al Africii negre — l-am numit pe Léopold Sédar Senghor — este și unul dintre cei mai luminați conducători de stat ai ei. Aici în închisoare / cu obida strînsă în suflet / aștept răbdător / să se adune norii / mișcați de sufletul Istoriei / Nimeni / nu va putea opri

ploaia... scria în 1960, în închisoarea de tristă memorie PIDE din Luanda un alt mare om politic și poet al Africii, Agostinho Neto. Credința în viitorul liber și demn al Africii, așa cum a fost, dealtfel, exprimată și într-o poezie a eroului poporului zairez, Patrice Lumumba, Aimé Césaire, Cyprien Ekweni, F. Oyono, Mongo Beti, Birago Diop, Peter Abrahams, S. Ousmane, alți mari scriitori negro-africani, mesageri ai uneia dintre cele mai originale spiritualități, sint editați, reeditați și traduși în tiraje tot mai mari. El și încă mulți alții, cum este, spre exemplu, nigerianul D. O. Fagunwa, cel mai strălucit reprezentant al tradiției folclorice, care deși a scris în yoruba — una din cele peste 600 de limbi și dialecte ce se vorbesc în cele cincisprezece state ale Africii occidentale — se numără astăzi printre cei mai cunoscuți, prin intermediul unor excelente traduceri, în lume. Amintind că există deja un centru de studii lingvistice în capitala ivoriană, trebuie relevat efortul constant al literaților pentru promovarea limbilor locale, paralel cu folosirea celor europene, pentru că esențială nu este abandonarea acestora din urmă, ci a pasiunii, revizuirea conținutului și a manierei de exprimare a unei literaturi care nu și-a spus încă ultimul cuvînt. Este o literatură care intră în conștiința lumii cu romanul „Batouala”, pentru care autorul său, guyanezul René Maran, a fost distins cu Premiul Goncourt în 1921 sau „Ciaka” de Thomas Mofolo din Africa de Sud, adevărate capodopere ale literaturii negre și universale — înfățișînd lupta împotriva cotropitorilor. O literatură ancorată în egală măsură în prezent și în trecut, în căutarea bogatei creații orale, populare, ce n-a încetat să înflorească la aceste popoare pline de har și de înțelepciune.

Pentru cititorul român, care depășește din ce în ce mai mult spațiul european în ceea ce privește asumarea marilor valori literare, beletristica negro-africană a încetat de cîțiva ani buni să mai fie o necunoscută. Au apărut volume separate din Senghor și din Agostinho Neto, din Cyprien Ekweni și Achébe Chinua, din Tutuola Amos și Jack Cope și sint în pregătire versiunile românești ale romanelor „Cărarea îngustă”, al ghanezului Francis Selormey, și „Țara de piatră”, al sud-africanului expatriat Francis La Guma, unul dintre marii denunțatori ai opresiunii din țara apartheidului. A apărut, de asemenea, frumoasa antologie de lirică negro-africană „O șoapătă care cheamă vîntul”, iar, mai recent, sub titlul „Penda, fata cu ochii ca stelele”, o cuprinzătoare culegere de proză scurtă, din care nu lipsește nici unul din marii poeți sau prozatori ai Africii. În plus, înțelegerea bogatei spiritualități sud-sahariene ne este înlesnită nouă, românilor, de o serie de teme comune ce s-au relevat atît la scara istoriei, cit, mai ales, astăzi, cînd România și țările africane au comună neodihna consacrată dezvoltării, sint angajate împreună în edificarea unei lumi mai bune și mai drepte, deschisă păcii și prosperității tuturor.

DUMITRU AVRAM ■

PROGRAMUL ENERGETIC CARTER

...Și America strînge robinetul

Țărilor care, în ultima vreme, în contextul noilor realități din energetica mondială, au adoptat ample programe vizînd economisirea energiei și, mai general, reorientarea utilizării și gospodăririi acesteia, prin restructurări economico-industriale, li s-au adăugat, săptămîna trecută, Statele Unite — primul producător (23 la sută din totalul mondial), primul consumator (aproape 30 la sută din totalul mondial) și primul importator (18 la sută din totalul mondial), de energie primară, al treilea producător și primul consumator și importator de petrol, primul producător și consumator de cărbuni și gaze naturale, primul producător și consumator de energie electrică, atît pe ansamblu cit și din surse nucleare, țara industrializată în care consumul energetic pe locuitor este cel mai ridicat (de aproape 6 ori nivelul mediei mondiale). Semnificația angajării, în această țară, a unui program conținînd măsuri de genul celor menționate este pe potrivă locului ei în energetica mondială, fiind de natură să ilustreze, de fapt, dimensiunile și implicațiile actualei situații pe tărîm energetic internațional, marcată de manifestări de criză, instabilitate și dezechilibru, cu consecințe ce sint resimțite pretutindeni și cărora nici o țară, oricît de mare și dezvoltată ar fi, nu li se poate sustrage.

În concepția programului american, propus de președintele Carter, economisirea este „cea mai ieftină și mai curată (nepoluantă) sursă de energie”. Și, totodată, cea mai eficientă replică la agravarea problemelor energetice în S.U.A., generată de faptul că „se consumă prea multă energie și se cumpără prea mult petrol din țări străine și, în același timp, nu

se produc suficient, în țară, petrol, gaze naturale și cărbuni”. În mod firesc, economisirea vizează îndeosebi sectorul petrolier — cel în care, de fapt, se manifestă dependența energetică a S.U.A. față de aprovizionarea din exterior. Aproape în întregime, dependența pe ansamblu balanței energetice (doar 18 la sută față de R.F.G. — 54 la sută, Franța — 81 la sută, Japonia — 91 la sută), se datorează celei existente în domeniul petrolului (peste 45 procente), care se dovedește din ce în ce mai împovărătoare în condițiile permanentelor majorări de prețuri. Ca atare, „planul Carter” prevede măsuri urmărînd: limitarea la cote raționale a încălzitului casnic, reducerea consumului de benzină (prin introducerea unor restricții de viteză și prin descurajarea folosirii excesive a automobilelor), dezvoltarea transportului în comun; trecerea la folosirea mai largă a generatoarelor de electricitate pe cărbune și alte surse decît petrolul; îmbunătățirea tehnologiilor în vederea construirii unor instalații de ardere cu randamente energetice superioare etc. „Fiecare baril de petrol economisit este un baril care nu va trebui importat”. Pentru a diminua dependența de aprovizionarea externă cu petrol peste limitele propriu-zise ale economisirii, se preconizează o importantă comutare a energiei americane pe alte surse, mai larg disponibile pe plan intern, fiind stimulată, prin diverse măsuri (inclusiv facilități financiare), producția proprie îndeosebi de cărbuni, precum și valorificarea surselor energetice alternative (în special a energiei solare). Ca instrument al acestor mutații — în direcția atît a descurajării consumului de petrol cît și a încurajării punerii

în valoare a altor resurse și surse energetice, care va reclama fonduri considerabile — prețurile purtătorilor de energie și, mai ales, ale produselor petroliere, ar urma să crească: „fiecare va trebui să folosească mai puțin petrol și să cheltuiască mai mult pentru el... dar acesta este prețul care trebuie plătit pentru a reduce dependența de petrolul străin”.

Ecoul favorabil al măsurilor americane în capitalele multora din țările consumatoare și importatoare de petrol și înseși măsurile similare adoptate sau prevăzute a fi adoptate în acestea evidențiază o atitudine ce răspunde unei necesități reale — aceea a regîndirii, în noile condiții, a concepțiilor și practicilor în folosirea energiei, implicînd reconsiderări ale comportamentului consumatorilor pe linia „raționalizării” consumului și eliminării risipei, precum și restructurări industriale menite să valorifice noi disponibilități energetice și să economisească energie: exploatarea resurselor mai sărace sau mai puțin accesibile dar mai abundente; substituirea energiei, ca factor de producție, cu alți factori de producție de care se dispune într-o măsură mai importantă; fabricarea de produse pe bază de materiale a căror prelucrare necesită un consum mai redus de energie; reciclarea în scopuri energetice a resurselor materiale etc. Este vorba deci de o gospodărire rațională a energiei, care să permită obținerea aceluiași efect economic sau chiar a unui mai mare, cu un consum energetic mai scăzut.

O asemenea „gospodărire” este condiția însăși a menținerii unui raport favorabil omului între disponibilitățile și necesitățile energetice. Realitatea este că ecuația energetică are doi parametri dați: caracterul neregenerabil al resurselor pe a căror exploatare s-a sprijinit consumul pînă în prezent, pe care se poate conta cu certitudine în viitor și care, în orice caz, vor constitui încă pentru mult timp baza de acoperire a consumului; presiunea obiec-

tivă a consumului de energie asupra mediului înconjurător, ceea ce implică acceptarea cheltuirii unei părți din energia produsă pentru însăși preservarea echilibrului ecologic. Ținînd cont de aceste condiții de restricție — una referitoare la ceea ce oferă cadrul natural din punctul de vedere al resurselor și alta referitoare la ceea ce „suportă” cadrul natural din punctul de vedere al ecologiei — restructurările rămîn a avea loc, și trebuie să aibă loc, pe de o parte, în plan tehnico-economic, iar, pe de altă parte, în plan politico-economic. Viitorul energetic depinde, în esență, de om, de omînire, în ansamblul ei, de efortul de creativitate științifică și tehnică, de felul în care va fi promovat progresul tehnologic, de maniera în care va fi folosită energia, de capacitatea de a se pune mai multă ordine, atît în fiecare țară în ce privește gospodărirea rațională a resurselor, cit și pe plan internațional în ce privește organizarea echitabilă a relațiilor, schimburilor și cooperării în domeniul energetic, în beneficiul dezvoltării și păcii generale.

Și în cadrul acestei adevărate bătălii pentru energie gospodărirea ei rațională ocupă un loc de prim ordin. Aceasta constituie, în fond, o cerință a însăși eficienței economice și nu doar o replică forțată la caracterul limitat al resurselor neregenerabile. Importanța ei derivă din „rezervele” imense existente în domeniile pe care trebuie să le vizeze și care reprezintă multiplele faze ale fluxului energetic: exploatarea, tratarea (îmbogățirea), conversiunea (în energie electrică), transportul, distribuția și utilizarea finală: ținînd cont de actualele randamente de-a lungul acestui flux, o economie de o unitate energetică, la nivelul consumului final, înseamnă o economie de aproape 7 unități la nivelul consumului de resurse.

Dr. ILIE ȘERBANESCU ■

● A apărut la Editura „Minerva” cel de-al 1000-lea volum din seria nouă a colecției „Biblioteca pentru toți”. Fondată în 1895, colecția și-a propus să popularizeze într-un tiraj de masă și la un preț redus opere importante din literatura română și universală. Seria nouă a „Bibliotecii pentru toți” a fost inaugurată în 1960 cu un volum de Poezii de Mihai Eminescu. Tot marele nostru poet semnează și cele două volume din Literatura populară, care poartă numerele 1000 și 1001. La sfârșitul lucrării este publicat Catalogul general al „Bibliotecii pentru toți” — 1960-1979 și un indice de autori. Ele conturează cu claritate aria culturală imensă acoperită de prestigioasa colecție și marele serviciu pe care l-a adus ea vieții spirituale din România.

● La concursul internațional al tinerilor cinești „A X-a muză”, organizat anual de Centrul cultural din Milano și desfășurat în ultima sa ediție la Chișinău (U.R.S.S.), filmele realizate de membrii cineclubului „Cibinium” de la Casa pionierilor și școlimilor patriei din Sibiu au primit următoarele distincții: **Marele premiu** pentru cel mai bun film de animație peliculei „Singele unei vârste” și **Diploma de onoare** filmului „Lacrimi pe rugină”.

● Policlinica din Deva are un aparat pentru aerosoli care nu folosește la nimic Bolnavii așteaptă, medicii speră, dar de 8 luni aparatul necesar în afecțiunile căilor respiratorii nu mai dă nici un semn de viață.

● La Suceava s-au deschis cursurile primei politehnici muncitorești. Vom reveni odată cu prima promoție.

● De doi ani de zile fațada frumoasei și modernei clădiri a Liceului de informatică din Cluj-Napoca este urâtă de o grămadă de moloz care a ajuns să nu mai mire pe nimeni. Nici măcar pe întreprinderea de salubritate care are sediul la doi pași de liceu.

● 9 aprilie 1979, orele 15. Moment emoționant pentru harnicul colectiv de oameni ai muncii de la Întreprinderea de mașini-unelte și agregate București: înmînarea înaltei distincții Ordinul Muncii clasa I, precum și a Diplomei și steagului de unitate fruntașă pe țară în ramura construcțiilor de mașini. Minuților oameni care au construit primul strung carusel românesc precum și „gigantul de 16 metri” le adresăm și noi calde felicitări. (Vasile Minecan)

● La Ploiești, în faza zonală a concursului pe meserii, manifestare desfășurată în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”, elevii Liceului industrial nr. 4 din Constanța au strins cam toate premiile acordate. La una din probe, Florin Botiță, specialitatea instalații, a terminat lucrarea în 25 de minute în loc de 70 cite se acordaseră.

● Recent, un grup de specialiști de la Spitalul nr. 2 din Timișoara și de la catedra de histopatologie a Institutului de medicină din localitate au pus la punct tehnica puncției miocardice. Cu ajutorul acestui procedeu se asigură studiul histopatologic pînă la nivel intracelular al miocardului in vivo, posibilitatea stabilirii unui diagnostic precoce în miocardopatiile cronice precum și în alte afecțiuni ale inimii, diagnostic greu de delimitat prin procedeele clasice de investigații.

● Livezile Maramureșului, a căror suprafață va crește în acest an cu încă 500 de hectare, anunță rod bogat. Un argument ni-l oferă dr. ing. Andrei Lazăr, directorul Stațiunii de cercetare și producție pomicolă din Baia Mare, al cărei cercetători și muncitori și-au propus să livreze în acest an peste un milion de puieți.

● „Noi, promoția 1929 a Liceului Independența din Calafat, dorim să ne reîntîlnim acum, la împlinirea unei jumătăți de veac de la absolvirea sa, în frumosul oraș al începuturilor noastre”. Așa începe o emoționantă scrisoare care ne-a sosit ieri la redacție și prin care sintem rugați să facem publice rîndurile ei, „fiind pentru noi — cum scrie semnatarul Emilian Bebe Petrescu — un ajutor și o mare fericire”. Redăm în continuare din scrisoarea deschisă către promoția 1929 a Liceului Independența din Calafat. „Chemăm pe toți acei ce au luat lumină caldă și curaj de a porni în viață de la acest liceu ca acum, după 50 de ani, să ne întîlnim și să ne înfrățim din nou cu școala noastră, cu orașul Calafat, orașul de unde am pornit cu visuri, orașul industrial de astăzi, oraș al istoriei, să ne întîlnim și să ne chemăm la catalog, să păstrăm un moment de reculegere pentru cei plecați din mijlocul nostru. Să ne amintim de profesorii noștri, oameni de bine cărora sufletele și eugele noastre le păstrează recunoștința toată viața”. Și pentru ca ajutorul să fie și eficient dăm adresa celui care se ocupă cu organizarea frumoasei sărbători: Emilian Bebe Petrescu, Aleea Izvorul Oltului nr. 5, bloc 28, ap. 49, scara D, București — sectorul V.

● În două dintre cele mai mari întreprinderi miniere din bazinul Văii Jiului — Lupeni și Petrila — s-a extras pînă în prezent, de la începutul anului, o producție suplimentară de cărbune de 50 000 de tone.

● La Ungureni, județul Bacău, printre numeroasele piese de mare valoare istorică și artistică ale colecției etnografice aparținînd învățătoarei Maria Savin se află și un covor din lînă, meșteșugit de femei din satul Balaia, al cărui chenar este alcătuit din motive geometrice foarte asemănătoare cu cele de pe frescele romane ale Pompeiului.

CUPTOR ELECTRIC CU CIRCULAȚIE FORȚATĂ

● Inginerii Tiberiu Boitor și Mihai Harșani (în fotografie) împreună cu colegii lor Zoltan Bathori și Dan Palcău de la Întreprinderea „23 August” din Satu-Mare au realizat un cuptor electric pentru uz casnic cu circulație forțată, prevăzut cu echipeze începînd cu anul viitor un nou model de mașină de gătit electrică. Noul tip de cuptor, aflat în faza de prototip, are o inerție termică mai mică, o repartizare uniformă a căldurii în tot volumul cuptorului și consumă cu 15% mai puțină energie electrică. (Ion Predoșanu)

● Un nou lot de tractoare românești au părăsit Brașovul, urmînd să fie expediate din portul Constanța către Republica Zambia. Apreciind calitatea tractoarelor construite de pricepuții muncitori și tehnicieni de la poalele Timpei, firmele zambiene au achiziționat de la încheierea primelor contracte aproape 600 de tractoare de diferite tipuri și variante. În acest an, aproximativ 10 la sută din exporturile întreprinderii din Brașov sînt destinate unor țări africane.

● Au început lucrările de betonare la ecluza Agiea. Din 1978, de cînd a fost începută ecluza, au fost escavați 1 500 000 metri cubi de pămînt la o adîncime de 7,5 metri sub nivelul mării. Ecluza Agiea se apropie de dimensiunea celei de la Porțile de Fier, avînd o lungime de 300 de metri și o lățime de 35 de metri. Lucrările de betonare vor fi încheiate în anul 1980.

● Duminică seară a avut loc pe scena operii din Cluj-Napoca, în premieră absolută, prezentarea alogoriei lirice „Dreptul la viață” a compozitorului clujean Tudor Jarda. Lucrarea, montată de regizorul Ionel Pantea și interpretată de studenții, corul și orchestra Conservatorului „Gheorghe Dima”, a fost aleasă pentru a reprezenta conservatorul la cea de-a doua ediție a Festivalului național „Cîntarea României”. (Elena Ghera)

Pagină realizată de RĂZVAN BĂRBULESCU

FLACĂRA Redacția : București, Piața Științei 1, casuța postală 3312, Oficiul 33, cod 71341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : Probleme social-politice și de morală civică (Nicolae Cristache, Ilie Purcaru, Răzvan Bărbulescu, Dumitru Eliade, Doina Frunțelată) — 1619 ; Noul în procesul muncii (N. Gr. Mărășanu, Nelu Ionescu, Sorin Postolache, Emanuel Valeriu) — 1636 ; Știință, învățămînt, sport (Liviu Timbus, Lionel Nițescu, Ovidiu Ioanitoaia, Victor Niță) — 1618 ; Scrisori, anchete cetățenești (Eugen Seceseanu, Marga Nedelea, Adi Cusin, Hăric Pătroșcu, Mircea Fodoreanu, Dorin Gherghinescu, Dumitru Graur) — 1787 și Ghera, Ion Preașanu Aurei Mihailopol, Vasile Minecan) — 1595 ; Secretariat de redacție interior 1783 ; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN — 17 63 16 și interior 18 22 96 și 17 60 10 interior 1822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei” presă, P.O. BOX — 136-137, telex : 1 12 26, București, str. 13 Decembrie nr. 3 Probleme social-politice și de morală civică (Eugen Seceseanu, Marga Nedelea, Adi Cusin, Hăric Pătroșcu, Mircea Fodoreanu, Dorin Gherghinescu, Dumitru Graur) — 1611 ; redactor șef adjunct (Nicolae ARSENI — 17 63 16 și interior 1786) ; redactor șef — Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export-import

Redactor-șef : ADRIAN PĂUNESCU